

Anàlisi i classificació d'errors actuals en l'ús dels pronoms febles

Isabel Carreño Estruch

Treball Final de Grau de Llengua i literatura catalanes

Universitat Oberta de Catalunya

Desembre de 2019

Directora: Carme Vilà i Comajoan

Professor responsable: Narcís Figueras Capdevila

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional Creative Commons. Per veure una còpia de la llicència, visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>.

ÍNDEX

1. Introducció	4
1.1. Objectius	4
1.2. Metodologia	4
2. Marc teòric: estat de la qüestió	7
2.1. Aspectes revisats a la nova normativa de l'IEC del 2016 en referència als pronoms febles	11
2.2. Aportacions de diferents lingüistes	11
2.2.1. Algunes aportacions tradicionals	12
2.2.1.1. Pompeu Fabra	12
2.2.1.2. Josep Ruaix	13
2.2.1.3. Joan Solà	13
2.2.2. Algunes aportacions més recents	14
2.2.2.1. Jaume Vallcorba	14
2.2.2.2. Albert Jané	15
2.2.2.3. Gabriel Bibiloni	15
2.2.2.4. Carles Riera	16
2.2.2.5. Neus Nogué	16
2.2.2.6. Albert Pla	16
2.2.2.7. Jordi Badia	17
2.3. Alguns exemples de llibres d'estil	17
2.3.1. <i>ésAdir</i>	17
2.3.2. CUB. Criteris. Universitat de Barcelona	17
2.3.3. Serveis i recursos lingüístics. Idiomes a la UPC	18
2.4. Qüestionari a mitjans de comunicació sobre els criteris d'ús dels pronoms febles	18
3. Classificació i anàlisi d'exemples d'errors detectats	20
3.1. Errors purament ortogràfics	20
3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats	20
3.1.2. De parònims	21
3.1.3. De reproducció de les pronúncies col·loquials	21
3.1.4. <i>L'hi</i> en comptes de <i>li</i>	22
3.1.5. <i>Li</i> en comptes de <i>l'hi</i>	22
3.2. Ús d'un pronom feble en comptes d'un altre	22
3.2.1. <i>El, la, els, les</i> en comptes de <i>en</i> CD	22
3.2.2. <i>En</i> en comptes de <i>hi</i> i <i>hi</i> en comptes de <i>en</i> CRV	22
3.2.3. <i>Ho</i> en comptes de <i>el</i> o <i>els</i>	23
3.2.4. Confusió entre CD i CI	23
3.2.5. <i>Li</i> en comptes de <i>hi</i>	23
3.2.6. <i>L'hi</i> en comptes de <i>la hi</i> o <i>li ho</i>	23
3.2.7. <i>Li</i> en comptes de <i>el</i>	24
3.2.8. <i>Li</i> en comptes de <i>ho</i>	24
3.3. Errors per omissió de pronoms febles	24
3.3.1. Per omissió del pronom <i>en</i>	24
3.3.1.1. De <i>en</i> CC	24
3.3.1.2. De <i>en</i> CD	24
3.3.2. Per omissió del pronom <i>hi</i>	24
3.3.2.1. De <i>hi</i> CC	25
3.3.2.2. De <i>hi</i> CRV	25
3.3.2.3. De <i>hi</i> CI	25
3.3.2.4. De <i>hi</i> CD	25
3.3.3. Per omissió del pronom <i>ho</i>	25
3.3.3.1. Omissió de <i>ho</i> quan es combina amb <i>tot</i>	25
3.3.3.2. Omissió de <i>ho</i> en funció de CD	26

3.4. Errors per excés de pronoms febles	26
3.4.1. Excés de <i>en</i>	26
3.4.1.1. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CRV adjectiu per ultracorrecció	26
3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD per ultracorrecció	26
3.4.2. Excés de <i>hi</i>	27
3.4.2.1. Duplicació del CC	27
3.4.2.2. Pleonasme amb el pronom <i>hi</i> per ultracorrecció	27
3.4.2.3. Ús de <i>els hi</i> quan es reprèn un referent i no dos	27
3.4.3. Pleonasme amb <i>el</i>	28
3.4.4. Pleonasme amb <i>els</i>	28
3.4.5. Pleonasme amb <i>ho</i>	28
3.4.6. Pleonasme amb <i>li</i>	28
3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	28
3.4.6.2. <i>Li</i> pleonàstic anticipat per <i>els</i>	29
3.4.7. Duplicació amb un pronom feble d'una funció que ja fa un pronom relatiu	30
3.4.7.1. Duplicació de CC	30
3.4.7.2. Duplicació de CI	30
3.4.7.3. Duplicació de CD	30
3.4.7.4. Duplicació de CRV	31
3.5. Errors per utilitzar un pronom personal en comptes d'un de feble	31
3.6. Errors per utilitzar un pronom possessiu en comptes d'un de feble	31
3.7. <i>Lis</i> per <i>els</i>	31
3.8. Errors en les combinacions de pronoms	31
3.8.1. Combinació de dos pronoms quan només en cal un	31
3.8.2. <i>Els hi</i> en comptes de <i>els el</i> , <i>els la</i> , <i>els els</i> , <i>els ho</i>	31
3.8.3. Una combinació admissible?	32
3.8.4. <i>N'hi</i> per <i>l'n</i>	32
3.9. Errors en formes verbals	33
3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	33
3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	33
3.9.3. Ús de <i>ser-hi</i> per <i>haver-hi</i>	33
3.10. Confusió d'un article per un pronom feble	34
3.11. Repetició del referent lèxicament en comptes del pronom feble	34
3.12. Pronom massa lluny del referent	34
3.13. Pronúncies col·loquials	34
3.14. Llengua oral i llengua escrita	35
4. Conclusions	37
5. Bibliografia	39
6. Annexos	43
6.1. Quadre de combinacions binàries de pronoms febles	43
6.2. Exemples d'errors en textos escrits	44
6.3. Exemples d'errors en textos orals	52
6.4. Qüestionaris amb les respostes dels mitjans de comunicació	55
6.5. Exemples d'errors en obres literàries	58
6.5.1. Traduccions d'obres d'Andrea Camilleri	58
6.5.1.1. <i>Un mes amb Montalbano</i>	58
6.5.1.2. <i>La veu del violí</i>	58
6.5.1.3. <i>El lladre de pastissos</i>	61
6.5.1.4. <i>La forma de l'aigua</i>	63
6.5.2. Obres de literatura catalana actual	64
6.5.2.1. <i>Tot això ho faig perquè tinc molta por</i>	64
6.5.2.2. <i>La senyora Stendhal</i>	65
6.6. Imatges d'exemples d'errors	68

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball d'anàlisi i classificació de la utilització dels pronoms febles se situa en els estudis de lingüística textual. La voluntat és contribuir a detectar l'estat de la situació en l'ús d'aquests pronoms, així com recollir i classificar alguns dels errors actuals que s'hi puguin cometre.

Un dels trets més característics de la llengua catalana –si la comparem amb la resta de llengües de l'indoeuropeu– és el sistema de pronoms febles. Altres llengües, com el castellà, el francès, l'alemany o l'italià, tenen també pronoms semblants, però en tenen menys quantitat i el seu funcionament és, en alguns casos, molt diferent.

La llengua catalana és una llengua viva que evoluciona amb el temps i els canvis de la societat, i que s'ha d'anar adaptant a les noves situacions i a les noves formes de comunicació. Cal, però, tenir establertes unes normes que la fixin per garantir la seva conservació; i també tenir cura de les interferències d'altres llengües de contacte. Qüestions tan òbvies com aquestes poden assegurar-ne la supervivència.

En aquest treball ens proposem fer una aportació útil amb un recull de l'ús actual dels pronoms febles que complementi estudis ja existents, analitzar l'estat de la qüestió i revisar quins són els errors actuals més freqüents i per què es produeixen. El treball està basat en la variant del català central, tot i que en alguns moments podem fer esment d'altres variants dialectals.

1.1. Objectius

L'objectiu general del treball és analitzar l'ús i l'aplicació dels pronoms febles i detectar-ne errors, destacar els més recents, analitzar-los i classificar-los. Esbrinar per què ocorren i en quins registres i contextos es produeixen.

D'entrada, i en el punt 2, situem el marc teòric i l'estat de la qüestió. Fem una descripció del comportament dels pronoms febles i les seves funcions; en primer lloc cal saber què en diu la normativa de l'IEC, però també busquem els diferents posicionaments que sobre els usos d'aquests pronoms tenen alguns lingüistes.

La classificació i l'anàlisi dels exemples d'errors detectats constitueix el cos del treball; analitzem el recull dels errors i les funcions que suposen o compleixen. En l'apartat d'annexos presentem la classificació completa dels errors detectats de manera clara i sistemàtica, amb la font i la data en què s'han trobat. Diferenciem els exemples dels errors escrits dels exemples d'errors orals; aquesta classificació ens permet analitzar i visualitzar quins són els tipus d'errors i revisar on, en quin context i per què es produeixen.

1.2. Metodologia

La metodologia del treball que hem dissenyat consisteix, en primer lloc, a saber què diuen les obres normatives oficials sobre el funcionament dels pronoms febles: ens fixem en la *Gramàtica de llengua catalana* (GIEC 2016), la *Gramàtica essencial de la llengua catalana* (GEIEC 2018) i la més recent, la *Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana* (GBU 2019) –descriptiva i normativa– totes

tres de l'Institut d'Estudis Catalans¹ (IEC). També consultem la *Gramàtica del català contemporani* (GCC 2002), aquesta darrera obra és una obra més descriptiva que normativa.

Fem també una cerca d'obres i autors de referència (Bibiloni 2010; Bonet 2002; Homs & Vilà 2018; Jané 2018; Ruaix 2015; Solà 2007; Todolí 2002, entre altres), a fi de conèixer quin és l'ús d'aquests pronoms per tenir clar l'estat de la qüestió. Exposem també opinions i aportacions recents i interessants d'alguns lingüistes que recollim al punt 2.2.2. Així mateix, consultem articles de revistes² de reconegut prestigi i d'estudis que parlen dels pronoms febles; tot plegat per conèixer què en diuen els diferents experts. Procurem analitzar de manera objectiva totes les opinions i les aportacions que fan cada un d'ells.

El recull d'exemples per a l'anàlisi i la classificació el fem de diferents suports. Hem observat diversos mitjans de comunicació³, tant orals com escrits, i hem recollit exemples d'errors. També hem recopilat exemples de publicitat, i de cartells d'establiments comercials o de la via pública.

Per obtenir una mostra al més diversa possible, ens fixem també en la parla quotidiana, en el llenguatge espontani, i en xarxes socials com Twitter, Facebook i Instagram, com a noves formes d'expressió i comunicació de llenguatge col·loquial i la parla espontània. A banda, també analitzem exemples extrets de documents com les PAU, de la UB, del CNPL, o el segon manifest de la revista *Els Marges* (2014) entre altres.

Al mateix temps hem consultat diferents manuals d'estil per saber el tractament que donen als pronoms febles. Hem enviat un qüestionari a alguns dels mitjans de comunicació que hem observat per saber amb quins criteris utilitzen aquests pronoms. Hem obtingut respostes de tres publicacions (*Vilaweb*, *Núvol* i *Ara.cat*) i hem pogut veure que aquestes han estat força diferents, respostes que analitzem al punt 2, a l'estat de la qüestió. Així mateix, però, els qüestionaris complets estan recollits a l'annex 6.4.

Amb el mateix propòsit, obtenir una mostra ben diversa, hem volgut revisar i analitzar també com s'utilitzen els pronoms febles en algunes traduccions literàries. Per fer-ho hem agafat tres novel·les i un recull de contes d'un mateix autor, Andrea Camilleri, però amb diferents traductors i de diferents anys (entre el 1998 i el 2002). Aquestes obres contenen molt diàleg i un llenguatge col·loquial, i és interessant veure com diferents traductors utilitzen de manera desigual algunes expressions, o que un mateix traductor utilitza diferents criteris en novel·les diferents. També que cada llibre conté uns errors recurrents i específics i solucions incoherents. Els exemples dels errors que hem trobat formen part de la classificació del punt 3, però la totalitat dels errors també estan recollits i classificats a la graella de l'annex 6.2, i a l'annex 6.5 amb tota la informació.

A més de les traduccions hem fet una petita cerca en alguna de les obres literàries catalanes actuals, i ens hem fixat en dues⁴ que ens serveixen a tall d'exemple. Una novel·la d'un autor gironí i un llibre de contes d'una autora de Barcelona. Les hem triat de dues editorials diferents per observar si hi ha diversitat de criteris.

¹ Quan al llarg del treball parlem en diverses ocasions d'obres normatives ens referim a les diferents gramàtiques de l'IEC.

² *Llengua Nacional*.

³ Els mitjans de comunicació observats són: *Vilaweb*, *Nació digital*, *Ara.cat*, *TV3*, *3/24*, *Cugat.cat*, *Tot Sant Cugat*, *La Vanguardia*, *Núvol*, *Catalunya Ràdio*, *RAC1*.

⁴ *Tot això ho faig perquè tinc molta por* (2015), d'Empar Moliner, i *La senyora Stendhal* (2017), de Rafel Nadal.

De la mateixa manera que les traduccions, alguns dels exemples d'errors detectats formen part de la classificació general (punt 3), però la totalitat dels exemples recollits els trobem a la graella de l'annex 6.2, i al resum de l'annex 6.5.

Hem elaborat, doncs, un recull dels errors detectats, tant en els mitjans de comunicació escrits i orals, com en la publicitat o en els llibres analitzats. També de les produccions orals i de comunicacions en algunes xarxes socials, per recollir una mostra contrastada, variada i representativa. Finalment presentem els resultats de manera objectiva i amb la intenció d'elaborar un mapa real de l'estat de la qüestió.

2. MARC TEÒRIC: ESTAT DE LA QÜESTIÓ

La llengua catalana compta amb 14 pronoms febles si distingim dos *els*⁵. Amb tot, podríem estimar, per exemple, que *el*, *la*, *els* (el plural de *el*) i *les* són formes diferents d'un únic pronom. En aquest treball, però, considerarem cada forma com un pronom independent i farem la distinció entre les dues formes de *els*. Per tant, parlarem sempre de 14 pronoms febles.

EM	ENS	ET	US	EL	LA	ELS ₁	LES	LI	ELS ₂	ES	HO	EN	HI
----	-----	----	----	----	----	------------------	-----	----	------------------	----	----	----	----

Els 14 pronoms febles tal com s'escriuen abans de consonant

La denominació de *pronoms febles* és el nom tradicional, més conegut popularment i més habitual en les gramàtiques prescriptives. En algunes obres descriptives, però, aquests pronoms s'anomenen *pronoms clítics*. Els pronoms febles són àtons i es contraposen als tradicionalment anomenats *pronoms forts*, que són tòncics⁶. Els pronoms febles s'adjunten al verb i, pel fet de ser clítics, tenen més restriccions pel que fa a la possibilitat de rebre modificadors. Per bé que hi ha més pronoms tòncics, com el pronom interrogatiu *què* i que també hi ha més pronoms àtons, com ara el pronom relatiu *que*, en aquest treball mantindrem la denominació tradicional de *pronoms febles*.

Els pronoms febles van sempre units al verb, són clítics, no disposen d'accent propi⁷ i formen una unitat accentual amb el verb; per tant són inseparables d'aquest i adopten diferents formes segons la posició que adoptin respecte al verb. En forma proclítica es posposen al verb quan aquest és un infinitiu, gerundi o imperatiu (*saber-ho*, *anant-hi*, *telefoni-li*). En forma enclítica s'hi anteposen en la resta de casos (GIEC 2016:200, &8.3.3). Aquests pronoms tenen una funció pròpia, exclusiva i restringida: és la funció de pronom de represa en oracions amb elements dislocats que són representables per pronoms febles (*Ibid*: 673).

En representem les diferents formes gràfiques:

Formes pronominals	EM	ENS	ET	US	EL	LA	ELS ₁	LES	LI	ELS ₂	ES	HO	EN	HI
<i>Plenes</i>	me	nos	te	vos	lo	la	los	les	li	los	se	ho	ne	hi
<i>Reduïdes</i>	'm	'ns	't	us	'l		'ls			'ls	's		'n	
<i>Reforçades</i>	em	ens	et		el		els			els	es		en	
<i>Elidides</i>	m'		t'		l'	l'					s'		n'	

Adaptat de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016: 197).

Tal com diu Ferrater a la GEC:⁸ "aquest sistema fa possible d'extraposar' gairebé tot terme nominal i de representar-lo per un pronom contigu al verb". Altres llengües com el francès i l'italià tenen pronoms semblants a *en* o *hi* però funcionen de manera molt diferent. En català, "la funció bàsica és la de marcar la contraposició fonamental del sistema de les preposicions: *de* per una banda, i totes les altres en front".⁹ Aquest és un tret diferencial de la llengua catalana molt característic i

⁵ *ELS₂* plural de *li* (datiu) i *ELS₁* plural de *el* (acusatiu).

⁶ *Jo, tu, ell, ella, nosaltres, vosaltres, ells, elles, mi, si, vostè, nos, vós, vostès.*

⁷ Amb excepció del parlar balear, en què apareix un fenomen de desplaçament de l'accent de les formes verbals seguides de pronoms febles: *mira-là* (en parlem al punt 2.2.2.3).

⁸ https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0224508.xml?s_q=catala.%20estructura%20sintactica#.Upx_IsTul9k.

⁹ *Ibid*.

que la singularitza, però tot i la seva singularitat és un aspecte poc tractat en alguns manuals de referència (Mestres *et al* 2000; Pujol i Solà 2000).

Per establir el marc teòric i les bases de l'estat de la qüestió farem primer un breu repàs del funcionament d'aquests pronoms. Els pronoms febles s'utilitzen, normalment, anafòricament. Però, tal com ja hem dit, també poden aparèixer catafòricament. En el darrer cas, primer apareix el pronom feble i després l'antecedent.

- Anafòricament: *Fa molt temps que no vaig al cinema. Doncs jo hi vaig anar ahir.*
- Catafòricament: *Fa dies que no hi vaig, al cinema.*

L'antecedent i el pronom comparteixen significat, però no han de compartir la mateixa funció sintàctica, és clar:

Fa molt temps que no vaig al cinema, però demà hi aniré.

CC lloc   CC lloc

Fa molt temps que no parlo amb la meva germana, però demà la veuré.

CRV   CD

Fa molt temps que no parlo amb la meva germana, però demà li trucaré.

CRV   CI

Els pronoms febles substitueixen complements verbals que s'ometen, i poden fer funcions sintàctiques variades: CD, CI, A, CP, CC o CRV.¹⁰ En algunes oracions també poden substituir un S, i poden formar part de qualsevol tipus i forma de sintagma menys un SV.¹¹ A més a més, un mateix pronom feble pot tenir associada més d'una funció sintàctica, i una mateixa funció sintàctica pot ser realitzada per més un pronom feble (GCC 2002: 1374).

Hi ha pronoms, però, que no substitueixen cap sintagma del text. Aquests són pronoms que s'han lexicalitzat –són, sobretot, els pronoms *en* i *hi*, també molt sovint *se* i *em*, *et*, *ens*, *us* quan alternen amb *se*, i en menor mesura, *li* i *els*.² Funcionen com a pronoms febles ja que van davant o darrere d'un verb però no tenen ni significat ni funció sintàctica. Aporten, però, al verb, un matís semàntic:

- Anar*→*anar-se'n* / *Haver*→*haver-hi*. I amb verbs de percepció: *veure-hi*, *ser-hi*, *clissar-hi*, etc. que porten un *hi* gramaticalitzat.

Resumim en aquest quadre les funcions sintàctiques que poden fer els pronoms febles:

Tipus de pronoms febles	Pronoms febles	Funcions
Pronoms personals	em, et, es, ens, us	CD, CI, cap funció
Pronoms determinats no personals	el, la, els (<i>datiu</i>), les, ho	CD, At
Pronoms datius	li, els (<i>acusatiu</i>)	CI, cap funció
Pronom partitiu	en	S, CD, CRV, At, CP, CC, cap funció
Pronom adverbial	hi	CRV, CI- <i>hi</i> < <i>li</i> -, CP, CC, cap funció

La llengua com a sistema (Vilà 2001: 198)

¹⁰ A: atribut, CC: complement circumstancial, CD: complement directe, CP: complement predicatiu, CRV: complement de règim verbal, S: subjecte.

¹¹ El cas, però, dels SV amb verbs que indiquin acció es poden substituir per l'anomenat proverbi *fer-ho* (que conté un pronom feble): *Aquest noi va cada setmana a Barcelona i la seva xicota també ho fa, on ho fa* significa 'va cada setmana a Barcelona'.

Els pronoms febles també es poden combinar entre ells, però quan els combinem no seguim l'ordre de funcions sintàctiques habituals (CD, CI). L'ordre depèn del tipus de pronom en concret i, en els pronoms personals, de la persona del pronom.

personals			datiu	determinats no datius	partitiu	adverbial
3a	2a	1a				
es	et	em	li	el	en	hi
us	ens	la	els (<i>datiu</i>)	la		
				els (<i>acusatiu</i>)		
				les		
				ho		

Ordre de les combinacions dels pronoms febles (Vilà 2001: 199)

En el cas que en una oració hàgim de substituir dos o més complements haurem de combinar diferents pronoms febles. En aquests casos cal tenir en compte les normes d'apostrofació (tant a la dreta com sigui possible) i que els pronoms *hi*, *ho*, *li* i *us* no s'apostrofen mai. L'ordre establert quan hem de combinar diversos pronoms és: pronom reflexiu + 2a persona + 1a persona + CI + CD o A + pronoms adverbials.¹²

Altres qüestions que cal tenir en compte en la combinació de pronoms són: el pronom *li*, quan es combina amb els CD *el*, *la*, *els* i *les*, és *hi*, i, a més, s'inverteix l'ordre de col·locació. Hi ha, però, altres combinacions que no resulten possibles o que generen restriccions. En mostrem algunes de les que descriu la GIEC (2016: 206-216):

- Pronoms que pertanyen a una mateixa persona no es podem combinar entre ells (*et/us*, *em/ens*, *el/la*, *els/les*). Tampoc no es pot combinar el pronom *ho* amb els pronoms d'acusatiu de 3a persona ni amb els adverbials *en* i *hi*.
- No és normal la concurrència de la variant *hi* del datiu de tercera persona *li* i el pronom adverbial *hi*, malgrat que són pronoms diferents: *Enviaré al Jaume el document per missatge / *L'hi* (datiu) *hi* (adverbial) *enviaré*. Aquesta construcció pot resultar forçada i s'opta per *L'hi enviaré*.¹³
- Tampoc no es pot repetir un mateix pronom encara que realitzi funcions diferents: *El mag treia coloms del barret: El mag en treia del barret (de coloms, CD) / El mag en treia coloms (del barret, locatiu d'origen). *El mag ne'n treia*.¹⁴ Sí que és possible la combinació del datiu *els₂* amb l'acusatiu *els₁*, perquè encara que siguin fonològicament idèntics són dos pronoms diferents sintàcticament i semànticament. *Els₁ els₂ deixaré*. Això no passa amb *hi + hi*, *en + en...* en què una aparició ja assumeix les dues funcions:

Aquí hi ha dues coses? / Sí, hi ha dues coses. / *Sí, hi hi ha dues coses.

Treu camises del calaix. / Treu-ne dues. / *Treu-ne'n dues. (tot i que aquesta darrera forma s'utilitza en el parlar de la Plana de Vic)

¹² Vegeu el quadre complet de combinacions binàries de pronoms febles a l'annex 6.1.

¹³ Els exemples d'aquest punt estan tretts de la GIEC (2016: 206-216) per tal de poder explicar fidelment el que vol dir l'autora sense risc d'una mala interpretació.

¹⁴ Aquesta combinació és ben usual en alguns parlars d'Osona, per bé que es va perdent. Pot haver donat lloc al fenomen que s'observa en alguns parlants en què, un dels pronoms s'aglutina al verb i en resulten verbs com **enrecordar-se* o **enriure's*, en comptes de *recordar-se*, *riure's*.

- El pronom *es* es combina amb tots els altres pronoms febles (*Ibid*: 208), però tenim algunes restriccions amb la combinació *s'ho*. És acceptable quan *ho* representa un CD i *es* és datiu reflexiu: *S'ho posarà*. També ho és quan pertany a un verb pronominal transitiu: *No s'ho menjarà*. Però no és acceptable quan tenim un pronom *es* d'una passiva pronominal: *Ara s'admet tot*, però no *Ara s'ho admet *tot*, ni *Ara *s'ho admet*, perquè és el subjecte gramatical de l'oració (*Ara s'admeten aquestes coses*).
- La combinació del pronom *es* d'una oració impersonal amb el pronom *ho* representant un A tampoc no és possible: *S'ha de ser honrat i *s'ho ha de semblar* (podem dir *S'ha de ser honrat i se n'ha de semblar*).
- Un altre límit en la pronominalització és el cas del contacte *hi ho*: *Deixem això (CD, ho) aquí (CC de lloc, hi)*. Només es pot substituir un complement o l'altre: *Hí deixem això, Ho deixem aquí*, però no es poden combinar els dos pronoms. Per aquesta doble substitució, però, és gramatical i normatiu utilitzar la construcció *l'hi*: *L'hi deixem*.
- Si en una oració hi trobem un CD de 1a o 2a persona i un CI de 3a persona, aquest CI no es pot representar pel pronom feble corresponent i es canvia per *hi*. Aquest ús es dona en verbs que seleccionen CD i CI, com *delatar, lliurar, oferir, portar, presentar, recomanar* o *vendre*: *Als americans t'hi va vendre / delatar un espia rus, no pas nosaltres*. (*Ibid*: 214). En el mateix apartat la GIEC també dona per vàlid el canvi del pronom de 3a persona per un pronom fort no duplicat per un pronom feble: **A la regidora us li vaig recomanar jo mateix / Us vaig recomanar a ella*, o bé *Us hi vaig recomanar*. Aquest canvi es dona també en valencià.

Les combinacions binàries entre els pronoms febles són les més freqüents però podem trobar algun cas de combinació de tres pronoms: *Poseu-me-n'hi tres / Poseu-me (CI) -n (CD partitiu)'hi (locatiu) tres*. I, tot i que és poc habitual, podem trobar alguna combinació de més de tres pronoms quan en l'oració hi ha un verb pronominal o més d'un datiu ètic: *Se me n'hi trencarà alguna / Se (verb pronominal trencar-se) me (datiu possessiu) n (CD) 'hi (CC de lloc) trencarà alguna*. (*Ibid*: 202). O un exemple de cinc: *Se te me n'hi posarà molt (de fang, a les sabates) amb me datiu ètic*.¹⁵

Una qüestió que val la pena esmentar és la pronominalització amb pronoms febles i pronoms relatius. Aquests dos processos de pronominalització són molt productius en català i de vegades poden portar confusions. Són dos procediments diferents, un en una oració subordinada i l'altre en una oració independent. En cas que es pronominalitzi amb pronom relatiu ja no cal la pronominalització amb pronom feble; tot i així, col·loquialment s'acostuma a fer sempre amb *que* i es marca la funció amb el pronom feble:

És la noia que *li vas donar el regal. / És la noia que *hi jugava quan era petita.

Les oracions amb la forma de relatiu i el pronom feble són semblants a les col·loquials, però aquest cas es considera normativament un pleonasme.

¹⁵ Exemple de la combinació de cinc pronoms aportat per Carme Vilà i Comajoan.

2.1. Aspectes revisats a la nova normativa de l'IEC del 2016 en referència als pronoms febles

En la darrera actualització de la GIEC, l'any 2016, entre altres novetats n'hi ha també de relatives als pronoms febles. La nova gramàtica presenta la norma d'una manera més flexible, i substitueix les denominacions de *correcte* i *incorrecte* per la distinció entre *adequat* i *inadequat*. Pel que fa als registres, distingeix entre la varietat estàndard i la varietat col·loquial, però dins de l'estàndard també fa la distinció entre formal i informal.

Aquestes són algunes de les novetats de la GIEC (2016) en referència a l'ús dels pronoms febles:

- La nova gramàtica inclou per a les combinacions *li + el, la, els, les* diferents solucions per als diferents parlars. En valencià les formes són: *li'l, li la, li'ls, li les*. Per a la resta del domini lingüístic admet la forma *l'hi* per aquestes combinacions en tots els registres, tot i que en l'estàndard formal és preferible la combinació *la hi* (GIEC 2016 & 8.4.3.3).
- Per a la combinació dels pronoms febles *li + en o ho*, la nova GIEC també presenta diferents solucions per al valencià i per a la resta del territori lingüístic. Per al valencià les formes són *li'n i li ho* en tots els registres, mentre que en la resta del territori fa la distinció entre formes acceptables en registres informals: *n'hi i l'hi*; i formes adequades i preferibles per a registres formals: *li'n i li ho* (GIEC 2016 & 8.4.3.3).
- La GIEC (2016) accepta també, però només en registres informals, les combinacions *els hi* en comptes de les combinacions *els el / els la / els els / els les / els ho / els en*.
- Hi ha casos en què coincideixen un pronom feble i un pronom relatiu; normalment són casos de pleonasma però n'hi ha alguns en què la duplicació és només aparent. Es donen quan el pronom feble no té funció sintàctica en l'oració de relatiu, o bé en casos en què el pronom feble fa una funció diferent de la del relatiu (GIEC 2016 & 27.7.3).

Per exemple: Quan el pronom feble està lexicalitzat (no realitza cap funció) en verbs com *haver-hi, sentir-hi, tocar-hi*, etc.: *Tinc una terrassa on hi toca molt el sol*. Aquest tipus de duplicació correcta ja l'havia defensat Ferrater (1968); en parlem a l'apartat 2.2.2.5.

També es dona la duplicació aparent en verbs que duen pronoms que no estan lexicalitzats però que tenen un sentit proper a *haver-hi*: *T'envio una graella on hi posa els exemples*.

2.2. Aportacions de diferents lingüistes

Fins aquí hem descrit què diuen obres normatives sobre l'ús dels pronoms febles, però diversos lingüistes han tractat també aquests pronoms ja que els dubtes en matèria sintàctica són força nombrosos. Farem un repàs de les aportacions de diferents experts, des de les més tradicionals fins a altres de més recents.

2.2.1. Algunes aportacions tradicionals

2.2.1.1. Pompeu Fabra

Pompeu Fabra, a la *Gramàtica catalana* (1918/1933), ja descriu el funcionament i les funcions dels pronoms febles. Parla de 13 pronoms però ja distingeix els dos *els*: el plural de *li* que fa funció de datiu, i el plural de *els* que la fa d'acusatiu: *Tens els llapis? No els tinc. (acusatiu) / Quan elles vindran, els donarem aquests rams. (datiu)* (Fabra 1933: 175).

Ja llavors Fabra parla d'un ús erroni de la substitució de *els* datiu per *els hi*. Aquest ús s'ha mantingut fins a l'actualitat. A la GIEC (2016) s'ha considerat acceptable en registres informals com ja hem dit al punt 2.1.

Fabra (1933: 176) parla també del pronom neutre *ho* amb la funció de CD: *Saps qui és? No ho sé; Dius que és blanc però no ho és*. El pronom *ho* amb ús predicatiu pot referir-se a un substantiu: *Són metges? Sí que ho són*, però si el substantiu és determinat no s'utilitza *ho* sinó *el*, *la*, *els* o *les*: *Eren els metges? No els eren*. Aquesta forma es manté com a forma normativa a la GIEC (2016), però pel que fa a l'ús, està força restringit a les generacions més grans.

Pel que fa al pronom *en*, en descriu els usos amb exemples tot i que no n'esmenta les funcions. Nosaltres les hi hem afegides: *Tens paper? No en tinc* (CD), *Us recordeu dels meus germans? Ens en recordem perfectament* (CP regit per la preposició *de*), *Si trobeu la sala freda en podeu tancar les finestres* (CN regit per la preposició *de*). *Anàvem a Barcelona a les nou i en tornàvem a les dotze* (CC de lloc).

En la GIEC (2016) s'indica que el pronom *en* substitueix el CC de lloc només en els casos que indica origen. Aquest és el cas del darrer exemple, però Fabra dona també l'ús de *en* quan el complement substituït indica destí: *Ens en pujarem cap a casa / Us en venim tot seguit*. Aquest ús no es manté, no és normatiu actualment i al DIEC no hi consta.

Fabra indica també que en el llenguatge parlat era freqüent l'ús de *en* com a predicatiu (en lloc de *ho*): *Diu que són blaus, i no en són*. Però en la llengua literària es procurava evitar generalment aquest *en*, i s'usava el pronom habitual *ho*: *Diu que són blaus i no ho són* (*Ibid*: 176). Aquest ús del pronom *en* predicatiu no es manté a la GIEC (2016) com a ús normatiu. Al DIEC2, però, sí que s'hi pot trobar l'ús informal d'aquesta combinació però amb la denotació de popular.¹⁶

Fabra parla també de les diferents formes que adopten els pronoms segons si van davant o darrere del verb, i de les que adopten, segons les normes d'apostrofació, quan es combinen diferents pronoms. En les combinacions del pronom de 1a persona amb els pronoms de 3a persona, indica que darrere de la 1a persona del plural de l'imperatiu és admissible la substitució de *-nos-* per *'s-*: *enviem's-el, traguem's-els, anem's-en, fixem's-hi* (*Ibid*: 180). Aquestes formes es mantenen en l'actualitat en la llengua parlada però només en registres col·loquials i no es recullen a la GIEC.

En les diferents combinacions que descriu en destaca la del datiu de 3a persona amb l'acusatiu: ja ens parla del canvi del datiu singular *li* per *hi* quan aquest concorre amb un altre pronom de 3a persona. Aquest canvi té lloc principalment quan el segon pronom és un acusatiu del pronom *ell*. (*Ibid*: 182): *l'hi* (per *li'l*), *los hi* (per *li'ls*), *la hi* (per *li la*) i *les hi* (per *li les*).

¹⁶ DIEC2: en¹: f) POP. Un adjectiu o substantiu indeterminat complement de ésser. *No n'és, de vermell. No n'és, de metge*.

2.2.1.2. Josep Ruaix

Josep Ruaix ha escrit diversos estudis sobre llengua catalana, molts d'ells sobre els pronoms febles i les seves combinacions. Ja el 2014¹⁷ recomanava revisar-les com un dels deu punts més conflictius del català normatiu i que la nova gramàtica hauria de resoldre.

El 1994, en les seves obres *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui*, Ruaix parla de les interferències del castellà en l'ús dels pronoms febles. Parla sobretot dels casos de pèrdua i substitució dels pronoms *en* i *hi*: La llengua castellana no disposa de pronoms febles corresponents als *en* i *hi* del català, ni dels equivalents en italià o en francès. En els casos en què el català utilitza aquests pronoms el castellà en prescindeix, aquest fet provoca sovint una interferència pel que fa a l'ús d'aquests pronoms. Pot provocar una pèrdua de *en*: *Quants llibres tens? *Tinc tres / per: En tinc tres* (exemple tret de Ruaix 1994: 21); o un canvi de *en* per un altre element: *Què és això que no voleu espinacs!... L'àvia quan era petit també me'ls feia / per: ...també me'n feia.* (Ibid: 22).

Així mateix trobem casos de pèrdua de *hi*: *Li dic que vigili però no *es fixa / per: no s'hi fixa*; o de canvi de *hi* per un altre element: *Fa dies que *li dono voltes / per: Fa dies que hi dono voltes.*

Un altre dels punts que tracta molt Ruaix és el *li* pleonàstic anticipat, segons ell una "plaga". Ruaix l'anomena plaga perquè creu que aquest ús s'està imposant i contamina la sintaxi genuïna del català. Es tracta de l'ús del datiu representat la majoria de vegades per la partícula *li*, o els casos en què s'escau el plural *els*.

Aquesta és una forma típica del castellà que no és pròpia del català, ni tampoc del francès ni l'italià. Ruaix considera la duplicació del datiu com un calc del castellà i un pleonasma sense justificació gramatical (tret d'alguna excepció). Sobretot si, a més, es falta a la concordança posant *li* per *els*. Considera que la duplicació de *li* és totalment gratuïta i és una interferència clara del castellà: **Li donaré el llibre a l'alumne, *Li donaré els llibres als alumnes. / per: Donaré el llibre a l'alumne, Donaré els llibres als alumnes.*

En justifica, però, dos casos: quan hi ha una dislocació del tema al lloc del rema: *No li diguis res, a la teva mare.* O quan hi ha certa lexicalització del *li* per raons semàntiques: *Li ha tocat la loteria al cap de departament.* Aquí podríem trobar un inici de lexicalització que ajuda a distingir *tocar* 'caure en sort' de *tocar* 'tenir contacte' (Ruaix 1994: 25).

2.2.1.3. Joan Solà

Joan Solà a *Normativa: estat de la qüestió* (1994) ja va fer una llista d'aspectes i construccions pendents de dictamen normatiu. En aquesta llista, entre moltes altres qüestions, un dels punts que hi figura és els pronoms febles (Solà 1994: 269). Esmenta alguns casos en què hi ha força vacil·lació i fins i tot controvèrsia.

Segons Solà una gramàtica normativa ha de ser una descripció exhaustiva de totes les estructures lingüístiques d'una llengua i ha de permetre explicitar-les totes satisfactòriament. Alguns usos dels pronoms febles reflectits en la normativa s'han vist de difícil aplicació en el llenguatge oral, com per exemple: *No l'és, el Joan, és el Pere, o la hi tornarem* en lloc de *l'hi tornarem* (Solà 1994: 15).

¹⁷ Núvol: <https://www.nuvol.com/opinio/el-decaleg-de-ruaix-deu-punts-conflictius-sobre-el-catala/>.

Solà (*Ibid*: 16) també creu que hi ha una distància entre els grans dialectes que s'ha d'assumir, sobretot en punts de la sintaxi. En la llengua escrita ens podem basar en la normativa per resoldre les diferències entre la llengua, per exemple, del País Valencià i la del Principat. Però per molt que la normativa uniformitzi la llengua escrita és difícil que controli la llengua parlada espontània. Els pronoms febles és una d'aquestes qüestions on trobem aquesta divergència. També n'hi ha d'altres com *per* i *per a*, *ser* i *estar*, l'article neutre, etc.

Per a Solà la lingüística general té recursos suficients per actualitzar aquesta qüestió però la normativa encara és insuficient i incompleta, ja que hi ha molts casos dubtosos que porten a usos vacil·lants d'aquests pronoms. Alguns aspectes estan poc atesos i potser haurien de rebre una consideració més exhaustiva per poder resoldre inseguretats: Els pronoms febles són pronoms de represa, però quines funcions han de tenir un element perquè pugui ser reprès en forma pronominal? I a quines altres condicions està sotmesa aquesta substitució? Solà creu que aquest punt es regula per "algun principi bàsic de la gramàtica generativa com ara la subjacència" i els dubtes hi són freqüents (*Ibid*: 40). Solà proposa diversos exemples que considera dubtosos o incorrectes. En destaquem un de la pàgina 40 que ell considera inacceptable: (2) *La norma europea sobre acomiadaments col·lectius no n'escurça la tramitació* (*Avui*, 14,XII.1992). Per a Solà aquest pronom *en* és incorrecte però el referent és un CN i el pronom *en* pot substituir aquests complements. (Funció de CN: *no escurça la tramitació de la norma*.)

Solà també parla de l'ús dels pronoms *en* i *hi*. Segons ell, en els darrers anys han estat utilitzats abusivament. Ell creu que existeixen moltes llacunes en les indicacions útils sobre l'ús. En el seu llibre *Parlem-ne* (1999: 286-287) parla del pleonasma i dels dubtes que genera la duplicació amb un pronom feble d'un element ja representat en l'oració. Explica que la por al pleonasma fa que ens trobem exemples com aquest: *De tots aquests pollastres, *ens vam menjar només tres / per: De tots aquests pollastres, ens en vam menjar només tres*. Aquí el pronom *en* no duplica pas *tots aquests pollastres* ja que està desplaçat del seu lloc i cada element té una funció específica.

2.2.2. Algunes aportacions més recents

Altres lingüistes han fet les seves aportacions sobre l'ús dels pronoms febles i han expressat les seves temences pel que fa a les interferències d'altres llengües, sobretot el castellà, però també per algunes tendències a l'abús, mal ús o mancança d'aquests pronoms. En recollim algunes de recents de les que hem cregut més significatives.¹⁸

2.2.2.1. Jaume Vallcorba

Vallcorba crida l'atenció sobre l'ús abusiu dels pronoms *en* i *hi*. D'aquest fenomen també n'han parlat Jané i Riera¹⁹. La tesi de Jané és: "l'abús en la representació per mitjà del pronom *en* del CN del CD". Creu que en aquests casos cal utilitzar un possessiu per no abusar del pronom *en*, però Vallcorba és del parer que l'ús del possessiu pot venir de fer la traducció del castellà al català. Ho il·lustra amb un exemple²⁰: *Si conec bé la casa? En conec tots els racons. / ¿Si conozco bien la casa? Conozco todos sus rincones. / Si conec bé la casa? Conec tots els seus racons*.

¹⁸ L'ordre és cronològic, per data de naixement.

¹⁹ Riera (1997); Jané (1997).

²⁰ *Ibid*.

En un altre article de *Llengua Nacional*²¹ (2003), Vallcorba parla d'una qüestió interessant: la tendència a la substantivació dels verbs, fenomen cada cop més freqüent i que provoca, de retruc, la desaparició dels pronoms febles. Recollim un exemple dels que utilitza per il·lustrar aquest fenomen: *T. cau un 10% a la borsa el dia que L. aprova *la seva fusió / per: que aprova fusionar-s'hi*. El substantiu que reemplaça el verb provoca també l'eliminació del pronom feble.

2.2.2.2. Albert Jané

Albert Jané (2011) publica un article interessant a *Llengua Nacional*, "Permetre-s'ho tot", sobre el fenomen que apareix quan el pronom *tot* fa de CD del verb i demana el reforç imprescindible del pronom feble corresponent: *Se la quedarà tota, Me'l vaig menjar tot*. Si *tot* té valor neutre el pronom de reforç és *ho*: *Ho tenen tot controlat, Agafa-ho tot i marxem*.

En castellà es produeix un fenomen semblant: *Lo tienen todo controlado*, però es dona una tendència a l'omissió del pronom: *Coge todo y nos vamos*. Aquesta tendència interfereix també en el català i provoca l'omissió del pronom feble: **Els van prendre tot / per: Els ho van prendre tot* (Jané 2011).

Jané també destaca que actualment ens trobem amb la tendència a no utilitzar la combinació *li ho* amb l'argument que no s'utilitza en la llengua oral i que resulta artificiosa. En el seu lloc s'utilitza *l'hi* o només *li*. Però cal tenir en compte que en *li ho* trobem la coincidència d'un datiu de tercera persona i acusatiu neutre i que no es pot prescindir de cap dels dos elements quan es combina amb el quantitatiu *tot*. *Li ho donarem tot*.

2.2.2.3. Gabriel Bibiloni

Bibiloni és un defensor de l'ús genuí de la llengua catalana en tots els aspectes. Professor de la Universitat de les Illes Balears, posa l'accent en l'ús dels pronoms febles en el parlar balear.

El lingüista parla de Francesc B. Moll que, a la *Gramàtica catalana* del 1968, descriu el fenomen del canvi d'accent de les formes dels verbs seguits de pronoms febles: *mira-là*, amb la vocal neutra tònica. Moll estableix que aquests verbs han de mantenir l'accent a la mateixa síl·laba que seria tònica si no hi hagués pronom, i considera un dialectalisme transportar l'accent al pronom feble o a la darrera síl·laba del verb. Bibiloni parla d'aquest fenomen el seu blog: *Amb bones paraules*²² i destaca com a conseqüència que aquest fenomen porta al desplaçament de l'accent en altres formes com *casà't / preparà't*; això les fa difícilment comprensibles per als catalans de fora de les illes.

Bibiloni es lamenta que molts mallorquins que s'instal·len a Barcelona acaben parlant una versió barroera del barceloní. Celebra que la Universitat de les Illes Balears també hagi fixat criteri per als registres formals als mitjans de comunicació; per a Bibiloni és important seguir els criteris marcats. Fer cas omís de les recomanacions comporta una mala construcció del model de llengua pública que molts lingüistes recomanen. Un model que fugi de la vulgaritat i defensa la claredat i la comprensió immediata de tothom.

²¹ Vallcorba (2003b) núm.43.

²² *Amb bones paraules*. http://www.bibiloni.cat/ambbonesparaules/pronoms_febles.html.

2.2.2.4. Carles Riera

Carles Riera (2019) adverteix de l'ús abusiu dels pronoms adverbials. Del pronom *en* quan aquest substitueix un CN. Però adverteix també que, darrerament, s'ha detectat l'abús d'altres pronoms febles com *hi* i *ho*, que, segons ell, substitueixen casos en què no caldria fer la represa per diferents raons. En primer lloc quan el context ja és molt clar i no cal repetir l'element representat amb un pronom feble. Però també es pot donar el cas que en lloc del pronom feble utilitzat hi hauria d'haver una altra expressió explícita. Les causes d'aquests abusos, segons Riera, solen ser les ultracorreccions i es donen sobretot en la llengua escrita.

Sobre l'ús sobrer del pronom feble *hi*, Riera (2019: 100) destaca un fenomen que, segons ell, és lingüísticament molt rellevant. I és que, a més dels CC, que pertanyen a l'anàlisi gramatical, tenim els elements emmarcadors, que pertanyen a l'anàlisi funcional o pragmàtica del discurs. Riera explica que aquests elements emmarcadors, desplaçats al començament de l'oració, no han d'estar representats per un pronom feble:²³ *No gaire lluny s'hi troba el castell de Chilton, construït sobre una petita península* (Avui, Supl. 31-1-1993, pàg. 11). Segons Riera, *no gaire lluny* és un element emmarcador ja que expressa una determinació de lloc. Aquest element no ha de ser pronominalitzat pel pronom *hi*.

2.2.3.5. Neus Nogué

Neus Nogué, en el seu blog *En altres paraules*²⁴, parla també dels pronoms febles. Actualitza la seva entrada amb les novetats en la normativa, sobre l'acceptabilitat de l'ús de *l'hi* per a les combinacions *li + el, la, els, les*. A partir de la publicació de la GIEC (2016) aquestes formes són acceptables en tots els registres però en els registres formals la forma preferible és *la hi*. *Vas dur la documentació a la directora? Sí, la hi vaig dur*. El mateix passa amb la forma *li'n*; s'accepta la forma *n'hi* tot i que en registres formals és preferible la primera.

Nogué parla també de la funció intransitivitzadora del pronom *hi*, aquest pot fer que un verb transitiu s'usi intransitivament. Això ocorre per exemple amb verbs de percepció com *veure-hi*. Destaca un exemple interessant de Gabriel Ferrater (1968) amb el verb *tocar* (*tocar-hi*): *En aquest pis no hi toca el sol*. Aquest verb, normalment transitiu, aquí és intransitiu. Ferrater ho diu així: “[el pronom *hi*] amputa, com qui diu, el verb de la seva valència transitiva” (Ferrater 1968: 17). No tenim, doncs, un pronom provocat per una tematització, és a dir, que vingui d'haver desplaçat a l'esquerra el sintagma *en aquest pis* (com seria el cas de: *En aquest pis no hi viu ningú*).²⁵

Destaca també la funció impersonalitzadora del pronom *hi*. Aquest pronom pot fer que un verb que normalment porta subjecte es construeixi sense. Ho il·lustra amb un exemple de Joan Solà: *A la sola hi posa el preu*. En aquest exemple hi trobem un CD però no hi ha subjecte.

2.2.2.6. Albert Pla

Albert Pla Nualart promou el que en diu “el parlar del carrer”. Per a ell la normativa és poc realista i per això no és seguida per alguns parlants. Aposta per una normativa a l'abast de tothom i que doni resposta a les necessitats comunicatives. En referència a l'ús dels pronoms febles defensa, per exemple, la combinació *els hi* com a combinació binària vàlida per a pronominalitzar les diferents

²³ Exemple de: Riera (2019a), pàg. 101.

²⁴ Nogué (2016). *En altres paraules*. <http://en-altres-paraules.blogspot.com/search?q=pronoms+febles>.

²⁵ *Ibid.*

formes que preveu la normativa: *els hi / els el / els la / els les / els els*. Per a Pla (2010: 111): “*els hi* és tan clar i lògic com les formes normatives perquè, per tenir sentit, aquestes formes necessiten, igual que *els hi*, remetre’s a un antecedent contextual que ja dona tota la informació”. Per a ell la forma *els hi* és la prioritària fins i tot quan es pronominalitza només un dels complements: *Dono el llibre als nens / Els hi dono el llibre* –exemple tret de Pla 2010: 111. Creu que és una forma “demogràficament majoritària” (*Ibid*: 113) i de fàcil ús i ho defensa en diversos articles del diari *Ara*.²⁶

2.2.2.7. Jordi Badia

Jordi Badia²⁷ (2019) remarca la genuïnitat que els pronoms febles *en* i *hi* donen a la llengua catalana. El fet que el castellà no tingui aquests pronoms i la proximitat i la interferència amb aquesta llengua provoca que cada vegada sigui més freqüent prescindir-ne o fer-ne un mal ús. Segons Badia, amb els pronoms febles ens estalviem repeticions i els textos no resulten redundants; la imitació del castellà ens fa construir oracions que en català es resoldrien amb un pronom feble però en canvi hi ha certa tendència a usar un altre pronom: *Quan va veure aquell automòbil *es va enamorar d'ell / per: se'n va enamorar*.

2.3. Alguns exemples de llibres d'estil

Hem volgut consultar també alguns llibres d'estil per conèixer quines són les pautes que estableixen sobre l'ús dels pronoms febles. En recollim tres com a mostra.

2.3.1. *ésAdir*²⁸

L'*ésAdir* és el portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) i va destinat als professionals d'aquests mitjans però també a qualsevol dels serveis lingüístics existents. Dedicava un capítol als pronoms febles i ofereix una llista del fenomen basada en el català central. Distingeix l'acceptabilitat de les formes segons els registres: formal, informal, marcadament informal i subtítols.

Dins d'aquesta distinció accepta algunes combinacions de pronoms febles que no són admissibles a la GIEC. En citem algunes a tall d'exemple:

L'*ésAdir* recomana l'ús de *l'hi* com a reducció de les combinacions *la hi* i *li hi* com a solució en tots els contextos, la GIEC només considera vàlides aquestes formes en registres informals. El mateix passa amb l'ús de *els hi* com a reducció de les combinacions *els el, els la, els els, els les, els ho* i *les hi*.

2.3.2. CUB. Criteris. Universitat de Barcelona²⁹

El CUB és el llibre d'estil i convencions redactat pels tècnics dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona. Aquest llibre d'estil dedica també un apartat als pronoms febles. En general es mostra

²⁶ https://llegim.ara.cat/Hi-greu-error-Aixo-donis_0_1207079312.html.

²⁷ Badia (2019).

²⁸ <http://esadir.cat/entrades/fitxa/node/pronpersfebl>.

²⁹ <https://www.ub.edu/cub/criteri.php?id=1124>.

coincident amb els criteris de la GIEC (2016) i remarca casos concrets, com ara que no s'ha de fer servir la combinació *l'hi* en lloc de les combinacions *la hi* i *li ho*.

En el cas de la combinació *n'hi* equivalent a *li'n*, però, tot i que la combinació estrictament normativa és *li'n*, en els criteris de la Universitat de Barcelona també s'admet l'ús de la combinació *n'hi* quan aquesta equival a *li'n*.

2.3.3. Serveis i recursos lingüístics. Idiomes a la UPC³⁰

El servei de llengües de la UPC té la missió de dissenyar solucions a les necessitats d'aquesta universitat sobre la promoció, l'aprenentatge, l'ús i la qualitat de les llengües i treballa des del compromís amb el català com a llengua pròpia.

Dins de l'apartat de pronoms febles aquest servei posa l'atenció en els errors en la combinació de pronoms i en destaca dos exemples:

- L'ús incorrecte de la combinació *els hi*. D'aquesta combinació remarca que el pronom *hi* mai no pot substituir el CD, singular o plural: *Demaneu el permís (CD) als professors (CI), Els el (CI CD) demaneu*, i no **Els hi demaneu*.
- Un ús incorrecte del pronom *se*. Aquest pronom mai no pot substituir el CI de 3a persona: *El professor va tornar la prova (CD) a l'alumne (CI), El professor *se la va tornar / per: El professor la hi va tornar*. Aquesta incorrecció és una interferència del castellà: *El profesor se la devolvió*.

Aquest servei alerta també dels canvis d'ordre quan se substitueixen dos complements pels pronoms corresponents. Quan el CI que se substitueix és plural, l'ordre dels pronoms s'inverteix: *Demaneu el permís (CD) als professors (CI), Els el (CI CD) demaneu*. Però quan el pronom *li* es combina amb un pronom que substitueix el CD, es converteix en *hi*: *El professor va escriure la carta a la directora, El professor la hi va escriure* –exemples trets de la UPC. Les recomanacions de la UPC segueixen la normativa de la GIEC (2016).

2.4. Qüestionari a alguns mitjans de comunicació sobre els criteris d'ús dels pronoms febles

Tal com ja hem avançat a la introducció, hem enviat un qüestionari als serveis lingüístics d'alguns dels mitjans de comunicació analitzats amb l'objectiu de conèixer de primera mà quins criteris fan servir per a l'ús dels pronoms febles. Hem obtingut respostes de *Vilaweb*, *Núvol*, *Ara.cat*.

En primer lloc els hem preguntat sobre els llibres d'estil. Mentre *VilaWeb* i *Ara.cat* tenen llibre d'estil propi, des de *Núvol* ens responen que no segueixen un llibre d'estil concret i que tenen com a referent, per als dubtes de qualsevol qüestió, el criteri de l'editor de *Núvol*. Estan en procés d'elaboració d'un llibre d'estil propi.

³⁰ <https://www.upc.edu/slt/ca/recursos-redaccio/dubtes-freqüents/pronoms-febles-errors-combinacio>.

A continuació presentem un esquema amb un resum de les qüestions plantejades i de les diferents respostes de *VilaWeb* i *Ara.cat*.³¹ Tal com ja hem dit, els questionaris sencers els trobarem a l'annex 6.4.

Qüestions sobre els pronoms febles	Resposta de <i>VilaWeb</i>	Resposta d' <i>Ara.cat</i>
Què feu amb els casos dubtosos?	No n'hi ha.	De dubtes sempre n'hi ha molts i el que fem és optar per les solucions que ens semblen més adequades després d'haver-ne parlat.
Quin tractament feu de la duplicació del datiu <i>li</i> anticipat?	Sense <i>li</i> , tal com s'havia dit sempre, abans de la interferència de l'espanyol.	El <i>li</i> anticipat és l'opció més adequada en els registres informals i col·loquials. En registres més formals podem respectar que no es faci servir.
Combinació <i>li ho</i> o la substitució per <i>l'hi</i> o <i>li</i> ?	La combinació <i>li ho</i> no és artificial, sinó útil i clara. La fem servir.	La combinació <i>li ho</i> és viva i natural en els parlars valencians i inexistent en la llengua oral de la resta de parlars, ben inclòs el dialecte central, que és el dialecte en què basem el nostre model de llengua. En els articles informatius, que és on s'aplica del tot el llibre d'estil, sempre els canviem per <i>l'hi</i> (mai, en cap cas, per <i>li</i>).
Combinació <i>la hi</i> , o <i>l'hi</i> ?	Quan toca <i>la hi</i> , no ho reduïm a <i>l'hi</i> (això confondria el lector).	El mateix que per <i>li ho</i> . Preferim <i>l'hi</i> , que també és adequat en registres formals.
I <i>els el / els la / els els / els les / els ho / els en</i> ? <i>Els hi</i> , o <i>n'hi</i> ?	Mantenim, per raons de claredat i genuïtat, les combinacions del primer interrogant. Sigui com sigui, diem <i>els hi</i> quan correspon, <i>els</i> quan correspon, <i>n'hi</i> quan correspon i <i>li'n</i> quan correspon.	Les formes <i>els el / els la / els els / els les / els ho / els en</i> , que en la llengua oral espontània del dialecte central queden reduïdes a <i>els hi</i> , les escrivim <i>els hi</i> en els articles informatius. En aquest cas sí que, en alguns textos, els més formals, transgredim la norma, que només accepta aquesta reducció a <i>els hi</i> en els registres informals.
Corregiu els errors dels entrevistats?	Tots els errors dels entrevistats, els esmenem. Els de pronoms també.	Si per errors entens que utilitza els pronoms d'acord amb l'ús oral espontani del dialecte central, no ho corregim. Més aviat al contrari, corregim usos que s'aparten de l'oral espontani, encara que siguin normatius. Si per errors vols dir formes i combinacions que, a més de no ser normatives, un parlant genuí parlant espontàniament no diria mai, perquè són formes estranyes o formes interferides, els corregim sempre.
Hi ha alguna altra qüestió sobre els pronoms febles que cregueu important?	En les entrevistes i els articles d'opinió de gent del País Valencià, mantenim <i>li'l</i> , <i>li la</i> , <i>li'ls</i> i <i>li les</i> .	Ens remet al seu article: "La 'Gramàtica bàsica' i els registres formals i informals".

Si comparem les respostes de les dues publicacions podem veure que segueixen criteris força diferents. Mentre una publicació busca la correcció estricta i segueix al peu de la lletra les obres normatives, a l'altra es valora més la parla espontània i es toleren usos que no són normatius.

³¹ De *VilaWeb* ens ha respost Jordi Badia, cap d'estil de la publicació. D'*Ara.cat* ens ha respost Albert Pla Nualart, responsable lingüístic de l'*Ara*.

3. CLASSIFICACIÓ I ANÀLISI D'EXEMPLES D'ERRORS DETECTATS

En la cerca de l'ús de pronoms febles hem detectat errors amb tot tipus d'aquests pronoms. Uns dels més freqüents i nombrosos han estat amb els pronoms adverbials *en* i *hi*. Tant per excés com per defecte, tant en textos escrits com orals i en qualsevol registre.

També hem trobat errors ortogràfics, errors per posar un pronom per un altre, amb *li* pleonàstic anticipat –també molt nombrosos i freqüents–, errors en combinacions de pronoms, en formes verbals o en confusió d'articles per pronoms febles entre altres. Però també hem detectat alguns errors més recents. Són fenòmens molt interessants i que es van estenent: utilitzar *li* per *els*, fer transitius alguns verbs que no ho són, etc. Les causes poden ser ben diverses, en molts dels casos és la interferència del castellà però no sempre.

En la següent classificació exposem una sèrie d'exemples, primer l'exemple amb l'error i, seguidament, la forma correcta abreujada. Representem els exemples d'errors numerats i amb una referència al suport: escrit (*t.e.*), oral (*t.o.*). Per no carregar excessivament la part de la classificació, la font o procedència de cada exemple i la data es recull als annexos. L'annex 6.2 conté el llistat d'errors en textos escrits (*t.e.*) i l'annex 6.3 recull els exemples d'errors en textos orals (*t.o.*). En alguns dels exemples de la classificació, però, hi pot haver puntualment la referència a la font si es considera útil per a l'argumentació teòrica. Als exemples subratllem l'antecedent, si aquest és present en l'oració. També cal advertir que tots els tipus d'errors que hi ha als annexos estan representats a la classificació (punt 3), però no tots els exemples de cada error. La raó és que d'alguns tipus d'error se n'han detectat molts casos i a la classificació només n'hi ha una mostra per no carregar tant el text.

3.1. Errors purament ortogràfic

3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats

Segons la normativa d'apostrofació cal col·locar l'apòstrof al més a la dreta possible. En la combinació amb pronoms febles això pot generar de vegades alguna confusió. En presentem alguns exemples:

El primer està extret d'un document del CNL de Girona:

(1) *La Maria informa el director de la caiguda de preus.* → *La Maria *l'en informa.* / per: *La Maria el n'informa.* O, si fos femení: *la n'informa.* (*t.e.*)

Altres estan trets de publicitat o de publicacions digitals:

(2) *Entra i *informa't-en!* / per: *Entra i informa-te'n!* (*t.e.*)

(3) *Gaudeix dels nostres productes i *emporta't-els a casa.* / per: *...emporta-te'ls a casa.* (*t.e.*)

(4) *...si es respongués sistemàticament en català a un interlocutor que *se n'hagués adreçat en castellà.* / per: *...que se'ns hagués adreçat en castellà.* (*t.e.*)

Els errors purament ortogràfics es podem cometre per no conèixer les normes ortogràfiques, sobretot les referents a la combinació de dos o tres pronoms, o per confusió de les peces lèxiques. (Vilà 2018, 193)

3.1.2. De parònims

- La per l'ha

(5) *El premi* *la recollit la seva germana. / per: *El premi* l'ha recollit la seva germana. (t.e.)

- Si per s'hi

(6) *No m'estranya que no* *si vulgui ficar. / per: *No m'estranya que no* s'hi vulgui ficar. (t.e.)

3.1.3. De reproducció de pronúncies col·loquials

En alguns casos, quan es combina un pronom feble amb un infinitiu de la segona conjugació acabat en *-er*, com és el cas dels exemples (7, 8 i 9) amb els verbs *convèncer* i *conèixer*, en la llengua oral es produeix un fenomen en què s'omet la *-r* final de l'infinitiu i aquest perd l'accent. Aquestes combinacions són col·loquials i pròpies del llenguatge oral que es traslladen a la llengua escrita i produeixen aquests canvis ortogràfics. No són adequades en registres formals.

(7) *I va afegir en un fútil intent de* *convence's. / per: ...de convèncer-se. (t.e.)

(8) *Vaig tenir el gust de* *coneixe'l a casa de la senyora Basile. / per: ...conèixer-lo a casa... (t.e.)

(9) *Ella, des de sempre, sense* *coneixe-la tenia Sicília mitificada. / per: sense conèixer-la... (t.e.)

Un altre cas semblant és el que es produeix en la combinació d'un pronom feble amb un imperatiu de la segona persona del singular acabada en *-es* àton com *digues*. La forma adequada de la combinació seria, per exemple, *digues-me*, però col·loquialment es produeix un fenomen en què s'omet la *-s* final de l'imperatiu per tal d'evitar el contacte de les dues consonants. Aquest és un cas força habitual i en registres informals és admissible representar les formes *digue'm*, *digue-li*.

(10) *Va,* *digue'm de què es tracta. / per: ...digues-me... (t.e.)

(11) *Doncs llavors* *digue-m'ho tu. / per: ...digues-m'ho tu. (t.e.)

Aquesta expressió la podem trobar també en el títol d'un llibre, un recull de monòlegs, que potser no es consideraria registre col·loquial:

(12) **Digue'm agosarat* (Buenafuente 2000) (t.e.)

En una de les obres traduïdes revisades hem trobat tant exemples correctes com de reproducció de la pronúncia col·loquial:

(13) **Digue-li.* / per: *Digues-li.* (t.e.)

Exemples correctes amb el ver *dir*:

(14) *No, digues-m'ho ara.* (t.e.)

(15) *Digues-li que necessites veure'l de seguida.* (t.e.)

Altres representacions ortogràfiques de la llengua oral:

(16) **Pensem's-ho un moment,* **pensem's-ho bé.* / per: *Pensem-nos-ho...* (t.e.)

(17) **Permete'm una pregunta.* / per: *Permet-me...*(t.e.)

(18) **Perdoni-me.* / per: *Perdoni'm.* (t.e.)

Hem localitzat un exemple de reproducció de parla local. L'exemple està extret d'una novel·la³² i correspon a un parlant de les comarques de Girona. Tot i no ser una forma estrictament normativa, es pot considerar admissible en àmbit local.

(19) *I a nosaltres què ens* hi fa, si són de missa? (t.e.)

³² Nadal (2017), pàg. 214, línia 8.

3.1.4. L'hi en comptes de li

- (20) *L'hi havien posat el nom de Tomàs. (anecedent: el fill gran dels Sabater) / per: Li havien posat el nom de Tomàs. (t.e.)
- (21) El sobre *l'hi puc ensenyar jo. / per: El sobre li puc ensenyar jo. (t.e.)
- (22) L'hi ho podria dir tot, ben bé tot. / per: Li ho podria dir tot... (t.e.)
- (23) Jacomuzzi mirava per tot arreu, buscava algú per explicar-l'hi ho fil per randa. / per: algú per explicar-li ho fil per randa. (t.e.)
- (24) A la majoria mai no se l'hi adrecen en aquesta llengua. / per: ...no se li adrecen en aquesta llengua. (t.e.)

3.1.5. Li en comptes de l'hi

- (25) Hi ha trenta ampolles de penicil·lina; quan se *li acabin, faci-m'ho saber. / per: ...quan se l'hi acabin... (t.e.)
- (26) Les paraules de la senyora Stendhal tornaven a estar carregades de ràbia [...] però ara *li sortien més lentes. / per: però ara l'hi sortien més lentes. (t.e.)

3.2. Ús d'un pronom feble en comptes d'un altre**3.2.1. el, la, els, les, en comptes de en CD**

- (27) Aquí no només servim cervesa artesana, *la fem. / per: Aquí no només servim cervesa artesana, en fem. (en fem, de cervesa) (t.e.)
- (28) Novetats, *les tenen. / per: Novetats, en tenen. (t.o.)

Trobem també exemples d'aquest tipus d'error al segon manifest d'Els Marges:

- (29) Té a la seva disposició una veu pública com no *l'havia tinguda mai. / per: com no n'havia tinguda mai cap. (t.e.)
- (30) Tenint les funcions —o *les hauria de tenir— d'explicar. / per: n'hauria de tenir... (t.e.)
- (31) Si fem les novel·les més bones, perquè [...] ja les hi fem. / per: ja les fem, o bé: ja en fem de més bones. (t.e.)

3.2.2. En en comptes de hi i hi en comptes de en en CRV

En ocasions trobem confusions entre els dos pronoms quan fan funció de CRV:

- En en comptes de hi

(32) *Inscriu-te'n! / per: Inscriu-t'hi! (t.e.)

Té el significat de: Inscriu-te als cursos aquí (inscriu-te a).

- Hi en comptes de en

(33) Ja fa molt temps que soc sòcia, però si no aquest matí *m'hi hagués fet. / per: ...però si no aquest matí me n'hagués fet. (t.e.). Tenim: fer-se sòcia de, per tant demana el partit en.

Igual que l'exemple següent:

(34) Van fer una visita al poble i *s'hi van enamorar. / per: ...i se'n van enamorar. (t.e.)

Es van enamorar del poble (enamorar-se de).

Aquí també hem trobat un exemple del segon manifest d'Els Marges, en què podem tenir, amb un lleuger canvi de significat, tant en com hi, i fins i tot li:

(35) Els elements estètics que en donen la forma definitiva. / que hi donen la forma definitiva / que li donen la forma definitiva. (t.e.)

3.2.3. Ho en comptes de el o els

El mateix exemple d'error el trobem amb el pronom *ho* quan aquest reprèn un antecedent amb article definit.

(36) El cas de l'Otegui, *ho recordaran. / per: ...*el* recordaran. (t.o.)

(37) *Tal com explica Europa Press, TABILI, l'startup dedicada a la reparació de mòbils i tauletes ha recollit la llista d'accidents més freqüents i el que no s'ha de fer per agreujar-**ho. / per: ...*ha* recollit la llista d'accidents més freqüents i el que no s'ha de fer per agreujar-*la*. (t.e.)

En aquest exemple l'antecedent és la llista d'accidents més freqüents. En aquesta pronominalització, atès que el referent és molt llarg, potser no es podria considerar pròpiament erroni el fet de poder 'resumir' i reprendre la pronominalitzant amb *ho*.

3.2.4. Confusió entre CD i CI

(38) *Reflexiona sobre el que *li ha portat fins allà.* / per: *Reflexiona sobre el que l'ha portat fins allà.* (t.e.)

(39) *Si et diuen això te'n vas, o *li expliques a tothom.* / per: ...*o ho* expliques a tothom. (t.o.)

Aquest darrer exemple està tret de la parla espontània, el parlant utilitza un *li* pleonàstic per reprendre el CD *això* en comptes del pronom *ho*.

3.2.5. Li en comptes de hi

Aquí podem reconèixer una traducció literal del castellà:

(40) *Llegim en un mitja: Manuel Valls no tindrà contemplacions amb els que gosin enfrontar-**se-li. / per: ...*amb els que gosin enfrontar-s'hi*. (t.e.)

(41) *Damunt de la seva taula en Fazio li havia deixat la bossa de niló.* / per: ...hi havia deixat la bossa de niló. (t.e.)

3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho

La forma *l'hi* es considera acceptable només en registres informals. En registres formals la forma adequada és *li ho*. (GIEC 2016 & 8.4.3.3.)

(42) *Vostè, l'altra vegada [...] que es posava a la meua disposició si jo el necessitava. -Naturalment, i *l'hi* repeteixo. / per: *Naturalment, i li ho repeteixo.* (t.e.)

(43) ... *qualsevol observació al final i, si m'ho permet, *l'hi* faré. / per: ..., la hi faré. (t.e.)

(44) *Després va rebobinar la cinta, la va extreure i *l'hi* va restituir a en Montalbano. / per: ...*la va* extreure i *la hi* va restituir a en Montalbano. (t.e.)

En aquest exemple, a més, també hi ha un *li* pleonàstic anticipat, la forma adequada seria:

Després va rebobinar la cinta, la va extreure i la va restituir a en Montalbano.

(45) *¿l* vostè, per tant, també *l'hi explicava tot a la seva esposa? / per: ...*també li ho* explicava tot a la seva esposa? (t.e.)

Igualment, aquest exemple també pot ser un pleonasma de *hi>li* a més d'un exemple de *li ho*.

(46) *Hem tingut temps de conèixer el seu ritme de vida, que no és, no sé com dir-l'hi, gaire corrent.* / per: ...*no sé com dir-li-ho, gaire corrent.* (t.e.) (dir això a vostè)

(47) *El comissari se li va assegurar al costat, li va agafar la mà i *l'hi* va estrènyer. / per: ...*la hi* va estrènyer. (t.e.)

Exemple correcte de Vilaweb amb la combinació *li ho*:

(48) *Segons diu, no li consta que durant el trasllat els agents li fessin comentaris humiliants, com han denunciat altres detinguts, però aclareix que encara no hi ha pogut parlar directament i preguntar-li-ho.* (t.e.)

3.2.7. Li en comptes de el

Li per el per causa del *leísmo* castellà:

(49) *Li van detenir per un delict de temptativa d'homicidi. / per: El van detenir... (t.e.)

(50) Sentim *mantenir-li en espera. / per: Sentim mantenir-lo en espera. (t.o.)

3.2.8. Li en comptes de ho

(51) Segurament deu haver-li dit al meu marit (que han trobat el collaret). / per: Segurament ho deu haver dit al meu marit. (t.e.)

3.3. Errors per omissió de pronoms febles

Les omissions més freqüents en l'ús dels pronoms febles corresponen als pronoms adverbials *en* i *hi*, i en menor mesura al pronom neutre *ho*. El castellà no disposa dels pronoms *en* i *hi*, ni dels equivalents en francès i en italià, això fa que en alguns casos es prescindeixi erròniament d'aquests pronoms per calc del castellà.

3.3.1. Per omissió del pronom en

3.3.1.1. De en CC

Per interferència del castellà:

(52) Vaig participar a la inauguració de Barcelona 92 i *em sento molt orgullosa. / per: ...me'n sento molt orgullosa. (t.o.)

(53) Ens *anem a la merda! / per: Ens n'anem a la merda! (t.e.)

(54) Ens *anem de vacances. / per: Ens n'anem de vacances. (t.e.)

En aquests exemples sovint trobem que en la producció oral s'utilitza una vocal epentètica, és a dir, una vocal de suport: Ens [ə] n'anem.

3.3.1.2. De en CD

(55) Buscava una acadèmia... *Coneixeu alguna? / per: ...En coneixeu alguna? (t.e.)

(56) No *hi havia cap més. (de programa de televisió) / per: No n'hi havia cap més. (t.o.)

(57) Ara *hi han dos però vindrà molta més gent. / per: Ara n'hi ha dos però vindrà molta més gent. (t.o.). En aquest exemple, a més de l'error amb el pronom feble, hi trobem la concordança del verb amb el sintagma nominal obligatori, no acceptada normativament.

(58) Volia fer un disc i això és guai perquè així és com *he après. / per: ...així és com n'he après. (t.e.)

En (58) l'antecedent queda una mica ambigu ja que no se sap ben bé què ha après a fer, tot i que es poden intuir algunes possibilitats: He après a fer discos? He après a comprendre? A cantar?

3.3.2. Per omissió del pronom hi

La funció del pronom adverbial *hi* ha estat des dels orígens la representació anafòrica dels CC de lloc, però en la llengua moderna ha augmentat l'ús d'aquest pronom i actualment pot representar també complements no adverbials i també personals (Jané 2005).

Tot i que la majoria d'exemples amb el pronom *hi* representen un CC de lloc, en la cerca d'exemples d'errors en l'ús d'aquest pronom n'hem detectat alguns en què la funció no és pròpiament de CC de lloc, i que, per la interferència del castellà s'ometen erròniament.

3.3.2.1. De hi CC

Normalment representa el lloc on hi ha la persona o persones de qui es parla i sol correspondre a "allà".

(59) *El proper 11S es parla d'anar al parlament, *anem? / per: ...hi anem?, o bé: ...anem-hi? (t.e.)*

(60) *A les oficines actuals no *treballa cap empleat d'aquella època. / per: A les oficines actuals no hi treballa cap empleat d'aquella època. (t.e.)*

En (60), i tenint en compte el significat de l'oració, hi falta el pronom *hi* que representa el referent subratllat; aquest error és molt comú per causa de la interferència del castellà, que no l'utilitza. Tot i així, d'aquesta oració se'n podrien desprendre dues de diferents, una amb CC i l'altra sense; que tindrien en conseqüència dos significats diferents:

(60a) *A les oficines actuals no hi treballa cap empleat d'aquella època. (tots els empleats són nous)*

(60b) *A les oficines actuals no treballa cap empleat d'aquella època. (els empleats d'aquella època són a l'oficina però no treballen, només treballen els nous)*

(61) *No podré ser a la visita al president, la jutgessa no *m'autoritza. / per: ...la jutgessa no m'hi autoritza. (t.o.)*

(62) *Mireia, passes tu a buscar el pastís? *O vaig jo? / per: O hi vaig jo? (t.o.). Exemple de la parla espontània.*

(63) *En el detall de les mesures no s'hi especifica cap calendari d'aplicació. Sí que *s'afirma... / per: ...Sí que s'hi afirma... (t.e.)*

(64) *Els romans van empedrar vies a tot Europa però per aquest carrer no *van passar. / per: ...però per aquest carrer no hi van passar. (t.e.)*

3.3.2.2. De hi CRV

Troblem exemples d'omissió d'aquest pronom també per influència del castellà:

(65) *Inscriu-*te. (als cursos) / per: Inscriu-t'hi. (t.e.)*

(66) *Són persones que no *estan acostumades. (a fer alguna cosa) / per: Són persones que no hi estan acostumades. (t.o.)*

3.3.2.3. De hi CI

(67) *Si entrenem en català, TOTS *GUANYEM. / per: Si entrenem en català, TOTS HI GUANYEM. (t.e.)*

3.3.2.4. De hi CD

(68) *Només *pot haver un guanyador. / per: Només hi pot haver, o bé: Només pot haver-hi. (t.o.)*

(69) *Jo no *veig problema. / per: Jo no hi veig problema. (t.o.)*

3.3.3. Per ommissió del pronom neutre ho**3.3.3.1. Omissió de ho quan combina amb tot**

Quan el pronom *tot* (i les seves formes flexives) fa de CD demana el reforç imprescindible del pronom feble corresponent, i si *tot* té valor neutre aquest reforç el compleix el pronom feble neutre *ho*. Això dona lloc a errors quan s'omet el pronom feble *ho*. En castellà existeix un fenomen semblant (n'hem parlat al punt 2.2.2.2) i aquest fet ha interferit en l'ús d'aquesta construcció en català i ha donat lloc a construccions no admissibles:

(70) *Com que això *vol dir tot i no vol dir res. / per: Com que això ho vol dir tot i no vol dir res. (t.e.)*

En aquest exemple veiem que hi falta una part del CD i per tant el pronom neutre *ho* és imprescindible en la construcció de l'oració.

3.3.3.2. Omissió de *ho* en funció de CD

En produccions orals de la parla quotidiana s'observa aquest fenomen d'omissió del pronom neutre *ho*. Es tracta de parla espontània en contextos informals en què la manca del pronom es comença a sentir, sobretot en parlants joves:

(71) *No t'has fet mal i *saps. / per: No t'has fet mal i ho saps. (t.o.)*

3.4. Errors per excés de pronoms febles

En alguns casos trobem pronoms febles quan no es pot fer la pronominalització per raons gramaticals, o no cal fer-la per raons estilístiques. Els exemples d'errors detectats en aquest sentit corresponen majoritàriament a l'ús dels pronoms adverbials *en* i *hi*. Ruai³³ ja advertia l'any 2003 que aquests errors eren un fenomen recent i poc estudiat. Aquest abús de pronoms continua encara avui i les causes poden ser diverses. El fet que, per la interferència del castellà, es detectin molts errors per ommissió de pronoms febles per analogia amb aquesta llengua, pot provocar l'efecte contrari, i fer-los servir en excés per ultracorrecció. Altres errors poden ser deguts a confusions i, en menor mesura, per influència del francès.

3.4.1. Excés de *en*

3.4.1.1. Pleonasme del pronom *en* en CR adjectiu per ultracorrecció

Aquest cas el trobem sovint en oracions copulatives

(72) **N'estic convençudíssim que la meva nota no és la que pertoca. / per: Estic convençudíssim que la meva nota no és la que pertoca, o bé: La meva nota no és la que pertoca, n'estic convençudíssim; en aquest darrer cas tenim l'antecedent dislocat a l'esquerra i és correcte reprendre'l amb el pronom feble. (t.e.)*

3.4.1.2. Pleonasme del pronom *en* en CD per ultracorrecció

En els següents exemples el pronom *en* anticipa un referent que està representat seguidament, d'aquests n'hem trobat molts exemples:

(73) *En l'aplicació, *n'hi ha un model de reclamació. / per: En l'aplicació, hi ha un model de reclamació. (t.e.)*

(74) *...són David Fernández o, *salvant-ne les distàncies, Noam Chomsky. / per: ...són David Fernández o, salvant les distàncies, Noam Chomsky. (t.e.)*

(75) *Passats els anys, els que tinguin l'ocasió i el coratge d'interpel·lar els seus assetjadors, amb l'estómac fet un nus, encara *n'hauran d'entomar una nova humiliació. / per: ...encara hauran d'entomar una nova humiliació. (t.e.)*

(76) *Hi faig la foto, un cop decidit que us en parlaré. L'Holocaust nazi em fa massa respecte per a parlar-ne gaire, hi ha tanta gent que ho fa bé, cada volta *n'hi ha més informació, llibres, investigacions, films i sèries, de tot Europa. / per: ...cada volta hi ha més informació, llibres, investigacions, films i sèries, de tot Europa. (t.e.)*

(77) *Encara *n'hi ha una altra obra. / per: Encara hi ha una altra obra. (t.o.)*

(78) *Aquesta mare que té molt de l'autora apareix definida com una dona excèntrica, geniüda i amb cert egoisme que *en fa difícil la convivència. / per: ...geniüda i amb cert egoisme que fa difícil la convivència. (t.e.)*

³³ Ruai (2003), pàg. 15.

(79)...*que se *n'adonessin del greuge.* / per: ...*que s'adonessin del greuge.* (t.o.)

(80)**Se'n parla molt d'ella, allà.* / per: *Es parla molt d'ella, allà.* (t.o.). L'antecedent és ella i no està elidit.

(81) **N'hi han coses que no poden esperar.* / per: *Hi ha coses que no poden esperar.* (t.o.)

Aquí, a més del pleonasma del pronom *en* en CD (coses) hi ha un error en el temps verbal. El mateix passa en l'exemple següent:

(82) *Per damunt del càstig n'hi han interessos general.* / per: *Per damunt del càstig hi ha interessos generals.* (t.o.)

3.4.2. Excés de *hi*

3.4.2.1. Duplicació del CC

El pronom feble pot anar tant davant com darrere del verb. En alguns casos, però, podem veure els pronoms febles als dos llocs alhora. Això pot passar quan tenim una forma verbal formada per una forma personal més un participi o un gerundi; com ara una forma del passat perifràstic (*hi va anar / va anar-hi*), una perífrasi (*l'anava cantant / anava cantant-la, ho has de fer / has de fer-ho*) o una combinació semblant a una perífrasi (*vine'm a veure / vine a veure'm, volia trucar-li / li volia trucar*)³⁴. En casos com aquests podem trobar la duplicació:

(83) *Quan van fer la paret, després de tancar-la, *hi van posar-hi una porteta xica xica...* / per: *hi van posar una porteta xica xica...*, o bé: *van posar-hi una porteta xica xica...* (t.e.)

(84) *Però sobretot *hi ha d'haver-hi un caganer.* / per: *Però sobretot hi ha d'haver un caganer*, o bé: *Però sobretot ha d'haver-hi un caganer.* (t.o.)

En aquest cas l'antecedent (*pessebre*) està sobreentès. La tornada d'aquesta cançó es va sentir molt l'any 2009 i va provocar molt enrenou pel pleonasma que conté. Alguns lingüistes la van qualificar de col·loquial i tolerable en el context, argumentant que aquesta forma se sent al carrer. Altres lingüistes, en canvi, no la van considerar admissible, ni en el context ni en forma col·loquial i van lamentar-ne la difusió.

3.4.2.2. Pleonasma amb el pronom *hi* per ultracorrecció

(85) *Documentació a *lliurar-hi el dia de la matrícula de primer grau.* / per: *Documentació a lliurar el dia de la matrícula de primer grau.* (t.e.)

3.4.2.3. Ús de *els hi* quan es reprèn un referent i no dos

Aquest és un error molt estès i és un aspecte molt discutit per diferents lingüistes. Ja hem dit al punt 2.1 que la GIEC (2016) considera admissible la combinació *els hi* en registres informals quan correspon a les combinacions *els el, els la, els els, els les, els ho*. Però no quan *els hi* correspon només a un referent com passa en els exemples següents:

(86)...*i alhora *els hi desitjo encerts i bona feina.* / per: ...*i alhora els desitjo encerts...* (t.e.)

(87) **Els hi explicava (als companys) que quan us vegi a la tele...* / per: *Els explicava que quan us vegi a la tele...* (t.o.)

(88) *Aquests sempre es barallen, després *els hi passa.* / per: *Aquests sempre es barallen, després els passa.* (t.o.)

(89) *Deu minuts que *se'ls hi dona de cortesia.* / per: *Deu minuts que se'ls dona de cortesia.* (t.o.)

³⁴ Exemples facilitats per Carme Vilà i Comajoan.

(90) *També *els hi dic... / per: També els dic... (t.o.)*

(91) *Seguirem allà, *els hi agradi o no *els hi agradi. / per: Seguirem allà, els agradi o no els agradi. (t.o.)*

(92) *Aquest mes em sembla que els *hi toca a ells. / per: em sembla que els toca a ells. (t.e.)*

(93) *Si els *hi va al *radere, encara és capaç de trobar-los per la carretera. / per: Si els va al *radere. (t.e.)*

(94) *Hi han sectors que ja *els hi va molt bé el conflicte permanent. / per: Hi ha sectors que ja els va molt bé el conflicte permanent. (t.o.)*

Tal com ja hem dit, alguns lingüistes defensen aquesta combinació. Albert Pla i Nualart (2010) la defensa (n'hem parlat al punt 2.2.2.6 de l'estat de la qüestió). Per a ell *els hi* és una combinació vàlida, tant si correspon a un referent com a dos. Afirma que és demogràficament majoritària i no presenta cap problema en el seu ús, ja que no ocasiona cap dubte als parlants. Per a ell les formes normatives són encarcarades i tenen un efecte desencoratjador per la seva dificultat.

3.4.3. Pleonasme amb *el*

Casos en què trobem dos pronoms febles *el*:

(95) *Ahir *el vaig anar a veure'l. / per: Ahir vaig anar a veure'l, o bé: Ahir el vaig anar a veure, o: Ahir vaig anar-lo a veure. (t.e.)*

Aquest pleonasme només pot passar quan es troba una forma verbal perifràstica o perífrasi formada per una forma verbal no nominal i un infinitiu o gerundi.

3.4.4. Pleonasme amb *els*

(96) *Vint familiars a qui *se'ls han pogut tornar aquests objectes. / per: ...a qui s'ha pogut tornar aquests objectes. (t.e.)*

3.4.5. Pleonasme amb *ho*

(97) *¿l *ho saps com s'ha mort? / per: ¿l ho saps, com s'ha mort?, o bé: ¿l saps com s'ha mort? (t.e.)*

3.4.6. Pleonasme amb *li*

3.4.6.1. *Li* pleonàstic anticipat

Aquest és un fenomen molt interessant. En primer lloc vegem què diuen diverses fonts normatives de la duplicació del pronom de datiu de tercera persona:

A la GCC Júlia Todolí explica (pàg. 1395) que en les oracions amb duplicació de clític "el complement apareix en la posició canònica i el clític no és necessari des del punt de vista de l'estructura argumental del verb". Més endavant (pàg. 1398) diu que la duplicació del pronom feble és obligatòria en els casos en què "el verb designa un procés intern del subjecte i l'element representat pel clític forma part del mateix subjecte (*Li ha sortit una altra dent al nen*) —vàlid en les zones on la duplicació és feble. Tot i així, és més natural la construcció amb desplaçament del sintagma afectat pel clític: (*Li ha sortit una altra dent, al nen*)". Els dialectes de duplicació forta són el valencià i el barceloní, però aquesta duplicació s'està estenent recentment en el català central.

A la GIEC (2016: 684) diu que en alguns casos trobem un datiu de tercera persona duplicant un CI no pronominal. Aquesta duplicació es presenta de forma gradual i posa alguns exemples de verbs

psicològics: “Aquest minuet li agradava molt a la meva professora de piano. En aquest cas la duplicació es comporta més com una marca de concordança que com un pronom de represa, ja que el SP no es troba dislocat”.

Diferenciarem els exemples recollits segons els tipus de datiu.

Amb datius animats:

(98) Això és el que un agent va *dir-li a la votant que declara. / per: Això és el que un agent va dir a la votant que declara. (t.e.)

(99) Intenteu *dir-li a un adolescent el que li convé a veure el cas que us fa. / per: Intenteu dir a un adolescent el que li convé a veure el cas que us fa. (t.e.)

(100) Els partits polítics estan al servei de *fer-li a la gent la vida millor. / per: Els partits polítics estan al servei de fer a la gent la vida millor. (t.o.)

(101) Jo *li faré una pregunta al president. / per: Jo faré una pregunta al president. (t.o.)

(102) Va *demandar-li al Paco que es tragués de sobre la que tenia, vermella i cantelluda. (la nevera) / per: Va demanar al Paco... (t.e.)

(103) La dona per força *li dirà a l'home que va abans que ell. / per: La dona per força dirà a l'home que va abans que ell, o bé: La dona per força li dirà que va abans que ell. (si el referent ja és conegut) (t.e.)

(104) Va pensar en l'Ainhoa *dient-li al seu home com havia anat tot. / per: Va pensar en l'Ainhoa dient al seu home com havia anat tot. (t.e.)

(105) Ell devia baixar corrents d'aquella muntanya i potser devia *dir-li a la noia que baixés a poc a poc. / per: ...i potser devia dir a la noia que baixés a poc a poc. (t.e.)

I amb datius inanimats:

(106) El darrer terme pròpiament *li escau a un territori més extens. / per: El darrer terme pròpiament escau a un territori més extens. (t.e.)

(107) És una forma de *dir-li al món. / per: És una forma de dir al món. (t.o.)

(108) Podria portar-l'hi (el coxte) a algú de Vigata que vengui vehicles de segona mà? / per: Podria portar-lo (el coxte) a algú de Vigata que vengui vehicles de segona mà? (t.e.)

En aquest exemple hi ha un *hi>li* pleonàstic anticipat, però hi trobem també un error més greu perquè *algú* o *ningú* no poden pronominalitzar.

Aquest fenomen, però, és gradual, i hem trobat alguns casos en què la forma correcta és amb el *li* duplicat:

(109) Que el comandant m'ha retirat de la investigació. L'hi ha passat al cap de la Brigada Mòbil. / *L'ha passat al cap de la Brigada Mòbil. (t.e.)

(110) Si li sembla bé, li puc encarregar a ell mateix (el mecànic) que s'ocupi de trobar un comprador. (t.e.)

En aquest cas aquesta solució, amb un aparent pleonasma, és l'única gramatical perquè la segona aparició conté un pronom personal tònic. Seria un cas semblant a *Em mira a mi*.

3.4.6.2. Li pleonàstic per els

Aquest és un fenomen molt recent, sobretot en generacions joves i ve derivat del fenomen descrit al punt anterior, la duplicació del datiu de tercera persona. Aquest nou fenomen tracta l'ús d'aquest datiu singular en la duplicació d'un CI plural. Anna Pineda (2018) descriu aquest tema també en el seu estudi *li-per-els*: (pàg. 257). “Es tracta del sorgiment, en català, d'un fenomen paral·lel al que

en la tradició lingüística de l'espanyol s'ha convingut a anomenar *le-por-les*, i que en català anomenem *li-per-els*. [...] Veurem que aquest fenomen, cada cop més present en parlars com els valencians i els de l'àrea de Barcelona, es pot caracteritzar com un cas de despronominalització del pronom feble de datiu, fruit de la generalització de la duplicació de clític datiu que s'ha produït, justament, en aquestes àrees."

(111) *Resulta que amb el "Projecte de llei de contractes de serveis a les persones" no només *li servien en safata a les empreses el codi "55524000-9 Serveis de subministrament de menjar per a escoles", sinó que totes les feines de cura imaginables... / per: ...no només servien en safata a les empreses el codi "55524000-9 ... (t.e.)*

(112) **Li donin pel cul als periodistes. / per: Donin pel cul als periodistes. (t.o.)*

3.4.7. Duplicació amb un pronom feble d'una funció que ja fa un pronom relatiu

3.4.7.1. Duplicació de CC

El CC ja està representat pel pronom relatiu *on*:

(113) *Fan una obra de teatre de petit format on *hi surt aquesta història. / per: Fan una obra de teatre de petit format on surt aquesta història. (t.o.)*

(114) *Em recordava el (soroll) de les parades de fusta i verdura que havia vist al mercat de ciutat algun dissabte que *hi havia acompanyat la senyora Stendhal. / per: algun dissabte que havia acompanyat la senyora Stendhal. (t.e.)*

3.4.7.2. Duplicació de CI

(115) *L'Ahmed, a qui *l'espera una trobada important. / per: L'Ahmed, a qui espera una trobada important. (t.e.)*

(116) *El nord-americà ha carregat contra el laborista Corby, a qui *li ha augurat que ho tindrà difícil per aconseguir els suports necessaris. / per: ...a qui ha augurat que ho tindrà difícil per aconseguir els suports necessaris. (t.e.)*

(117) *Dues persones a qui *els va entrar la guàrdia civil de matinada. / per: Dues persones a qui va entrar la guàrdia civil de matinada. (t.o.)*

El pronom relatiu *qui* ja fa la funció de l'antecedent de CI, el fet de posar-hi el pronom feble *els* i *li*, que també representen el CI, duplica el referent i la funció de manera innecessària i errònia.

Exemple correcte de duplicació aparent:

(118) *Em recordava el (antecedent: soroll) de les parades de fusta i verdura que havia vist al mercat de ciutat algun dissabte que hi havia acompanyat la senyora Stendhal.*

El pronom relatiu i el pronom feble reprenen referents diferents: *que* (dissabte), *hi* (mercat).

3.4.7.3. Duplicació de CD

(119) *Cal recordar que l'abril passat ja es van celebrar eleccions generals a Espanya, *que les va guanyar el PSOE amb Pedro Sánchez com a president escollit. / per: Cal recordar que l'abril passat ja es van celebrar eleccions generals a Espanya, les va guanyar el PSOE amb Pedro Sánchez com a president escollit. O bé: Cal recordar que l'abril passat ja es van celebrar eleccions generals a Espanya, que va guanyar el PSOE amb Pedro Sánchez com a president escollit. (t.e.)*

(120) *I com vol que ho fes? No *en tinc ni idea de què es porta entre mans. / per: No tinc ni idea de què es porta entre mans. (t.e.)*

(121) *S'aturen llarga estona a contemplar aquestes joies en les quals hi ressalten belles tipografies.*
/ per: *en les quals ressalten belles tipografies.* (t.e.)

3.4.7.4. Duplicació de CRV

(122) *Crec poder afirmar que el tabaquisme és l'única malaltia crònica *que el pacient pot decidir *curar-se'n.* / per: *...de la qual / ...de què el pacient pot decidir curar-se.*(t.e.)

3.5. Errors per utilitzar un pronom personal en comptes d'un de feble

(123) *Dit això: la desobediència civil no és violència, i no podem renunciar *a ella.* / per: *...i no podem renunciar-hi.* (t.e.)

(124) *Aquest individu segueix rient-se de l'independentisme i *vivint d'ell.* / per: *...i vivint-ne.* (t.e.)

3.6. Errors per utilitzar un pronom possessiu en comptes d'un de feble

(125) *No et treia *del meu cap.* / per: *No te'm treia del cap.* (t.o.)

3.7. Lis per els

Aquest és també un fenomen recent. Sobre l'extensió d'aquest fenomen Vilà (2001: 99) ens diu: "Darrerament s'ha estès molt l'ús de *lis en comptes d'els hi (col·loquial) o els (més formal). *Lis és un castellanisme, no perquè existeixi en castellà, però és producte d'aplicar la mateixa regularitat que en castellà (si les és el plural de le, *lis esdevé el plural de li)".

(126) **Lis han preguntat si volien venir.* / per: *Els han preguntat si volien venir.* (t.o.)

(127) *No va caler *explicar-lis res més.* / per: *No va caler explicar-los res més.* En aquest cas la causa de l'error podria ser la producció oral, ja que és molt habitual en aquestes combinacions sentir 'espicalzi'. (t.e.)

(128) *Donar-lis les eines polítiques.* / per: *Donar les eines polítiques.* (t.o.)

3.8. Errors en les combinacions de pronoms

3.8.1. Combinació de dos pronoms quan només en cal un

(129) *Encara que ara se'ns *ho digui.* / per: *Encara que ara se'ns digui, o ens ho digui.* (t.e.)

En aquest cas, l'error tant pot ser causat per una errada ortogràfica per desconèixer el sistema de combinacions entre pronoms, com per no saber detectar si estem substituint un o dos referents.

3.8.2. Els hi en comptes de els el, els la, els els, els les, les hi, els ho

La GIEC (2016) ha revisat l'ús de les formes *els hi* en comptes de les combinacions *els el, els la, els els, els les, les hi, els ho*. Atès el seu ús, considera aquesta forma admissible només en registres col·loquials, no és adequada, doncs, en registres amb una formalitat més elevada.

(130) *Això *els hi donaré.* / per: *Això els ho donaré.* (t.o.)

(131) *Aquests *els hi donaré.* / per: *Aquests els els donaré.* (t.o.)

(132) *Falta el document de liquidació: *reclama'ls-hi.* / per: *Falta el document de liquidació: reclama'ls-el.* (t.o.)

L'exemple (132) està tret d'una sèrie de TV3, i, per tant, podríem considerar que el registre és informal, tal com indica l'és*Adir*. Cal remarcar, però, que aquest manual d'estil considera la forma *els hi* adequada en tots els registres, cosa que no s'adiu amb la normativa.

3.8.3. Una combinació admissible?³⁵

Aquesta és una construcció que no es pot considerar pròpiament un error, tot i així l'hem volguda recollir atès l'interès que creiem que té. Aquest fenomen el podem trobar en algunes zones més arcaïtzants del català central, com la Plana de Vic, quan hi ha un datiu ètic i un pronom reflexiu. D'aquest fenomen ja en va parlar Ruaix (2003), el va observar tant en la llengua escrita com en l'oral.

(133) **No se'm precipitis. / per: No te'm precipitis. (t.o.)*

Per escriure el seu article Ruaix fa referència a un estudi de Carme Vilà, *El parlar de la Plana de Vic* (1989), que en la pàgina 86 diu: "Una construcció amb pronoms febles que diferencia el parlar de la Plana de Vic d'altres zones del central és la construcció benefactiva amb verbs reflexius. Mentre en la majoria de zones del central es col·loca el pronom reflexiu en la mateixa persona que el verb, a més del benefactiu, a la Plana apareix *es* i el benefactiu". Ruaix analitza el fenomen i creu que podria ser considerat admissible en la llengua estàndard com a varietat secundària, ja que es pot justificar per raons gramaticals.

L'exemple detectat (133) és una expressió extreta del programa *Atrapa'm si pots* de TV3, el mateix presentador rectifica l'expressió i diu seguidament: *No et precipitis*. Es dona el cas que el presentador és originari de Manlleu, poble que pertany a la Plana de Vic.

3.8.4. N'hi per li'n

La forma *n'hi* es considera acceptable en registres informals. En registres formals es més habitual la forma *li'n*. (GIEC 2016 & 8.4.3.3)

(134) *Atacar sense avisar Montalbano mentre bevien un blanc que era una meravella i que el seu pare havia trobat per al banda de Randazzo. Una setmana abans *n'hi havia portat sis ampolles. / per: ...li n'havia portat sis ampolles. (t.e.)*

(135) *Al cap de la policia *n'hi havia cantat només la meitat... / per: ...li n'havia cantat només la meitat... (t.e.)*

(136) *Va anar-se a comprar unes bambes i quan *n'hi va dir el preu a en Jesús, [...] l'home va escandalitzar-se. / per: ...quan *n'hi va dir el preu a en Jesús... (t.e.)*

(137) *La minyona va entrar amb el vol del puré de verdures i ella *n'hi va donar les gràcies. / per: ...ella li'n va donar les gràcies. (t.e.)*

(138) *Va comptar els caràcters amb espais. 1529. *N'hi sobraven 16. / per: ...li'n sobraven 16. (t.e.)*

Fins i tot en els parlars en què és habitual convertir la forma *li'n* en *n'hi*, s'han mantingut formes lexicalitzades amb la combinació *li'n*:

(139) *Tant se li'n dona. (t.e.)*

³⁵ El títol fa referència a un article de Ruaix (2003) núm. 42, pàg. 21.

3.9. Errors en formes verbals

3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal

Aquest no és un error recent però darrerament s'està estenent, sobretot entre gent jove. És més propi de les produccions orals, tot i que també l'hem trobat en textos escrits, i és influència de la traducció directa del castellà.

(140) La ratlla de la temperatura *se surt de la pantalla. / per: La ratlla de la temperatura surt de la pantalla. (t.e.)

(141) *S'ha caigut la muntanya. / per: Ha caigut la muntanya. (t.e.)

(142) La repressió que *se'ns cau al damunt. / per: La repressió que ens cau al damunt. (t.o.)

(143) Quan arribis a Sant Cugat, *baixa't del tren. / per: ...baixa del tren. (t.o.)

(144) Entre les nou i la una *vine't. / per: Entre les nou i la una vine. (t.o.)

Els dos darrers exemples (143 i 144) són de la parla espontània.

3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu

Aquest és un altre error recent que també s'està estenent cada vegada més. Sembla que comença a estar acceptat el fet que en alguns llocs s'interpreti, en verbs com *trucar* o *telefonar*, el CI com a CD. En valencià, però, no es produeix aquest fenomen i això dona lloc de vegades a la duplicació del datiu, el *li* pleonàstic avançat del qual ja hem parlat en el punt 3.4.6.1.

(145) CaixaGuissona: no *el truquem... li responem. / per: CaixaGuissona: no li truquem... li responem. (t.e.)

(146) ...per què hauríem de *trucar-lo nosaltres? / per: ...per què hauríem de trucar-li nosaltres? (t.e.)

(147) Al cap d'epidemiologia del Clínic, el doctor Antoni Trujillo, *el truquem després. / per: Al cap d'epidemiologia del Clínic, el doctor Antoni Trujillo, li truquem després. (t.o.)

(148) Jo aquell no *el telefono, passo, no el conec. / per: Jo a aquell no li telefono, passo, no el conec. (t.e.)

(149) Ha dit això que si *el truca immediatament. / per: Ha dit això que si li truca immediatament. (t.e.)

(150) Que vostè *el truqui personalment de seguida. / per: Que vostè li truqui personalment de seguida. (t.e.)

(151) *Truca'l, sí –va dir ell. / per: Truca-li, sí –va dir ell. (t.e.)

3.9.3. Ús de *ser-hi* per *haver-hi*

Aquest és un altre error recent que és cada vegada més freqüent. L'ús de *ser-hi* per *haver-hi* és un cas interessant i es tracta d'una interferència del castellà. En trobem exemples en situacions com per exemple quan iniciem una conversa en tercera persona:

(152) ¿Que *hi és el doctor Arquà? (t.e.) / per: ¿Que hi ha el doctor Arquà? (t.e.)

(153) ¿Que *hi és el senyor Serravalle? (t.e.) / per: ¿Que hi ha el senyor Serravalle? (t.e.)

Una altra forma correcta seria amb coma, llavors sí que és adequat utilitzar *ser-hi*:

(152a) ¿Que *hi és*, el doctor Arquà?

(153a) ¿Que *hi és*, el senyor Serravalle?

Si darrere el verb *hi* trobem el nom de la persona o cosa de la qual es parla, i aquesta informació no era coneguda, llavors s'usa el verb *haver-hi* en lloc de *ser-hi*. En l'exemple (152) el *doctor Arquà* és la informació nova –o rema– de la frase i per poder ser subjecte de *ser-hi* hauria de ser una

informació ja coneguda –o tema. Per tant, si es parla per primer cop del personatge s'hauria de preguntar: *¿Que hi ha el doctor Arquà?, i, com ja se n'ha parlat es podria respondre: Sí que hi és.*

Podem trobar també aquest error en altres exemples no referits a persones en un ús bàsic presentacional del verb *haver-hi*:

(154) *I per trobar casa *hi serà Habitaclia. /per: I per trobar casa hi haurà Habitaclia. (t.o.)*

(155) *Anuncieu la pregunta de valoració, per a cada competència, que *hi és al full de correcció automatitzada. / per: ...que hi ha al full de correcció automatitzada. (t.e.)*

Hem trobat també un tipus d'error que pot tenir una certa connexió amb el que acabem de descriure, l'hem pogut sentir en la parla espontània i és conseqüència de la interferència del castellà. Es tracta de l'ús d'*estar* en comptes d'*haver-hi* quan l'ús és també bàsic presentacional:

(156) *Pot ser que *estigui l'Scarlet Johanson? / per: Pot ser que hi hagi l'Scarlet Johanson? (t.o.)*

(157) *Escolta, que *està l'Andrés? / per: Escolta, que hi ha l'Andrés? (t.o.)*

3.10. Confusió d'un article per un pronom feble

En un dels exercicis de les PAU d'aquest 2019 hi havia una confusió en un article *la* que rebia tractament de pronom:

(158) *1.3. Escriu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]*

b) *“Entre les malalties que sacsegen aquests insectes, **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys vuitanta”.*

La paraula marcada és un article i no un pronom feble, ja que no acompanya cap verb: *la malaltia més perjudicial...* (t.e.)

3.11. Repetició del referent lèxicament en comptes del pronom feble

Trobem alguns casos de repetició del referent de manera innecessària, no s'utilitza el pronom feble corresponent quan caldria i resulta una oració clarament repetitiva:

(159) *Després de conèixer el personatge ha arribat el moment de *posar punt i final al personatge. / per: Després de conèixer el personatge ha arribat el moment de posar-hi punt i final. (t.o.)*

3.12. Pronom massa lluny del referent

(160) *La fira, una de les festes més importants del Sant Cugat rural, se celebrava al setembre durant el temps de verema a l'actual plaça d'Octavià. Els veïns es vestien amb les seves millors gales i sortien a intercanviar i comprar vi i raïm, a més d'eines per a *fer-la. / per: ...a més d'eines per a fer verema / per a veremar. (t.e.)*

3.13. Pronúncies col·loquials

Un exemple de la parla espontània:

(161) *Si vols tenir un fill, *tingue'l, no esperis. / per: ...tingues-lo... (t.o)*

3.14. Llengua oral i llengua escrita

Hem pogut veure que es cometien molts tipus d'errors. Detectem una tendència a l'alça en la interferència en l'ús dels pronoms *en* i *hi*, ja hem vist en els punts anteriors que aquesta interferència és bastant generalitzada en la majoria de situacions. Però també trobem molts errors pel que fa l'ús del *li* pleonàstic anticipat, i en les combinacions de pronoms, entre altres. Es podem observar, però, algunes diferències entre els textos orals i escrits.

Pel que fa a textos orals, en mitjans de comunicació com la ràdio i la televisió hem detectat força errors en els pronoms *en* i *hi*, tant per omisió com per excés. La causa d'aquests errors per omisió sol ser la interferència del castellà, però la causa dels errors per excés sol ser la ultracorrecció. Es detecten en programes d'entreteniment o en tertúlies, amb registres que es poden considerar informals.

Però l'error més freqüent per excés de *hi* el trobem en la combinació *els hi* quan només es reprèn un referent. Aquesta combinació es detecta en programes informals (ja hem dit al punt 3.8.2 que la GIEC (2016) considera la combinació admissible en formes col·loquials) però també la trobem en informatius o registres més formals ja que els llibres d'estil d'alguns mitjans la consideren adequada en tots els registres. Cal destacar, però, que tot i que els llibres d'estil són permissius, hem pogut trobar exemples correctes de combinacions com *Demà els ho explicarem*.³⁶

El llenguatge dels mitjans de comunicació orals, ràdio o televisió, es caracteritza per ser espontani i proper. Fins i tot en programes de registre formal, en què s'observa una tendència progressiva a l'ús de d'expressions habituals en les converses informals, segurament per reforçar el vincle de proximitat entre el mitjà i l'oient. Aquest llenguatge proper és recomanable sempre que no es perdi de vista el rigor lingüístic, tot conservant un model viu i àgil, un llenguatge precís, clar i objectiu. Cal distingir entre les tertúlies i els programes d'entreteniment, més informals, i els espais de registre més formal com els informatius.

Un altre error que es troba cada vegada més és el *li* pleonàstic anticipat. Com ja hem vist, aquest pleonasme està considerat en alguns àmbits com a "més natural" i això fa que l'error es toleri i fins i tot s'accepti. També hem sentit utilitzar *lis* per *els*. Altres errors que s'estan estenent són fer transitius verbs intransitius com *trucar* o *preocupar*.

Pel que fa a la parla espontània, hem trobat errors de fer reflexius verbs com *venir*, en una clara interferència del castellà. S'hi repeteixen errors d'omisió de *en* i *hi*, el canvi de *lis* per *els*, o la combinació *els hi* pel *els els*.

En l'àmbit de la llengua escrita, en els mitjans de comunicació hi trobem també alguns errors recurrents en la llengua oral, com les omissions o l'excés dels pronoms febles *hi* i *en*, o el fet de fer reflexius verbs que no ho són. Igualment es repeteixen errors com usar *els hi* encara que només es reprengui un antecedent, o que, en cas de reprendre dos referents, la combinació correcta sigui una altra: *els el*, *els la*, *els els*, *els ho*... Hem trobat també, però, exemples correctes d'aquestes combinacions: *preguntar-li-ho*.

---

³⁶ Telenotícies de TV3.

En les xarxes socials hem trobat errors de parònims, omissions de *en* i *hi*, posar un pronom per un altre, o canvi de *lis* per *los*. Aquest també és un error per interferència del castellà.

En la revisió d'algunes obres literàries catalanes hem pogut veure molts exemples de *li* anticipat. En alguna de les obres és majoritari aquest ús i pot respondre a un criteri de l'editorial o a una decisió del traductor. Però en altres casos hem trobat exemples tant amb *li* anticipat com sense. Això es pot considerar error o canvi de criteri de l'escriptor o del traductor. En les traduccions també hem pogut trobar exemples de *n'hi* per *li'n*, i de pronúncies col·loquials.

Resulta interessant la comparació de dues de les traduccions revisades en què, tot i ser del mateix traductor (Pau Vidal), la mateixa editorial (Edicions 62) i el mateix any (2000), hem detectat un canvi de criteri en l'ús d'alguns pronoms febles. Volem destacar que, mentre que a *La veu del violí*, l'ús del *li* pleonàstic anticipat és sistemàtic, a *El lladre de pastissets* és ocasional, atribuïble a lapsus. En canvi, a la segona novel·la són molt més nombrosos els exemples d'utilitzar sistemàticament la combinació *l'hi* per *la hi* o *li ho* que en la primera novel·la. Desconeixem la raó d'aquests canvis de criteri.

4. CONCLUSIONS

En la introducció d'aquest treball ens hem plantejat uns objectius molt clars: cercar, analitzar i classificar errors actuals en l'ús dels pronoms febles. Amb aquest propòsit hem observat la llengua escrita i la llengua oral per tenir una mostra al més diversa i variada possible. Tota aquesta anàlisi ens ha permès desenvolupar el present treball i ara ha arribat el moment de resumir-ne els resultats.

Durant el temps que ha durat l'elaboració del treball hem analitzat articles de mitjans de comunicació, hem observat la publicitat, documents diversos que ens han arribat a les mans i hem anat recollint exemples d'errors que hem detectat. Al mateix temps hem observat la parla espontània, i hem donat un cop d'ull a algunes xarxes socials com a nova modalitat del llenguatge col·loquial i espontani. Així mateix, i amb la idea d'ampliar la mostra a algun altre àmbit, hem revisat obres literàries, quatre de traduïdes i dues d'autors catalans actuals.

La consulta de les obres normatives oficials ens han permès conèixer quin és l'ús normatiu d'aquests pronoms. I la cerca d'estudis i opinions de lingüistes, tant tradicionals com actuals, ens ha ajudat a constatar que hi ha algunes interpretacions diferents i alguns casos ambigus. De la mateixa manera, en la consulta d'alguns llibres d'estil, i en els qüestionaris que ens han respost els responsables dels departaments lingüístics d'alguns mitjans de comunicació, hem comprovat que n'hi ha que segueixen la normativa d'una manera força fidel, i altres que, en alguns casos, donen prioritat al que denominen "el parlar més natural". Així mateix, hem comprovat la diversitat de criteris que tenen diferents editorials, i diferents escriptors i traductors.

Les dades i exemples obtinguts confirmen que són molts i recurrents els errors que es cometen en l'ús dels pronoms febles. Uns tipus són més generalitzats, altres són més característics d'un o altre suport; i en alguns, com ja s'ha especificat, s'hi detecta una clara tendència a l'alça. Tots els tipus d'errors estan recollits a la classificació, i la totalitat dels exemples als annexos 2 i 3.

Els factors que poden haver intervingut en la proliferació d'aquests errors poden ser, per una banda, la interferència del castellà, però també la ultracorrecció. Altres motius poden ser, també, el desconeixement de la normativa d'ús d'aquests pronoms.

Els resultats presentats indiquen també, però, que molts dels errors corresponen a la diversitat de criteris de les diferents editorials o dels diferents mitjans de comunicació. Aquests darrers tenen molta influència sobre els hàbits d'ús de la població i en la creació de nous usos. El fet que en molts casos (no en tots) siguin tolerants, per exemple, amb la generalització de la combinació *els hi*, el *li* anticipat, o l'ús de *n'hi* per *li'n* en tots els registres, fa que a poc a poc aquests usos es vagin instaurant en tots els àmbits, fins a considerar-los normalitzats. També podríem estimar que aquesta normalització és una evolució natural de la llengua que els mitjans reflecteixen. En aquest sentit, en la darrera versió de la GIEC (2016) ja es recullen aquestes formes; s'hi consideren acceptables en registres informals, tot i que no es recomanen en registres formals.

Creiem que hem complert els objectius plantejats a l'inici del treball, i que hem obtingut una mostra àmplia i variada d'usos erronis dels pronoms febles, que hem pogut classificar, i que ens ha portat a aquestes conclusions. Arribats a aquest punt ens podem preguntar quina utilitat té el treball que hem fet, si serveix per a alguna cosa. Malgrat les limitacions de temps i espai –ens hauria agradat

ampliar la cerca a altres àmbits, com el teatre, el cinema, o els llibres de text, per posar només alguns exemples— creiem que la utilitat del treball pot ser el recull d'exemples, que porta a la constatació de la necessitat de revisió i regulació de l'ús d'aquests pronoms. Així com un toc d'alerta al fet que un aspecte de la llengua tan important es vegi sotmès a tants dubtes, interferències i usos erronis normalitzats.

Potser també caldria repensar la manera com s'ensenya la teoria normativa dels pronoms febles, per poder evitar els casos de desconeixement. Tal vegada, en lloc d'ensenyar-los de manera sistemàtica es podria insistir en els usos erronis que es poden sentir i llegir molt sovint, qui sap si seria una forma més senzilla i amena d'aprendre'ls i s'evitaria un nombre tan elevat d'errors en la pràctica.

Si posem com a exemple la combinació *els hi*; no podem pensar que és igual de clara i que dona la mateixa informació que les set formes normatives. El mateix passa amb la forma *li'n* si la simplifiquem a *n'hi*. El fet que aquesta simplificació estigui tan estesa pot fer perdre riquesa de matisos i, per tant, riquesa de la llengua.

Som conscients que qualsevol llengua viva està en constant evolució i que algunes tendències volen fugir d'una llengua estricta i immobilista, però això no és motiu per optar per un model en sentit contrari. Caldria, segurament, trobar un acord i consensuar un ús que acosti les diferents postures. La nova GIEC ha fet un gir en aquest sentit i és bo escoltar totes les veus.

Són molts els lingüistes que en parlen. Tot i que les opinions són diferents, fins i tot divergents, es veu que és un tema que genera controvèrsia i debat. Això és un bon senyal, perquè denota preocupació o, si més no, interès. Algunes veus diuen que una normativa estricta contradia la intuïció del parlant i pot tenir un efecte desencoratjador, però, el que és cert és que no ens podem trobar una normativa sistemàtica i sense raonament a les escoles i després una permissivitat en els usos o interferències que trobem a alguns dels mitjans de comunicació majoritaris. Segurament hi ha encara molta feina a fer per acostar les dues postures.

Esperem haver contribuït, encara que sigui de manera molt modesta, a posar en evidència l'estat actual de l'ús dels pronoms febles. No creiem que s'hagi de simplificar per fer l'aprenentatge i l'ús més fàcil. Tampoc no tenim la solució, però esperem haver deixat una porta oberta. El que sí que evidenciem és que un ús permissiu de combinacions com les esmentades, o altres casos com el *li* anticipat, etc. d'una manera tan estesa, pot portar a un desconeixement de les formes normatives que poden acabar convertint-se en arcaïques, i això pot portar a un empobriment de la llengua i a una pèrdua d'autenticitat en un aspecte molt genuí de la llengua catalana, com són els pronoms febles.

5. BIBLIOGRAFIA

- BADIA, Jordi (2019). «Els pronoms són vida». *Vilaweb*. <https://www.vilaweb.cat/noticies/els-pronoms-son-vida/>
- BARTRA, Anna (1987). «Encara n'hi ha més (Entorn de *en* i alguns SN genitius)». *Llengua i literatura* (núm. 2, pàg. 377). *Revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura*.
- BIBILONI, Gabriel (2010, 2 de gener). «Amb bones paraules». *Diari de Balears*. http://bibiloni.cat/ambbonesparaules/pronoms_febles.html
- BONET, Eulàlia (2002). «Clitització». A: *Gramàtica del català contemporani*. (vol. I. Morfologia, pàg. 933). Barcelona: Empúries.
- BRUGAROLAS, Núria; CORTÉS, Carles; FRANCÈS, M. Jesús; IVORRA, Leandre; NEBOT, Rosa; SANTAMARIA, Vicent J. (2001). *Curs de llengua catalana Nivell D*. Barcelona: Castellnou.
- CAMILLERI, Andrea (1999). Traducció de Josep Julià i Ballbé. *Un mes amb Montalbano*. Barcelona: El Balancí. Edicions 62.
- CAMILLERI, Andrea (2000). Traducció de Pau Vidal. *La veu del violí*. Barcelona: El Balancí. Edicions 62.
- CAMILLERI, Andrea (2000). Traducció de Pau Vidal. *El lladre de pastissets*. Barcelona: El Balancí. Edicions 62.
- CAMILLERI, Andrea (2002). Traducció de Xavier Riu. *La forma de l'aigua*. Barcelona: Edicions 62.
- CASELLAS i GISPERT, David. Cercle Vallcorba (2019, 3r trimestre). «Anàlisi de la GEIEC. Els pronoms àtons. Ordre i combinacions». *Llengua Nacional* (núm. 108, pàg. 21-25).
- CASELLAS i GISPERT, David (2006). «El pronom personal de tercera persona». *Llengua i literatura* (núm. 17, pàg. 135). Barcelona: *Revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura*.
- CUENCA, Maria Josep (1996). *Sintaxi fonamental. Les categories gramaticals*. Barcelona: Empúries.
- Una literatura en crisi, un país sense cultura? Els Marges* 103 (Primavera 2014). Barcelona.
- ésAdir*: Portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. <http://www.esadir.cat/entrades/fitxa/node/pronpersfebl>. (Darrera consulta: 22/10/2019).
- FABRA, Pompeu (1918/1933). *Gramàtica catalana* (7a edició). Institut d'Estudis Catalans. Barcelona: MCMXXXIII. Obres completes de Pompeu Fabra en format digital IEC-UPF.
- FERRATER, Gabriel (1968). «Gramàtiques per donar i per vendre». A: *Sobre el llenguatge* (1981). A cura de Joan Ferraté. Barcelona: Quaderns Crema.
- FERRATER, Gabriel (1970). «L'estructura sintàctica». Dins de l'entrada 'Sintaxi' a la *Gran Enciclopèdia Catalana*. https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0224508.xml?s_q=catala.%20estructura%20sintactica#.Upx_IsTul9kAqui. (Consulta: 17/05/2019)

GEIEC: https://geiec.iec.cat/veure_gramatica_capitols.asp?capitol=13
https://geiec.iec.cat/veure_tables.asp. (Consulta: 12/10/2019).

GINEBRA i SERRABOU, Jordi (2017). *La nova normativa de l'Institut d'Estudis Catalans*. Tarragona: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili.

GRÀCIA i SOLÉ, Lluïsa (1989). *Els verbs ergatius en català*. Maó: Institut Menorquí d'Estudis.

Gramàtica de llengua catalana (GIEC) 2016. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Gramàtica essencial de la llengua catalana (GEIEC) 2018. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
<https://geiec.iec.cat>

Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana (GBU) 2019. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

HOMS, Laura; VILÀ, Carme. 2018. *El català escrit 2. Nivell superior (C2)* (2a ed.). Barcelona: Barcanova.

HOMS, Lluís; ROSSELL, Josep (2017). *Llengua catalana 3*. 3r d'ESO. Pàg. 264-268. Barcelona: Barcanova.

JANÉ, Albert (1997). «El pronom *en* fent de subjecte». *Llengua Nacional* (núm. 20, pàg. 12).

JANÉ, Albert (2005). «El pronom *hi* i els complements de lloc». *Llengua Nacional* (núm. 52, pàg. 16).

JANÉ, Albert (2007, IV trimestre). «Sobre la col·locació dels pronoms febles». *Llengua Nacional* (núm. 61, pàg. 18).

JANÉ, Albert (2011, I trimestre). «Permetre-s'ho tot». *Llengua Nacional* (núm. 74, pàg. 31).

JANÉ, Albert (2018, IV trimestre). «Sobre un ús alternatiu dels pronoms adverbials». *Llengua Nacional* (núm. 105, pàg. 33).

Llibre d'estil de la CCMA. <https://www.ccma.cat/llibredestil/>. Generalitat de Catalunya. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (Darrera consulta: 10/10/2019)

MESTRES, Josep M.; COSTA, Joan; OLIVA, Mireia; FITÉ, Ricard (2000). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. (2a ed.) Barcelona: Eumo editorial. Universitat de Barcelona. Universitat Pompeu Fabra. Associació de Mestres Rosa Sensat.

MOLINER, Empar (2016). *Tot això ho faig perquè tinc molta por*. Barcelona: Proa.

MOLL GAMBOA, Sònia; NOGUÉ SERRANO, Neus (2017). Les novetats de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) de l'IEC.
https://blogs.cpnl.cat/connectatseixample/files/2017/09/Novetats_GIEC.pdf.

NADAL, Rafel (2017). *La senyora Stendhal*. Barcelona: Columna.

NOGUÉ SERRANO, Neus (2016). Blog: *En altres paraules*.
<http://en-altres-paraules.blogspot.com/search?q=pronoms+febles>.
<https://en-altres-paraules.blogspot.com/search?q=pronoms>

- OLIVER i ALABAU, Griselda (2014). «El decàleg de Ruaix». Barcelona: Núvol.
<https://www.nuvol.com/opinio/el-decaleg-de-ruaix-deu-punts-conflictius-sobre-el-catala/>.
- PENSADO, Carmen (1995). *El Complemento directo preposicional*. Madrid: Visor libros.
- PLA NUALART, Albert (2010). *Això del català. Podem fer-ho més fàcil?* Barcelona: Columna.
- PLA NUALART, Albert (2014a). *Ara.cat*.https://llegim.ara.cat/Hi-greu-error-Aixodonis_0_1207079312.html
- PLA NUALART, Albert (2014b). *Ara.cat*. <https://catalallengua.blogspot.com/2014/09/hi-ha-un-greu-error-aixo-no-lhi-donis-1.html#/2014/09/hi-ha-un-greu-error-aixo-no-lhi-donis-1.html>
- PLA NUALART, Albert (2016). *10 coses que passaran a ser correctes amb la nova gramàtica*. *Ara.cat*. Llengua catalana. <https://interactius.ara.cat/nova-gramatica/>
- PLA NUALART, Albert (2019a). *Un tast de català*. «La 'Gramàtica bàsica' i els registres formals i informals». *Ara.cat*. https://llegim.ara.cat/opinio/Gramatica-basica-registres-formals-informals_0_2332566839.html
- PLA NUALART, Albert (2019b). *Un tast de català*. «M'hi va la vida, li (hi) va la vida, els (hi) va la vida». *Ara.cat*. https://llegim.ara.cat/opinio/hi-vida-li_0_2319968014.html
- PUJOL, Josep M.; SOLÀ, Joan (2000). *Ortotipografia. Manual de l'editor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. (3a ed. revisada). Barcelona: Columna.
- PUNSODA, Anna. Puristes i permeables: el català *heavy* i el català *light* revisitats (I) (2019). «La Mira». <https://www.lamira.cat/histories/1110/puristes-i-permeables-el-catala-heavy-i-el-catala-light-revisitats-i>. (Consulta 05/02/2019).
- RIERA, Carles (1997). «A propòsit del pronom *hi* sobrer». *Llengua Nacional* (núm.21, pàg. 35).
- RIERA, Carles (2019a). *Aspectes sintàctics i estilístics de la llengua catalana*. Barcelona: Claret.
- RIERA, Carles (2019b). «Sobre el pronom anafòric *ho*». *Llengua Nacional* (núm.108, pàg. 34-35).
- RIGAU i OLIVER, Gemma (1981). *Gramàtica del discurs*. Bellaterra: Universitat autònoma de Barcelona. Departament de Filologia Hispànica.
- RUAIX i VINYET, Josep (1994). *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / 1*. Moià: J. Ruaix.
- RUAIX i VINYET, Josep (1995). *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui / 2*. Moià: J. Ruaix.
- RUAIX i VINYET, Josep (2003a). «Límits en l'ús dels pronoms febles "en", "hi"». *Llengua Nacional* (núm. 44, pàg.15).
- RUAIX i VINYET, Josep (2003b). «Una combinació de pronoms febles admissible?». *Llengua Nacional* (núm. 42, pàg. 21).

- RUAIX i VINYET, Josep (2005, II trimestre). «Pèrdua o substitució dels pronoms febles “en”, “hi”». *Llengua Nacional* (núm. 51, pàg. 14).
- RUAIX i VINYET, Josep (2014, IV trimestre). «Deu punts que la nova gramàtica normativa hauria de resoldre». *Llengua Nacional* (núm. 89, pàg. 15).
- RUAIX i VINYET, Josep (2015, II trimestre). «Qüestions sobre pronoms febles». *Llengua Nacional* (núm. 91, pàg. 24).
- SOLÀ, Joan (1982). «Reflexions sobre els pronoms febles». A: *Estudis de Sintaxi catalana / 2*. Pàg. 7. Barcelona: Edicions 62 s/a.
- SOLÀ, Joan (1999). *Parlem-ne. Converses lingüístiques*. Barcelona: Proa. La mirada.
- SOLÀ, Joan (2007). *Sintaxi. Normativa: Estat de la qüestió* (4a. ed.). Barcelona: Empúries.
- TODOLÍ, Júlia (2002). «Els pronoms». A: *Gramàtica del català contemporani*. (vol. II. Sintaxi, pàg. 1337). Barcelona: Empúries.
- TODOLÍ, Júlia (1998). *Els pronoms personals*. Universitat de València. Col·lecció Biblioteca lingüística catalana.
- Universitat Rovira i Virgili. *Pleonasmes pronominals*. Llengües URV.
<http://www.llengues.urv.cat/ca/praxi/praxi-linguistica/212/pleonasmes-pronominals>.
(Consulta: 26/08/2019)
- Universitat Rovira i Virgili. Llengües URV. Verbs amb pronom obligatori.
<http://www.llengues.urv.cat/ca/praxi/praxi-linguistica/203/verbs-amb-pronom-obligatori>.
(Consulta: 26/08/2019)
- VALLCORBA i ROCOSA, Jaume (1998). «Observacions sobre els pronoms febles en i hi». *Llengua Nacional* (núm. 22, pàg. 19-22).
- VALLCORBA i ROCOSA, Jaume (2003a, primavera). «“Hi ha” i “haver-n’hi”». *Llengua Nacional* (núm. 42, pàg. 20).
- VALLCORBA i ROCOSA, Jaume (2003b, primavera). «El daltabaix dels verbs i els pronoms febles». *Llengua Nacional* (núm.43, pàg. 14).
- VILÀ i COMAJOAN, Carme (1990). *Sintaxi bàsica del català*. Barcelona: Barcanova.
- VILÀ i COMAJOAN, Carme (2001). *La llengua catalana com a sistema*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.

6. ANNEXOS

6.1. Quadre de combinacions binàries de pronoms febles

PRIMER PRONOM	SEGON PRONOM												
	HI	EN	HO	LES	LA	ELS (ACUSATIU)	EL	ELS (DATIU)	LI	ENS	EM	US	ET
es	s'hi	se'n se n'	s'ho	se les	se la	se'ls	se'l	se'ls	se li	se'ns	se'm	se us	se't se t'
	-s'hi	-se'n	-s'ho	-se-les	-se-la	-se'ls	-se l'	-se'ls	-se-li	-se'ns	-se m'	-se-us	-se't
et	t'hi	te'n te n'	t'ho	te les	te la te l' o te la	te'ls	te'l te l'	te'ls	te li	te'ns	te'm		
	-t'hi	-te'n	-t'ho	-te-les	-te-la	-te'ls	-te'l	-te'ls	-te-li	-te'ns	te m'		
us	us hi	us en us n'	us ho	us les	us la us l' o us la	es els	us el us l'	us els	us li	us ens	us em us m'		
	-vos-hi	-vos-en	-vos-ho	-vos-les	-vos-la	-vos-els	-vos-el	-vos-els	-vos-li	-vos-ens	-vos-em		
	-us-hi	-us-en	-us-ho	-us-les	-us-la	-us-els	-us-el	-us-els	-us-li	-us-emns	-us-em		
em	m'hi	me'n me n'	m'ho	me les	me la m l' o me la	me'ls	me'l me l'	me'ls	me li				
	-m'hi	-me'n	-m'ho	-me-les	-me-la	-me'ls	-me'l	-me'ls	-me-li				
ens	ens hi	ens en ens n'	ens ho	ens les	ens la ens l' o ens la	ens els	ens el ens l'	ens els	ens li				
	-nos-hi	-nos-en	-nos-ho	-nos-les	-nos-la	-nos-els	-nos-el	-nos-els	-nos-li				
	'ns-hi	'ns-en	'no-ho	'ns-les	'ns-la	'ns-els	'ns-el	'ns-els	'ns-li				
li / general	li hi	li'n li n'	li ho	les hi	la hi	els hi	l'hi						
	-li-hi	-li'n	-li-ho	-les-hi	-la-hi	-los-hi 'ls-hi	-l'hi						
li / valencià	li hi	li'n li n'	li ho	li les	li la li l' o li la	li'ls	li'l li l'						
	-li-hi	-li'n	-li-ho	-li-les	-li-la	-li'ls	-li'l						
els (datiu)	els hi	els en els n'	els ho	els les	els la els l' o els la	els els	els el els l'						
	-los-hi	-los-en	-los-ho	-los-les	-los-la	-los-els	-los-el						
	'ls-hi	'ls-en	'ls-ho	'ls-les	'ls-la	'ls-els	'els-el						
el	l'hi	l'en en n'											
	-l'hi												
els (acusatiu)	els hi	els en els n'											
	-los-hi	-los-en											
	'els-hi	'ls-en											
la	la hi	la'n la n'											
	-la-hi	-la'n											
les	les hi	les en les n'											
	-les-hi	-les-en											
en	n'hi												
	-n'hi												

GIEC 2016, pàg. 206-207

6.2. Exemples d'errors en textos escrits

Núm.	Exemple	Classificació	Mitjà / suport	Data
1	<i>La Maria informa el director de la caiguda de preus.</i>	3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats	CNL Girona: cpnl.cat/c2girones . Pàg. 11	Consulta: 10/08/2019
2	<i>Entra i *informa't-en!</i>	3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats	Publicitat Imatge 1 annex 6.6	
-	<i>Zona *del's Trullols.</i>	3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats	Publicitat Imatge 1 annex 6.6	
3	<i>Gaudeix dels nostres productes i *emporta't-els a casa.</i>	3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats	Publicitat Imatge 2 annex 6.6	
4	<i>...si es respongués sistemàticament en català a un interlocutor que *se n'hagués adreçat en castellà.</i>	3.1.1. D'apòstrofs i guionets mal col·locats	Núvol.com	6/08/2019
5	<i>El premi *la recollit la seva germana.</i>	3.1.2. De parònims <i>La per l'ha</i>	Twitter Imatge 3 annex 6.6.	Juliol 2019
6	<i>No m'estranya que no *si vulgui ficar.</i>	3.1.2. De parònims <i>Si per s'hi</i>	Twitter Imatge 4 annex 6.6	Juliol 2019
7	<i>I va afegir en un fútil intent de *convence's.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La veu del violí</i> Pàg. 12, línia final	Traducció any 2000
8	<i>Vaig tenir el gust de *coneixe'l a casa de la senyora Basile.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La veu del violí</i> Pàg. 66, línia 6	Traducció any 2000
9	<i>Ella, des de sempre, sense *coneixe-la tenia Sicília mitificada.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La veu del violí</i> Pàg. 89, línia 6	Traducció any 2000
10	<i>Va, *digue'm de què es tracta.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La veu del violí</i> Pàg. 119, línia 2 des del final	Traducció any 2000
11	<i>Doncs llavors *digue-m'ho tu.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La veu del violí</i> Pàg. 154, línia 20	Traducció any 2000
12	<i>*Digue'm agosarat.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	Buenafuente, Andreu, 2000. <i>Digue'm agosarat</i> . Editorial Columna. Barcelona.	Any 2000
13	<i>*Digue-li.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>El lladre de pastissos</i> Pàg. 64, línia 4	Traducció any 2000
14	<i>No, digues-m'ho ara.</i>	3.1.3. Exemple correcte	<i>El lladre de pastissos</i> Pàg. 150, línia 13	Traducció any 2000
15	<i>Digues-li que necessites veure'l de seguida.</i>	3.1.3. Exemple correcte	<i>El lladre de pastissos</i> Pàg. 159, línia 11	Traducció any 2000
16	<i>*Pensem's-ho un moment, *pensem's-ho bé, l'ocasió és important.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 117, línia 3 des del final	Traducció any 2002
17	<i>*Permete'm una pregunta.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 175, línia 16	Traducció any 2002
-	<i>Ella, des de sempre, sense *coneixe-la tenia Sicília mitificada.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>La veu del violí</i> Pàg. 89, línia 6	Traducció any 2000
-	<i>*Digue-li que volem saber tot el que va fer ahir.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>Un mes amb Montalbano</i> Pàg. 172, línia 11 des del final	Traducció any 1999
-	<i>*Digue-me'n el nom.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>Un mes amb Montalbano</i> Pàg. 191, línia 8	Traducció any 1999
-	<i>Pot intentar de *convènce'l.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>Un mes amb Montalbano</i> Pàg. 200, línia 2 des del final	Traducció any 2000
18	<i>*Perdoni-me.</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials	<i>El lladre de pastissos</i> Pàg. 6, línia 2	Traducció any 2000
19	<i>I a nosaltres què ens hi fa, si són de missa?</i>	3.1.3. Reproducció de pronúncies col·loquials Exemple admissible en àmbit local	<i>La senyora Stendhal</i> Pàg. 214, línia 8	Any 2017
20	<i>*L'hi havien posat el nom de Tomàs. (antecedent: el fill gran dels Sabater)</i>	3.1.4. L'hi en comptes de <i>li</i>	<i>La senyora Stendhal</i> Pàg. 180, línia 3 des del final	Any 2017
21	<i>El sobre l'hi puc ensenyar jo.</i>	3.1.4. L'hi en comptes de <i>li</i>	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 91, línia 11	Traducció any 2002
22	<i>*L'hi ho podria dir tot, ben bé tot.</i>	3.1.4. L'hi en comptes de <i>li</i>	<i>La forma de l'aigua</i> Pàgina 182, línia 4 des del final	Traducció any 2002
23	<i>Jacomuzzi mirava per tot arreu, buscava algú per explicar-l'hi ho fil per randa.</i>	3.1.4. L'hi en comptes de <i>li</i>	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 211, línia 5	Traducció any 2002
24	<i>A la majoria mai no se *l'hi adrecen en aquesta llengua.</i>	3.1.4. L'hi en comptes de <i>li</i>	Núvol.com	06/08/2019
-	<i>Ell allà hi era perquè ho havia triat i no perquè l'hi toqués per col·locació jeràrquica.</i>	3.1.4. L'hi en comptes de <i>li</i>	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 40, línia 14	Traducció any 2002
25	<i>Hi ha trenta ampolles de penicil·lina; quan se *li acabin, faci-m'ho saber.</i>	3.1.5. <i>Li</i> en comptes de <i>l'hi</i>	<i>La senyora Stendhal</i> Pàg. 249, línia 5	Any 2017

26	Les paraules de la senyora Stendhal tornaven a estar carregades de ràbia [...] però ara *li sortien més lentes.	3.1.5. Li en comptes de l'hi	La senyora Stendhal Pàg. 288, línia 2	Any 2017
27	Aquí no només servim <u>cervesa artesana</u> , *la fem.	3.2.1. El, la, els, les, en comptes de en CD	Cerveseria de Sant Cugat del Vallès Imatge 5 annex 6.6	Juny 2019
29	Té a la seva disposició una veu pública com no *l'havia tinguda mai.	3.2.1. El, la, els, les, en comptes de en CD	<u>Els Marges</u> Pàg. 11	Any 2014
30	Tenint les funcions --o *les hauria de tenir-- d'explicar...	3.2.1. El, la, els, les, en comptes de en CD	<u>Els Marges</u> Pàg. 11	Any 2014
31	Si fem les novel·les més bones, perquè (...) ja *les hi fem.	3.2.1. El, la, els, les, en comptes de en CD	<u>Els Marges</u> Pàg. 12	Any 2014
32	*Inscriu-te'n!	3.2.2. En en comptes de hi en CRV	Instagram Faadaorg Imatge 6 annex 6.6	Juny de 2019
33	Ja fa molt temps que soc <u>sòcia</u> , però si no aquest matí *m'hi hagués fet.	3.2.2. Hi en comptes de en en CRV	Twitter Imatge 7 annex 6.6	Juliol 2019
34	Van fer una visita <u>al poble</u> i *s'hi van enamorar.	3.2.2. Hi en comptes de en en CRV	Twitter Imatge 8 annex 6.6	
35	Els elements estètics que en donen la forma definitiva / que hi donen la forma definitiva / que li donen la forma definitiva.	3.2.2. Aquí podem tenir, amb un lleuger canvi de significat, tant en com hi, i fins i tot li.	<u>Els Marges</u> Pàg. 23	Any 2014
37	Tal com explica Europa Press, TABILI, l'startup dedicada a la reparació de mòbils i tauletes ha recollit <u>la llista d'accidents més freqüents</u> i el que no s'ha de fer per agreujar-*ho.	3.2.3. Ho en comptes de el o els	<u>Naciodigital.cat/lleida</u>	17/08/2019
38	Reflexiona sobre el que *li ha portat fins allà.	3.2.4. Confusió entre CD i CI	<u>Nuvol.com</u>	23/05/2019
40	Llegim en un mitja: <u>Manuel Valls</u> no tindrà contemplacions amb els que gosin enfrontar-*se-li.	3.2.5. Li en comptes de hi	Twit de Gabriel Bibiloni Imatge 9 annex 6.6	Juny de 2019
41	Damunt de la seva taula en Fazio *li havia deixat la bossa de nilò.	3.2.5. Li en comptes de hi	<u>La veu del violí</u> Pàg. 48, línia 3 des del final	Traducció any 2000
42	<u>Vostè</u> , l'altra vegada (...) que es posava a la meua disposició si jo el necessitava. - Naturalment, i *l'hi repeteixo.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La veu del violí</u> Pàg. 199, línia 17	Traducció any 2000
43	... qualsevol <u>observació</u> al final i, si m'ho permet, *l'hi faré.	3.2.7. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La veu del violí</u> Pàg. 205, línia 14 des del final	Traducció any 2000
44	Després va rebobinar la cinta, la va extreure i *l'hi va restituir a <u>en Montalbano</u> .	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho / 3.9.1. Li pleonàstic anticipat	<u>La veu del violí</u> Pàg. 156, línia 10	Traducció any 2000
45	¿l'vostè, per tant, també *l'hi explicava tot a <u>la seva esposa</u> ?	3.2.6. L'hi en comptes de li ho / 3.9.1. Li pleonàstic anticipat	<u>La veu del violí</u> Pàg. 83, línia 1	Traducció any 2000
-	Això és una línia vermella? No, això *l'hi he posat com un exemple lògic.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>Ara.cat</u>	17/11/2019
-	Però a mi m'agradaria saber quina és la seva posició personal... És que no *l'hi vull dir perquè precisament crec que hem de trobar aquest acord entre tots.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>Ara.cat</u>	17/11/2019
-	Ens veiem sovint a França, amb el seu fill. No *l'hi ha dit mai?	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La senyora Stendhal</u> Pàg. 247, línia 13	Any 2017
-	Vaig mirar la senyora Stendhal i no vaig poder aguantar-me. Tota la tarda que l'havia estat esperant per *preguntar-l'hi.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La senyora Stendhal</u> Pàg. 284, línia 14	Any 2017
-	*L'hi muntaré molt abans. (la fonda a la mare)	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La senyora Stendhal</u> Pàg. 28, línia 5 des del final	Any 2017
-	En <u>Lluc</u> necessita una <u>família</u> i tu *l'hi pots donar.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La senyora Stendhal</u> Pàg. 230, línia 5	Any 2017
-	En època de vacances, m'agradaria acompanyar-*l'hi. (a ella)	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La senyora Stendhal</u> Pàgina 49, línia 4	Any 2017
46	Hem tingut temps de conèixer el seu ritme de vida, que no és, no sé com <u>dir-l'hi</u> , gaire corrent.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>La veu del violí</u> Pàg. 39, línia 8 des del final	Traducció any 2000
-	Jo tinc la traducció de Manacorda [...] – Si vol *l'hi deixo.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	<u>Un mes amb Montalbano</u> Pàg. 40, línia 5	Traducció any 1999

-	Té una casa al camp [...] *l'hi va *dixar al seu tiet.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 72, línia 1	Traducció any 1999
-	(La casa) *L'hi va comprar per quatre quartos.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 121, línia 8 des del final	Traducció any 1999
-	I li va allargar la mà [...] es va inclinar i *l'hi va besar.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 213, línia 19	Traducció any 1999
-	(La història) Ja la hi explicaré una altra vegada.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho Exemple correcte:	Un mes amb Montalbano Pàg. 196, línia 4 des del final	Traducció any 1999
-	Que *l'hi dic jo (que va morir estrangulat), i a mi m'ha de creure.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 59, línia final	Traducció any 1999
-	Però jo ja *l'hi dic.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 74, línia 5 des del final	Traducció any 1999
-	¿A vostè qui *l'hi ha dit?	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 87, línia 12 des del final	Traducció any 1999
-	Perdoni que *l'hi preguntí.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 89, línia 10	Traducció any 1999
-	Ara mateix *l'hi explico.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 90, línia final	Traducció any 1999
-	Sense saber-ho, sense voler, ja *l'hi havia dit.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 112, línia 4	Traducció any 1999
-	Vaig anar a buscar el doctor i *l'hi vaig explicar tot.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 112, línia 7 des del final	Traducció any 1999
-	Vingui que *l'hi ensenyaré.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 138, línia 17	Traducció any 1999
-	No *l'hi vaig haver de repetir dues vegades.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 167, línia 9	Traducció any 1999
-	Ara *l'hi pregunto més clar.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 173, línia 8 des del final	Traducció any 1999
-	El fill *l'hi va desaconsellar.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 186, línia 6	Traducció any 1999
-	¿Qui són? Ja *l'hi explico.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 192, línia 6	Traducció any 1999
-	Perdoni que *l'hi preguntí.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	Un mes amb Montalbano Pàg. 2015, línia 9	Traducció any 1999
47	El comissari se li va asseure al costat, li va agafar la mà i *l'hi va estrènyer.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	El lladre de pastissos Pàg. 164, línia 5	Traducció any 2000
-	I li va donar la mà. En François *l'hi va estrènyer tot mirant-lo als ulls.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	El lladre de pastissos Pàg. 146, línia 5	Traducció any 2000
-	Quan *l'hi preguntava em contestava que per mirar les musaranyes.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	El lladre de pastissos Pàg. 37, línia des del final	Traducció any 2000
-	Sabia que havia corregut la veu i que no havia tingut el coratge de *dir-l'hi.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	El lladre de pastissos Pàg. 45, línia 9 des del final	Traducció any 2000
-	Més endavant *l'hi explicaré personalment.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho	El lladre de pastissos Pàg. 221, línia 21	Traducció any 2000
48	Segons diu, no <u>li</u> consta que <u>durant el trasllat els agents li fessin comentaris humiliants</u> , com han denunciat altres detinguts, però aclareix que encara no hi ha pogut parlar directament i preguntar-li-ho.	3.2.6. L'hi en comptes de la hi o li ho. Exemple correcte	vilaweb.cat	24/10/2019
49	*Li van detenir per un delictes de temptativa d'homicidi.	3.2.7. Li en comptes de el	Twitter Imatge 10 annex 6.6	
51	Segurament deu haver-li dit <u>al meu marit</u> . (que han trobat el collaret)	3.2.9. Li en comptes de ho	La forma de l'aigua Pàg. 175, línia 12	Traducció any 2002
53	Ens *anem <u>a la merda!</u>	3.3.1.1. Per omisió del pronom en CC	Twitter Imatge 11 annex 6.6	Juliol 2019
54	Ens *anem <u>de vacances</u> .	3.3.1.1. Per omisió del pronom en en CC	Cartell d'una botiga de Sant Cugat del Vallès. Imatge 12 annex 6.6	Agost 2019
55	Buscava una <u>acadèmia</u> ... *Coneixeu alguna?	3.3.1.1. Per omisió del pronom en en CC	Facebook Imatge 13 annex 6.6	Juliol 2019
-	La tercera causa més freqüent és l'entrada de sorra als dispositius mòbils. Quan *hi ha poca quantitat i està a la superfície es pot retirar sense problema.	3.3.1.2. Per omisió del pronom en en CD	naciodigital.cat/lleida	17/08/2019
58	Volia fer un disc i això és guai perquè així és com *he après.	3.3.1.2. Per omisió del pronom en en CD	Nuvol.com	05/09/2019

59	<i>El proper 11S es parla d'anar al parlament, *anem?</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	Twitter Imatge 14 annex 6.6	Setembre de 2019
60	<i>A les oficines actuals no *treballa cap empleat d'aquella època.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	cugat.cat/noticies	06/06/2019
-	<i>Jornada informativa... Es prega *assistir.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	totsantcugat.cat	18/03/2019
-	<i>Tots aquests camps que es veuen eren pins, com que *no va quedar res, s'hi van fer camps agrícoles...</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	naciodigital.cat/manresa	06/07/2019
63	<i>En el detall de les mesures no s'hi especifica cap calendari d'aplicació. Sí que *s'afirma...</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	3/24.cat	17/05/2019
-	<i>Es feia baixar la butaca d'orelles al peu de la carretera i *s'adormia maleint la cridòria.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	<i>La senyora Stendhal</i> Pàg. 217, línia 5	Any 2017
-	<i>... per tal que tothom se sentís còmode amb el text. Al final *es van incloure.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	cugat.cat	31/07/2019
-	<i>Es parla d'anar al Parlament, *anem?</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	Twitter Imatge 14 annex 6.6	Juliol 2019
64	<i>Els romans van empedrar vies a tot Europa però <u>per aquest carrer</u> no *van passar.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	Cartell en un carrer de Siurana Imatge 15 annex 6.6	Agost 2019
65	<i>Inscriu-*te. (als cursos)</i>	3.3.2.2. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CRV	Ateneu Santcugatenc	30/05/2019
67	<i>Si entrenem en català, TOTS * GUANYEM.</i>	3.3.2.3. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CI	Blog de Jordi Badia vilaweb.cat/jbadia	18/03/2019
70	<i>Com que <u>això</u> *vol dir tot i no vol dir res. /</i>	3.3.3.1. Omisió de <i>ho</i> quan combina amb <i>tot</i>	Nuvol.com	30/05/2019
-	<i>*Fes-te'n soci d'Aldees infantils.</i>	3.4.1.1. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CR adjectiu	Publicitat Imatge 16 annex 6.6	
72	<i>*N'estic convençudíssim que <u>la meva nota no és la que pertoca</u>.</i>	3.4.1.1. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CR adjectiu	Facebook-USTEC_STEs Imatge 17 annex 6.6	Juliol 2019
73	<i>En l'aplicació, *n'hi ha un <u>model de reclamació</u>.</i>	3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD	Facebook-USTEC_STEs Imatge 18 annex 6.6	Juliol 2019
74	<i>...són David Fernández o, *salvant-ne les distàncies, Noam Chomsky.</i>	3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD	Nuvol.com	11/05/2019
75	<i>Passats els anys, els que tinguin l'ocasió i el coratge d'interpel·lar els seus assetjadors, amb l'estómac fet un nus, encara *n'hauran d'entomar <u>una nova humiliació</u>.</i>	3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD	vilaweb.cat	16/09/2019
76	<i>Hi faig la foto, un cop decidit que us en parlaré. L'Holocaust nazi em fa massa respecte per a parlar-ne gaire, hi ha tanta gent que ho fa bé, cada volta *n'hi ha <u>més informació</u>, llibres, investigacions, films i sèries, de tot Europa.</i>	3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD	vilaweb.cat	27/09/2019
78	<i>Aquesta mare que té molt de l'autora apareix definida com una dona excèntrica, geniüda i amb cert egoisme que *en fa difícil <u>la convivència</u>.</i>	3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD	Nuvol.com	2/04/2019
83	<i>Quan van fer <u>la paret</u>, després de tancar-la, *<u>hi</u> van posar-<u>hi</u> una porteta xica xica.</i>	3.4.2.1. Excés de <i>hi</i> . Duplicació del CC / 3.4.2.2. Pleonasme amb el pronom <i>hi</i>	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 126, línia 7	Traducció any 20102
85	<i>Documentació a *lliurar-<u>hi</u> el dia de la matrícula de primer grau.</i>	3.4.2.2. Pleonasme amb el pronom <i>hi</i>	UB. Accés i matrícula als alumnes de 1r curs de grau ub.edu/filologia	Juliol 2019
86	<i>...i alhora *els hi desitjo encerts i bona feina.</i>	3.4.2.3. Ús de <i>els hi</i> quan es reprèn un referent i no dos	naciodigital.cat/naciosolsona	22/07/2019
92	<i>Aquest mes em sembla que *els <u>hi</u> toca a ells.</i>	3.4.2.3. Ús de <i>els hi</i> quan es reprèn un referent i no dos	<i>La forma de l'aigua</i> Pàg. 169, línia 9	Traducció any 2002

93	Si els * <u>hi</u> va al <u>radere</u> , encara és capaç de trobar- <u>los</u> per la carretera.	3.4.2.3. Ús de <i>els hi</i> quan es reprèn un referent i no dos	La forma de l'aigua Pàg. 210, línia 14	Traducció any 2002
-	Perdoni, comissari, ¿però a aquests testimonis ja els * <u>hi</u> ha fet fer una declaració?	3.4.2.3. Ús de <i>els hi</i> quan es reprèn un referent i no dos	La forma de l'aigua Pàg. 221, línia 5	Traducció any 2002
-	Pensen [...] que qui ha mort en Luparello és la màfia. I jo no els * <u>hi</u> he dit el que crec que és la veritat.	3.4.2.3. Ús de <i>els hi</i> quan es reprèn un referent i no dos	La forma de l'aigua Pàg. 240, línia 8 des del final	Traducció any 2002
95	Ahir * <u>el</u> vaig anar a veure'!	3.4.3. Pleonasme amb <i>el</i>	La forma de l'aigua Pàg. 126, línia 1	Traducció de 2002
96	Vint familiars a qui * <u>se</u> 'ls han pogut tornar aquests objectes.	3.4.4. Pleonasme amb <i>els</i>	Ara.cat	3/08/2019
97	¿I * <u>ho</u> saps com s'ha mort?	3.4.5. Pleonasme amb <i>ho</i>	La forma de l'aigua Pàg. 25, línia 4 des del final	Traducció de 2002
-	¿ <u>Ho</u> sabies que el comandant és un noble?	3.4.5. Pleonasme amb <i>ho</i>	La veu del violí Pàg.17, línia 3	Traducció any 2000
98	Això és el que un agent va *dir-li a la votant que declara.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Ara.cat	8/05/2019
99	Intenteu *dir-li a un adolescent el que li convé a veure el cas que us fa.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Nuvol.com	23/05/2019
102	Va *demanar-li al Paco que es tragués de sobre la que tenia, vermella i cantelluda (la nevera).	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 28, línia 11 des del final	Any 2016
103	La dona per força *li dirà a l'home que va abans que ell.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molt por Pàg.80, línia 15	Any 2016
104	Va pensar en l'Ainhoa *dient-li al seu home com havia anat tot.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 102, línia 5	Any 2016
105	Ell devia baixar corrents d'aquella muntanya i potser devia *dir-li a la noia que baixés a poc a poc.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 191, línia 13	Any 2016
106	El darrer terme pròpiament *li escau a un territori més extens.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Nuvol.com	06/08/2019
-	¿I viure en la veritat no vol dir també *dir-li a la gent "Farem exactament això..."	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Ara.cat	17/11/2019
108	Podria portar-l'hi (el cotxe) a algú de Vigata que vengui vehicles de segona mà?	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 85, línia 6	Traducció any 2000
-	Però provar de fer-se'n amiga, per *demostrar-li al Paco que ella era més amorosa amb el gos...	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 29, línia 13	2016
-	Esclar que dir això costa tant com *dir-li ara a l'home que hi ha una dona que ve abans que ell.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 78, línia 16	2016
-	La dona per força *li dirà a l'home que va abans que ell.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 80, línia 15	2016
-	I deixant de banda que si me'n vaig al lavabo *l'hi hauré de dir a l'home, o es pensarà que me n'he anat.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 29, línia 13	2016
-	Ja *li estrenyeria la mà a en Taburano.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 10, línia 4 des del final	Traducció any 2000
-	¿La mama era rossa? –*li havia demanat un cop a son pare.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 20, línia 4	Traducció any 2000
-	Passa'm el mòbil- *li va dir a en Galluzo.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 24, línia 3	Traducció any 2000
-	En Montalbano *li va passar l'aparell a en Gallo.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg.24, línia 20	Traducció any 2000
-	*Li havia demanat a en Faro...	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 36, línia 15	Traducció any 2000
-	En aquest cas se *li entrega al porter un mòdul especial.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 41, línia 1	Traducció any 2000
-	Tot això ens ho emportem - *li va dir el comissari a en Fazio.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 42, línia 6 des del final	Traducció any 2000
-	Va penjar i *li va comunicar a la senyora Clementina el que acabava de saber.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 47, línia 12	Traducció any 2000
-	Al costat hi havia les notes d'avis de trucada que el director *li havia entregat a en Gallo.	3.4.6.1. <i>Li</i> pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 49, línia 1	Traducció any 2000

-	Vostè ha sentit mai parlar de cap violador que es preocupi de *fer-li mal a la seva víctima?	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 69, línia 5	Traducció any 2000
-	Li va semblar com si hagués convertit en una agent immobiliari que *li ensenyava l'apartament a un possible client.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 87, línia 9	Traducció any 2000
-	*Consulti-l'hi a en Melimatons.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 94, línia 5 des del final	Traducció any 2000
-	En Montalbano es va donar que mai dels mais tindria el valor *d'inflingir-li un altre trauma a en François.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 109, línia 17	Traducció any 2000
-	*Demana-li a en Panzacchi amb quina arma els ha amenaçat.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 118, línia 8 des del final	Traducció any 2000
109	Que el comandant m'ha retirat de la investigació. L'hi ha passat al cap de la Brigada Mòbil.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat. Exemple correcte	La veu del violí Pàg. 97, línia 15	Traducció any 2000
110	Si li sembla bé, *li puc encarregar a ell mateix que s'ocupi de trobar un comprador.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat. Exemple correcte	La veu del violí Pàg. 125, línia 10 des del final	Traducció any 2000
-	*Ensenya-li la bomba al col·lega Montalbano.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 133, línia 11	Traducció any 2000
-	I ara què *li explico a en Tommaseo?	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 137, línia 3 des del final	Traducció any 2000
-	Doncs el mes normal és *donar-li (una arma) al primer que et passi pel costat.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 138, línia 16	Traducció any 2000
-	Tot xerrameca. Si *li vas a explicar al comandant ja pots estar segur que se't creurà.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 155, línia 25	Traducció any 2000
-	¿I si *li porto les armes al jutge Tomassero?	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 155, línia 4 des del final	Traducció any 2000
-	Pesem, tanmateix, que deu ser un engany, que l'enginyer, després de *facilitar-li queviures al fill...	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 139, línia 2	Traducció any 2000
-	*Li va donar les gràcies a l'amic i va penjar.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 160, línia 11 des del final	Traducció any 2000
-	*Li va tornar el paper a la senyora.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 179, línia 9	Traducció any 2000
-	*Li va fer notar a la senyora que no es podia arriscar a deixar un instrument tan valuós en una torre pràcticament deshabitada.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 188, línia 18	Traducció any 2000
-	*Entrega-li aquest paquet al doctor Licalzi.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 189, línia 7	Traducció any 2000
-	*Li va allargar la mà a en Serravalle.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 198, línia 5	Traducció any 2000
-	Tots dos es cauen simpàtics i la senyora *li confessa al músic que està en possessió d'un vell violí.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 201, línia 5 des del final	Traducció any 2000
-	La Michela *l'hi ensenya al mestre. (el violí)	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 201, línia 4 des del final	Traducció any 2000
-	El toca i se li esfuma qualsevol dubte, es tracta d'un Guarnieri. *L'hi comenta a la Michela.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 207, línia 15	Traducció any 2000
-	Corre cap a Vigata i *digue-li a l'Angello que envii un fonograma a Bolonya.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La veu del violí Pàg. 209, línia 3 des del final	Traducció any 2000
-	Com si *li haguessin explicat a Ritzo que havien trobat un babau qualsevol.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La forma de l'aigua Pàg. 19, línia 6	Traducció any 2002
-	La lectura dels dos diaris sicilians [...], *l'hi va interrompre a Montalbano...	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La forma de l'aigua Pàg. 37, línia 12	Traducció any 2002
-	Jo m'he quedat encuriosit i *li he demanat a la meua mare que em descrivís la persona.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La forma de l'aigua Pàg. 92, línia 9 des del final	Traducció any 2002
-	*Digui-li a la seva mare que no crec que calgui [...] digui-li que estigui tranquil·la.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La forma de l'aigua Pàg. 235, línia 12	Traducció any 2002
-	Et donaré un bon consell –recordo que *li vaig dir a l'Stendhal aquell dia.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La senyora Stendhal Pàg. 225, línia 13	Any 2017
-	M'has de jurar que no *li diràs res al Dani.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La senyora Stendhal Pàg. 64, línia 7	Any 2017
-	Aquest vespre, abans de sopar, resarem per *fer-li saber a la teua mare...	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	La senyora Stendhal Pàg. 57, línia 2	Any 2017

-	Va <i>*agafar-li</i> el corró a <u>Filippo</u> .	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	Un mes amb Montalbano Pàg. 224, línia 9	Traducció any 1999
-	¿Qui <i>*li</i> podria voler mal al <u>senyor Llorella</u> ?	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	El lladre de pastissos Pàg. 15, línia 1	Traducció any 2000
-	Para el carro - <i>*li</i> va dir en Fazio a la <u>vella</u> .	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	El lladre de pastissos Pàg. 61, línia 15	Traducció any 2000
-	La Livia havia estat a punt de <i>*dir-li</i> a en <u>Salvo</u>	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	El lladre de pastissos Pàg. 112, línia 5	Traducció any 2000
111	Resulta que amb el "Projecte de llei de contractes de serveis a les persones" no només <i>*li</i> servien en safata a <u>les empreses</u> el codi "55524000-9 Serveis de subministrament de menjar per a escoles", sinó que totes les feines de cura imaginables...	3.4.6.2. Li pleonàstic anticipat per els	Nuvol.com	Any 2017
-	En les quals <i>*s'hi</i> inclou.	3.4.7.1. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CC	Nuvol.com	23/07/2019
114	Em recordava el (soroll) de les parades de fusta i verdura que havia vist al mercat de ciutat algun dissabte <u>que</u> <i>*hi</i> havia acompanyat la senyora Stendhal.	3.4.7.1. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CC Exemple correcte	La senyora Stendhal Pàg. 136, línia 10	Any 2017
115	<u>L'Ahmed</u> , a qui <i>l'</i> espera una trobada important.	3.4.7.2. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CI	El lladre de pastissos Pàg. 160, línia 15	Traducció any 2000
116	El nord-americà ha carregat contra <u>el</u> <u>laborista Corby</u> , a qui <i>*li</i> ha augurat que ho tindrà difícil per aconseguir els suports necessaris.	3.4.7.2. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CI	ara.cat	28/08/2019
118	Em recordava el (soroll) de les parades de fusta i verdura que havia vist al mercat de ciutat algun dissabte <u>que</u> <u>hi</u> havia acompanyat la senyora Stendhal.	3.4.7.2. Exemple correcte de duplicació aparent	La senyora Stendhal Pàg. 147, línia 10	Any 2017
119	Cal recordar que l'abril passat ja es van celebrar <u>eleccions generals a Espanya</u> , <i>*que</i> <u>les</u> va guanyar el PSOE amb Pedro Sánchez com a president escollit.	3.4.7.3. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CD	Extracte del Periòdic d'Andorra	31/10/2019
120	I com vol que ho fes? No <i>*en</i> tinc <u>ni idea</u> de què es porta entre mans.	3.4.7.3. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CD	El lladre de pastissos Pàg. 158, línia 12	Traducció any 2000
121	S'aturen llarga estona a contemplar aquestes joies en les quals <i>*hi</i> ressalten belles tipografies.	3.4.7.3. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CD	nuvol.com	02/08/2019
122	Crec poder afirmar que el tabaquisme és l'única malaltia crònica <i>*que</i> el pacient pot decidir <i>*curar-se'n</i> .	3.4.7.4. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CRV	Tot Sant Cugat Imatge 26 annex 6.6	7/06/2019
123	Dit això: <u>la desobediència civil</u> no és violència, i no podem renunciar <i>*a</i> ella.	3.5. Un pronom personal en comptes d'un de feble	Twit d'Albano Dante Fachin Imatge 19 annex 6.6	Juny de 2019
124	Aquest individu segueix rient-se de l'independentisme i <i>*vivint</i> d'ell.	3.5. Un pronom personal en comptes d'un de feble	Twitter Imatge 20 annex 6.6	
127	No va caler <i>*explicar-lis</i> res més.	3.7. Lis per els	Twit de Ramir de Porrata-Doria Imatge 21 annex 6.6	Juny de 2019
129	Encara que ara <u>se'ns</u> <i>*ho</i> digui	3.8.1. Combinació de dos pronoms quan només en cal un	Nuvol.com	2/09/2019
134	Atacar sense avisar Montalbano mentre bevien un blanc [...] Una setmana abans <i>*n'hi</i> havia portat sis ampolles.	3.8.4. N'hi per li'n	La forma de l'aigua Pàg. 114, línia 11	Traducció any 2002
135	Al cap de la policia <i>*n'hi</i> havia cantat només la meitat...	3.8.4. N'hi per li'n	La forma de l'aigua Pàg. 237, línia 2 des del final	Traducció any 2002
136	Va anar-se a comprar unes <u>bambes</u> i quan <i>*n'hi</i> va dir el preu a en Jesús, [...] l'home va escandalitzar-se.	3.8.4. N'hi per li'n	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 14, línia 14	Any 2016
137	La minyona va entrar amb el <u>vol del puré de verdures</u> i ella <i>*n'hi</i> va donar les.	3.8.4. N'hi per li'n	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 174, línia 16	Any 2016
138	Va comptar els <u>caràcters amb espais</u> . 1529. <i>*N'hi</i> sobraven 16.	3.8.4. N'hi per li'n	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pag. 184, línia 5 des del final	Any 2016

-	-¿Li posa banyes sí o no? –Si *n'hi posa, és prou llesta.	3.8.4. N'hi per li'n	Un mes amb Montalbano Pàg. 10, línia 4 des del final	Traducció any 1999
139	Tant se li'n dona.	3.8.4. Exemple correcte	El lladre de pastissos Pàg. 21, línia 13	Traducció any 2000
140	La ratlla de la temperatura *se surt de la pantalla.	3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	Twitter Imatge 22 annex 6.6	Juliol 2019
141	*S'ha caigut la muntanya.	3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	Ara.cat	10/08/2019
145	CaixaGuissona: no *el truquem... li responem.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	Publicitat: Informatiu BonÀrea Imatge 23 annex 6.6	27/07/2019
146	...per què hauríem de *trucar-la nosaltres?	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	Publicitat: Informatiu BonÀrea Imatge 24 annex 6.6	27/07/2019
-	Que vostè *el truqui personalment de seguida.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	La veu del violí Pàg. 82, línia 1	Traducció any 2000
-	Els amics de l'Andrea no en van saber res fins hores després, quan *els va trucar la seva germana i *els va explicar que l'havien detinguda.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	vilaweb.cat	24/10/2019
148	Jo aquell no *el telefono, passo, no el conec.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	La forma de l'aigua Pàg. 8, línia 11	Traducció any 2002
149	Ha dit això que si *el truca immediatament.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	La veu del violí Pàg. 72, línia 10 des del final	Traducció any 2000
150	Que vostè *el truqui personalment de seguida.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	La veu del violí Pàg. 82, línia 1	Traducció any 2000
151	*Truca'l, sí –va dir ell.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	Tot això ho faig perquè tinc molta por Pàg. 169, línia 7	Any 2016
152	¿Que *hi és el doctor Arquè?	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi	La veu del violí Pàg. 94, línia 10	Traducció any 2000
153	¿Que *hi és el senyor Serravalle?	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi	La veu del violí Pàg. 198, línia 5	Traducció any 2000
155	Anuncieu la pregunta de valoració, per a cada competència, que *hi és al full de correcció automatitzada.	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi	Pautes i consells per a les proves de competències bàsiques 2018-2019 Imatge 25 annex 6.6	Curs 2019-19
158	1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts] b) "Entre les malalties que sacsegen aquests insectes, la més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys vuitanta"	3.10. Confusió d'un article per un pronom feble	Exercicis de Llengua catalana de les PAU de 2019	Juny de 2019
160	La fira, una de les festes més importants del Sant Cugat rural, se celebrava al setembre durant el temps de verema a l'actual plaça d'Octavià. Els veïns es vestien amb les seves millors gales i sortien a intercanviar i comprar vi i raïm, a més d'eines per a *fer-la.	3.12. Pronom massa lluny del referent	cugat.cat	18/09/2019

6.3. Exemples d'errors en textos orals

Núm.	Exemple	Classificació	Mitjà / suport	Data
28	<i>Novetats, *les tenen.</i>	3.2.1. <i>El, la, els, les</i> , en comptes de <i>en</i> CD	Catalunya ràdio	31/05/2019
36	<i>El cas de l'Otegui, *ho recordaran.</i>	3.2.3. <i>Ho</i> en comptes de <i>el</i> o <i>los</i>	rac1.cat Minut 2.10	14/05/2019
39	<i>Si et diuen això te'n vas, o *li expliques a tothom.</i>	3.2.4. Confusió entre CD i CI	TV3. Sèrie: <i>Com si fos ahir</i>	11/10/2019
50	<i>Sentim *mantenir-li en espera.</i>	3.2.7. <i>Li</i> en comptes de <i>el</i>	Contestador automàtic de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès	30/07/2019
52	<i>Vaig participar a la inauguració de Barcelona 92 i *em sento molt orgullosa.</i>	3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC	TV3. TN migdia. Vídeo dels Castellans de Barcelona	8/06/2019
-	<i>Ara el setembre *fem una a Sevilla.</i>	3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC	Catalunya Ràdio 13.30 h	01/06/2019
-	<i>En aquesta ocasió ens *hem anat fins a Begur.</i>	3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC	TV3	
-	<i>Ens *anem ja!</i>	3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC	Parla espontània. Noia jove a Navès	Agost 2019
56	<i>No *hi havia cap més.</i> (de programa de televisió)	3.3.1.2. Per omisió del pronom <i>en</i> en CD	TV3. Tot es mou	07/06/2019
-	<i>Jo *tenia 7 i ell *tenia 8. (anys)</i>	3.3.1.2. Per omisió del pronom <i>en</i> en CD	Catalunya Ràdio 13.31 h	01/06/2019
-	<i>Voleu més cafè? *Estic fent.</i>	3.3.1.2. Per omisió del pronom <i>en</i> en CD	Parla espontània Noia de 35 anys del Pallars Sobirà	8/12/2019
57	<i>Ara *hi han dos però vindrà molta més gent.</i>	3.3.1.2. Per omisió del pronom <i>en</i> en CD	TV3. <i>Coolhunters</i>	
-	<i>No *pot participar.</i> (en el debat)	3.3.2.1. Per omisió de <i>hi</i> en CC	rac1.cat Minut 10.54	14/05/2019
61	<i>No podré ser a la visita al president, la jutgessa no *m'autoritza.</i>	3.3.2.1 Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	TV3. Discurs de Joaquim Forn a l'Ajuntament de Barcelona.	15/06/2019
62	<i>Mireia, passes tu a buscar el pastís? *O vaig jo?</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	Exemple de la parla espontània. Dona de 49 anys de Cardona	8/09/2019
-	<i>L'ajuntament no *ens ha deixat accedir.</i> (a la sala de l'ajuntament de Girona)	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	TV3: Tot es mou	25/10/2019
-	<i>Ja no *vaig poder ingressar.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	Catalunya Ràdio 13.34 h	01/06/2019
-	<i>Aneu a la piscina? Jo no *vaig.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	Parla espontània Noi de 15 anys al Pallars Sobirà	8/12/2019
-	<i>Van a festivals de música però no saben qui * toca, *van perquè està de moda.</i>	3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC	TV3. <i>Coolhunters</i>	
66	<i>Són persones que no *estan acostumades. (a fer alguna cosa)</i>	3.3.2.2. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CRV	rac1.cat Minut 2.49"	14/05/2019
-	<i>Surt de davant de la tele que no *veig.</i>	3.3.2.3. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CI	TVE. "No te la fotis"	10/08/2019
68	<i>Només *pot haver un guanyador.</i>	3.3.2.4. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CD	TV3. Joc de cartes	08/08/2019
69	<i>Jo no *veig problema.</i>	3.3.2.4. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CD	TV3. <i>Com si fos ahir</i>	16/07/2019
71	<i>No t'has fet mal i *saps.</i>	3.3.3.2. Omisió de <i>ho</i> en funció de CD	Parla espontània. Noia joves de Navès.	14/08/2019
-	<i>*Té bastantes.</i>	3.4.1.1. Pleonasma del pronom <i>en</i> en CRV adjectiu	Catalunya ràdio	30/05/2019
77	<i>Encara *n'hi ha una altra obra</i>	3.4.1.2. Pleonasma del pronom <i>en</i> en CD	Catalunya ràdio Minut 43.01	8/05/2019
79	<i>...que se *n'adonessin del greuge.</i>	3.4.1.2. Pleonasma del pronom <i>en</i> en CD	TV3. TN vespre	18/07/2019

80	*Se'n parla molt d' <u>ella</u> , allà.	3.4.1.2. Pleonasma del pronom en en CD	Catalunya ràdio Minut 44.18	8/05/2019
81	*N'hi han <u>coses</u> que no poden esperar.	3.4.1.2. Pleonasma del pronom en en CD	TV3. FAQS	12/10/2019
82	Per damunt del càstig *n'hi han <u>interessos generals</u> .	3.4.1.2. Pleonasma del pronom en en CD	TV3. FAQS	12/10/2019
-	La realitat dels presos *n'és una, la realitat dels polítics *n'és una altra.	3.4.1.2. Pleonasma del pronom en en CD	TV3. Tot es mou. Pilar Rahola	27/06/2019
84	Però sobretot *hi ha d'haver-hi un caganer.	3.4.2.1. Excés de hi. Duplicació del CC	"Cançons prenatal", d'Albert Pla. <i>El caganer</i> .	Any 2009
-	*Hi hem de ser-hi, no podem fer una altra cosa.	3.4.2.1. Excés de hi. Duplicació del CC	TV3: TN matí	17/10/2019
87	*Els hi explicava (als <u>companys</u>) que quan us vegi a la tele...	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	rac1.cat Minut: 1.29	20/05/2019
88	Aquests sempre es barallen, després *els hi passa.	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TV3. Sèrie: <i>Com si fos ahir</i>	10/06/2019
-	Els *hi explicava (als companys) que quan us vegi a la tele...	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	rac1.cat Minut: 1.29	20/05/2019
89	Deu minuts que *se'ls hi dona de cortesia.	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TV3. Tot es mou	10/06/2019
90	També els *hi dic...	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TV3. Discurs d'Ada Colau a l'Ajuntament de Barcelona.	15/06/2019
91	Seguirem allà, *els hi agradi o no *els hi agradi.	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TV3. Òscar Camps, discurs a l'acte de recollida de la medalla d'honor del Parlament de Catalunya.	10/09/2019
-	T'ho demano pensant en el grup i en el que *els hi pots aportar.	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TVE. <i>Com si fos ahir</i>	14/11/2019
-	Tu saps que *els hi ha passat a aquesta parell?	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TVE. <i>Com si fos ahir</i>	13/11/2019
-	Les enquestes els *hi auguren uns bons resultats. (partit polític)	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TV3: Tot es mou	08/11/2019
94	Hi han sectors que ja *els hi va molt bé el conflicte permanent.	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	TV3. FAQS	12/10/2019
-	Els *hi ha exigít que els deixin al marge. (en referència a uns documents)	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	rac1.cat Minut 3.46"	14/05/2019
-	Em van enganyar, -Doncs *digue'ls-hi.	3.4.2.3. Ús de els hi quan es reprèn un referent i no dos	Pel·lícula: <i>Crimis silenciosos</i> . Pel·lícula francesa doblada al català	02/06/2019
100	Els partits polítics estan al servei de *fer-li a la gent la vida millor.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	TV3. FAQS	12/10/2019
101	Jo *li faré una pregunta al <u>president</u> .	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	TV3. FAQS	12/10/2019
107	És una forma de *dir-li al món.	3.4.6.1. Li pleonàstic anticipat	TV3. Roger Torrent	10/09/2019
112	*Li donin pel cul als <u>periodistes</u> .	3.4.6.2. Li pleonàstic anticipat per els	Catalunya Ràdio. Catalunya vespre. Minut 32.34	02/07/2019
113	Fan una <u>obra de teatre de petit format</u> on *hi surt aquesta història.	3.4.7.1. Duplicació amb un pronom feble d'una funció que ja fa un pronom relatiu en CC	rac1.cat	02/10/2019
117	<u>Dues persones</u> a qui *els va entrar la guàrdia civil de matinada.	3.4.7.2. Duplicació amb un pronom feble d'una funció que ja fa un pronom relatiu en CI	TV3. FAQS	12/10/2019

125	No et treia *del <u>meu</u> cap.	3.6. Errors per utilitzar un pronom possessiu en comptes d'un pronom feble	TV3. Sèrie: Com si fos ahir	26/07/2019
126	* <u>Lis</u> han preguntat si volien venir.	3.7. Lis per els	Parla espontània	11/08/2019
128	*Donar-lis les eines <u>polítiques</u> .	3.7. Lis per els	TV3. FAQS	12/10/2019
130	<u>Això</u> *els hi donaré.	3.8.2. Els hi en comptes de els el, els la, els els, els les, les hi, els ho	Parla espontània	16/06/2019
131	<u>Aquests</u> *els hi donaré.	3.8.2. Els hi en comptes de els el, els la, els els, els les, les hi, els ho	Parla espontània	16/06/2019
-	Si no *les hi ha...	3.8.2. Els hi en comptes de els el, els la, els els, els les, les hi, els ho	Catalunya Ràdio 8.50 h	16/07/2019
132	Falta el document de liquidació: *reclama'ls-hi.	3.8.2. Els hi en comptes de els el, els la, els els, els les, les hi, els ho	TV3. Com si fos ahir	20/09/2019
-	Els *hi direm que seguirem al seu costat.	3.8.2. Els hi en comptes de els el, els la, els els, els les, les hi, els ho	TV3: TN matí	15/10/2019
133	*No se'm precipitis.	3.8.3. Una combinació admissible?	TV3: Atrapa'm si pots	12/10/2019
142	<u>La repressió</u> que *se'ns cau al damunt.	3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	TV3. TN migdia President Torra	07/09/2019
143	Quan arribis a Sant Cugat, *baixa't del tren.	3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	Parla espontània Sant Cugat del Vallès, dona de 52 anys	21/11/2019
144	Entre les nou i la una *vine't.	3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	Parla espontània Noi de 30 anys de Sant Cugat del Vallès	13/09/2019
-	Hi ha tres quadres que *s'han caigut.	3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal	Parla espontània Noi de 30 anys de Villena (Alacant)	12/09/2019
147	Al cap d'epidemiologia del Clínic, el doctor Antoni Trujillo, *el truquem després.	3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu	rac1.cat	21/08/2019
154	I per trobar casa *hi serà Habitacía.	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi	Publicitat	04/06/2019
-	L'has investigat? Per això *hi són les xarxes.	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi	TV3. Com si fos ahir	15/11/2019
-	Al sopar també hi *serà la primera ministra.	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi. Estar en comptes d'haver-hi	TN matí	18/11/2019
156	Pot ser que *estigui l'Scarlet Johanson?	3.13.3. Ús de ser-hi per haver-hi. Estar en comptes d'haver-hi	TV3. Com si fos ahir	16/09/2019
157	Escolta, que *està l'Andrés?	3.9.3. Ús de ser-hi per haver-hi. Estar en comptes d'haver-hi	TV3. Joc de cartes	08/08/2019
159	Després de conèixer el personatge ha arribat el moment de *posar punt i final al personatge.	3.11. Repetició del referent lèxicament en comptes del pronom feble	TV3. TN vespre	12/10/2019
161	Si vols tenir un fill, tingue'l, no esperis.	3.13. Pronúncies col·loquials	Parla espontània Home de 40 anys de Sant Cugat del Vallès	15/11/2019

6.4. Qüestionaris amb les respostes dels mitjans de comunicació

• Diari digital *VilaWeb.cat*

Respon: Jordi Badia, cap d'estil de *VilaWeb*

IC: -Teniu un llibre d'estil propi? O bé seguïu el de la CCMA?

JB: -Llibre d'estil propi.

IC: -Què feu amb els casos dubtosos?

JB: -No n'hi ha.

IC: -I de la duplicació del datiu *li* anticipat? (Ex. *Li diré al teu germà que vingui / Li diré als teus pares que vinguin*) Quin tractament en feu?

JB: - Sense 'li', tal com s'havia dit sempre, abans de la interferència de l'espanyol.

IC: -La combinació pronominal *li ho*, hi ha qui la considera artificiosa i inexistent en la llengua oral, i la substitueix per *l'hi* o simplement per *li*. Què feu vosaltres?

JB: -No és artificiosa, sinó útil i clara. La fem servir.

IC: -I la combinació *la hi*, la manteniu o adopteu la forma *l'hi*?

JB: -Quan toca 'la hi', no ho reduïm a 'l'hi' (això confondria el lector).

IC: -I *els el / els la / els els / els les / els ho / els en*? *Els hi, o n'hi*?

JB: -Mantenim, per raons de claredat i genuïtat, les combinacions del primer interrogant. Quant a les del segon, no entenc quina relació tenen. Hi ha ningú que digui 'n'hi' en lloc de 'els hi'. Per exemple, 'Portaré els nois al circ' > 'N'hi portaré': aquesta substitució la fa ningú? Sigui com sigui, diem 'els hi' quan correspon, 'els' quan correspon, 'n'hi' quan correspon i 'li'n' quan correspon.

IC: -I amb les transcripcions d'entrevistes en què l'entrevistat comet errors amb els pronoms febles. Els corregiu? O els manteniu?

JB: -Tots els errors dels entrevistats, els esmenem. Els de pronoms també.

IC: -Hi ha alguna altra qüestió sobre els pronoms febles que cregueu important?

JB: -En les entrevistes i els articles d'opinió de gent del País Valencià, mantenim 'li'l', 'li la', 'li'ls' i 'li les'.

• *Núvol*, el digital de la cultura

Respon: Clàudia Rius, cap de redacció de *Núvol*

Soc la Clàudia Rius, cap de redacció de *Núvol*. Primer de tot, perdona per no haver-te respost fins ara. La cosa és que a *Núvol* tenim un llibre d'estil a mig fer, però encara no està acabat, i tampoc tenim cap corrector en plantilla. N'hem tingut i comptem amb ells per dubtes puntuals,

però més o menys anem corregint nosaltres els textos com podem i també fent servir el corrector del softcatalà. El Bernat Puigtobella, l'editor de Núvol, té un nivell bastant alt en aquest sentit i quan necessitem ajuda ràpida és qui respon els dubtes. És un tema que hem de millorar, i de fet de vegades rebem comentaris de lectors que ens corregeixen algunes coses, però som un equip molt petit i encara no podem contractar un corrector.

Em sap greu no poder-te ajudar més en el teu treball, si tot i així ens vols citar, endavant.

• **Ara.cat**

Respon: Albert Pla Nualart, responsable lingüístic de l'ARA

IC: -Teniu un llibre d'estil propi? O bé seguïu el de la CCMA?

AP: -Evidentment, tenim el nostre propi llibre d'estil, que, com tots els llibres d'estil dels mitjans, és un *work in progress*: es va fent i refent. El nostre llibre d'estil coincideix en gran part amb l'ÉsAdir però té les seves particularitats i intenta acostar la norma a l'ús més general genuí (no interferit) sempre que això sigui possible.

IC: -Què feu amb els casos dubtosos?

AP: No entenc gaire la pregunta. Quins casos dubtosos? A quins et refereixes? A tots en general? De dubtes sempre n'hi ha molts i el que fem és optar per les solucions que ens semblen més adequades després d'haver-ne parlat.

IC: -I de la duplicació del datiu *li* anticipat? (Ex. *Li diré al teu germà que vingui / Li diré als teus pares que vinguin*) Quin tractament en feu?

AP: -El *li* anticipat és l'opció més adequada (més natural i habitual) en els registres informals i col·loquials. En registres més formals podem respectar que no es faci servir.

IC: -La combinació pronominal *li ho*, hi ha qui la considera artificiosa i inexistente en la llengua oral, i la substitueix per *l'hi* o simplement per *li*. Què feu vosaltres?

AP: -La combinació *li ho* és viva i natural en els parlars valencians i inexistente en la llengua oral de la resta de parlars, ben inclòs el dialecte central, que és el dialecte en què basem el nostre model de llengua. Per tant, jo no diria que "hi ha qui la considera artificiosa i inexistente en la llengua oral". Jo diria que tot lingüista mínimament informat sap que aquesta combinació només existeix en l'oral (entenent per *oral* l'oral espontani) del valencià, i que això no ho qüestiona ningú.

Nosaltres respectem l'opció de l'autor en els gèneres en què l'autoria és important (opinió, crònica, etc.). En els articles informatius, que és on s'aplica del tot el llibre d'estil, sempre els canviem per *l'hi* (mai, en cap cas, per *li*). Aquesta combinació, *l'hi*, és també adequada a la llengua formal segons l'actual normativa, la de la GIEC, encara consideri preferible *li ho*.

Per què preferim *l'hi*? Perquè, com ja t'he dit abans, el nostre llibre d'estil intenta acostar la norma a l'ús més general genuí (no interferit) sempre que això sigui possible.

IC: -I la combinació *la hi*, la manteniu o adopteu la forma *l'hi*?

AP: -T'he de dir el mateix que t'he dit per *li ho*. Preferim *l'hi*, que també és adequat en registres formals.

IC: -I *els el / els la / els els / els les / els ho / els en*? *Els hi*, o *n'hi*?

AP: -Les formes *els el / els la / els els / els les / els ho / els en*, que en la llengua oral espontània del dialecte central queden reduïdes a *els hi*, les escrivim *els hi* en els articles informatius (en els articles on pesa l'autoria respectem l'opció de l'autor). En aquest cas sí que, en alguns textos, els més formals, transgredim la norma, que només accepta aquesta reducció a *els hi* en els registres informals. Transgredint-la fem el mateix que l'ÉsAdir però ho portem obertament al terreny de la llengua escrita.

IC: -I amb les transcripcions d'entrevistes en què l'entrevistat comet errors amb els pronoms febles. Els corregiu? O els manteniu?

AP: -Si per errors entens que utilitza els pronoms d'acord amb l'ús oral espontani del dialecte central, no ho corregim. Més aviat al contrari, corregim usos que s'aparten de l'oral espontani, encara que siguin normatius. Entenem la correcció com a adequació al registre i, a les entrevistes, el registre ha de ser proper a l'oral espontani.

Si per errors vols dir formes i combinacions que, a més de no ser normatives, un parlant genuí parlant espontàniament no diria mai, perquè són formes estranyes o formes interferides, els corregim sempre.

IC: -Hi ha alguna altra qüestió sobre els pronoms febles que cregueu important?

AP: -Em sembla important el que exposo en el meu article de divendres passat, que trobaràs a internet, "La 'Gramàtica bàsica' i els registres formals i informals".

6.5. Exemples d'errors en obres literàries

6.5.1. Traduccions d'obres d'Andrea Camilleri

Subratllem el pronom i l'antecedent, si aquest és present a l'oració.

6.5.1.1. *Un mes amb Montalbano* (1999). Traducció de Josep Julià

→ *N'hi per li'n*

-¿Li posa banyes sí o no? –Si **n'hi* posa, és prou llesta. (pàg. 10, línia 4 des del final)

→ *L'hi per la hi*

-Jo tinc la traducció de Manacorda [...] – Si vol **l'hi* deixo. (pàg. 40, línia 5)

-Té una casa al camp [...] **l'hi* va **dixar* al seu tiet. (pàg. 72, línia 1)

-(La casa) **L'hi* va comprar per quatre quartos. (pàg. 121, línia 8 des del final)

-I li va allargar la mà [...] es va inclinar i **l'hi* va besar. (pàg. 213, línia 19)

Exemple correcte: (La història) *Ja la hi* explicaré una altra vegada. (pàg. 196, línia 4 des del final)

→ *L'hi per li ho*

-Que **l'hi* dic jo (que va morir estrangulat), i a mi m'ha de creure. (pàg. 59, línia final)

-Però jo ja **l'hi* dic. (pàg. 74, línia 5 des del final)

-¿A vostè qui **l'hi* ha dit? (pàg. 87, línia 12 des del final)

-Perdoni que **l'hi* preguntí. (pàg. 89, línia 10)

-Ara mateix **l'hi* explico. (pàg. 90, línia final)

-Sense saber-ho, sense voler, ja **l'hi* havia dit (pàg. 112, línia 4)

-Vaig anar a buscar el doctor i **l'hi* vaig explicar tot. (pàg. 112, línia 7 des del final)

-Vingui que **l'hi* ensenyaré. (pàg. 138, línia 17)

-No **l'hi* vaig haver de repetir dues vegades. (pàg. 167, línia 9)

-Ara **l'hi* pregunto més clar. (pàg. 173, línia 8 des del final)

-El fill **l'hi* va desaconsellar. (pàg. 186, línia 6)

-¿Qui són? Ja **l'hi* explico. (pàg. 192, línia 6)

-Perdoni que **l'hi* preguntí. (pàg. 2015, línia 9)

→ *Li pleonàstic anticipat*

-Va **agafar-li* el corró a Filippo. (pàg. 224, línia 9)

-Es va aclofar a terra i **li* va llepar les mans al cristià. (pàg. 227, línia 9)

→ *Reproduccions de pronúncies col·loquials*

-*Digue-li que volem saber tot el que va fer ahir. (pàg. 172, línia 11 des del final)

-*Digue-me'n el nom. (pàg. 191, línia 8)

-Pot intentar de **convènce'l*. (pàg. 200, línia 2 des del final)

6.5.1.2. *La veu del violí* (2000). Traducció de Pau Vidal

→ *Li pleonàstic anticipat*

-Ja *li* estrenyeria la mà a en Taburano. (pàg. 10, línia 4 des del final)

-¿La mama era rossa? –*li* havia demanat un cop a son pare. (pàg. 20, línia 4)

- Passa'm el mòbil- li va dir a en Galluzo. (pàg. 24, línia 3)
- En Montalbano li va passar l'aparell a en Gallo. (pàg. 24, línia 20)
- Li havia demanat a en Faro... (pàg. 36, línia 15)
- En aquest cas se li entrega al porter un mòdul especial. (pàg. 41, línia 1)
- Tot això ens ho emportem – li va dir el comissari a en Fazzio. (pàg. 42, línia 6 des del final)
- Va penjar i li va comunicar a la senyora Clementina el que acabava de saber. (pàg. 47, línia 12)
- Al costat hi havia les notes d'avís de trucada que el director li havia entregat a en Gallo. (pàg. 49, línia 1)
- Vostè ha sentit mai parlar de cap violador que es preocupi de fer-li mal a la seva víctima? (pàg. 69, línia 5)
- No li treia els ulls de sobre a la Michela. (pàg. 77, línia 14)
- Li va semblar com si hagués convertit en una agent immobiliari que li ensenyava l'apartament a un possible client. (pàg. 87, línia 9)
- Consulti-l'hi a en Melimatons. (pàg. 94, línia 5 des del final)
- En Montalbano es va adonar que mai dels mais tindria el valor d'inflingir-li un altre trauma a en François. (pàg. 109, línia 17)
- Demana-li a en Panzacchi amb quina arma els ha amenaçat. (pàg. 118, línia 8 des del final)
- Ensenya-li la bomba al col·lega Montalbano. (pàg. 133, línia 11)
- I ara què li explico a en Tommaseo? (pàg. 137, línia 3 des del final)
- Doncs el mes normal és donar-li (una arma) al primer que et passi pel costat. (pàg. 138, línia 16)
- Pesem, tanmateix, que deu ser un engany, que l'enginyer, després de facilitar-li queviures al fill. (pàg. 139, línia 2)
- Tot xerrameca. Si li vas a explicar al comandant ja pots estar segur que se't creurà. (pàg. 155, línia 25)
- ¿I si li porto les armes al jutge Tomassero? (pàg. 155, línia 4 des del final)
- Després va rebobinar la cinta, la va extreure i l'hi va restituir a en Montalbano. (pàg. 156, línia 10)
- Li va donar les gràcies a l'amic i va penjar. (pàg. 160, línia 11 des del final)
- Li va tornar el paper a la senyora. (pàg. 179, línia 9)
- Li va fer notar a la senyora que no es podia arriscar a deixar un instrument tan valuós en una torre pràcticament deshabitada. (pàg. 188, línia 18)
- Entrega-li aquest paquet al doctor Licalzi. (pàg. 189, línia 7)
- Li va allargar la mà a en Serravalle. (pàg. 198, línia 5)
- Tots dos es cauen simpàtics i la senyora li confessa al músic que està en possessió d'un vell violí. (pàg. 201, línia 5 des del final)
- La Michela l'hi ensenya al mestre. (el violí) (pàg. 201, línia 4 des del final)
- El toca i se li esfuma qualsevol dubte, es tracta d'un Guarnieri. L'hi comenta a la Michela. (pàg. 207, línia 15)
- Corre cap a Vigata i digue-li a l'Angello que envii un fonograma a Bolonya. (pàg. 209, línia 3 des del final)
- Demana-li al nostre planxista... (pàg. 211, línia final)
- El protagonista s'adona que ja no hi ha necessitat d'esperar per posar a la venda clandestinament el violí i li confia a Eolo Portinari perquè se n'encarregui. (pàg. 204, línia 4 des del final)

Aquest error no és només de *li* pleonàstic. La forma correcta seria amb *el*, però si el traductor vol traduir sempre amb el *li* pleonàstic aquí hauria de ser ***l'hi***.

Alguns casos en què el pleonasme és correcte:

-*Que el comandant m'ha retirat de la investigació. L'hi ha passat al cap de la Brigada Mòbil.* (pàg. 97, línia 15)

-*Si li sembla bé, li puc encarregar a ell mateix (el mecànic) que s'ocupi de trobar un comprador.* (pàg. 125, línia 10 des del final)

Hi ha un altre exemple en què hi col·loca una coma i llavors ja és correcte, no es considera pleonasme.

-*No l'hi troba, la Michela.* (pàg. 80, línia 1)

→ Reproduccions de pronúncies col·loquials

-*I va afegir en un fútil intent de converce's.* (pàg. 12, final de la pàgina)

-*Vaig tenir el gust de coneixe'l a casa de la senyora Basile.* (pàg. 66, línia 6)

-*Ella, des de sempre, sense coneixe-la tenia Sicília mitificada.* (pàg. 89, línia 6)

-*Va, digue'm de què es tracta.* (pàg. 119, línia 2 des del final)

-*Doncs llavors dique-m'ho tu.* (pàg. 154, línia 20)

→ Pleonasme amb *ho*

-*¿Ho sabies que el comandant és un noble?* (pàg. 17, línia 3)

→ *Li* en comptes de *l'hi*, o *l'hi* en comptes de *li*, o *l'hi* en comptes de *li ho*

-*Hem tingut temps de conèixer el seu ritme de vida, que no és, no sé com dir-l'hi, gaire corrent.* (pàg. 39, línia 8 des del final). (dir això a vostè: *dir-li-ho*).

-*Podria portar-l'hi (el coxte) a algú de Vigata que vengui vehicles de segona mà?* (pàg. 85, línia 6)

Exemple de *hi>li* pleonàstic anticipat. Però aquí hi ha una altre error perquè *algú* o *ningú* no poden pronominalitzar: *Ho diré a algú* -> **Li ho diré*.

-*Vostè, l'altra vegada [...] que es posava a la meva disposició si jo el necessitava -Naturalment, i l'hi repeteixo.* (pàg. 199, línia 17)

-*¿I vostè, per tant, també l'hi explicava tot a la seva esposa?* (pàg. 83, línia 1)

Aquest pleonasme seria amb *hi* –un *hi>li*- ; a més també és un exemple de *l'hi* en comptes de *li ho*.

→ *L'hi* en comptes de *la hi*:

-*...qualsevol observació al final i, si m'ho permet, l'hi faré.* (pàg. 205, línia 14 des del final)

→ Verb trucar amb ús transitiu

-*Ha dit això que si el truca immediatament.* (pàg. 72, línia 10 des del final)

-*Que vostè el truqui personalment de seguida.* (pàg. 82, línia 1)

→ Ús de *ser-hi* per *haver-hi*

-*¿Que hi és el doctor Arquà?* (pàg. 94, línia 10)

-*¿Que hi és el senyor Serravalle?* (pàg. 198, línia 5)

6.5.1.3. El lladre de pastissos (2000). Traducció de Pau Vidal**→ Li pleonàstic anticipat**

- ¿Qui **li* podria voler mal al senyor Llovella? (pàg. 15, línia 1)
- Para el carro -**li* va dir en Fazzio a la vella. (pàg. 61, línia 15)
- La Lívia havia estat a punt de **dir-li* a en Salvo. (pàg. 112, línia 5)
- *Explica-li* a en Mimí que personalment he ordenat que el nano desaparegués (pàg. 159, línia 16)
- *Li* va demanar al fill si havia de menester alguna cosa. (pàg. 193, línia 12 des del final)

Sense li pleonàstic anticipat:

- Va explicar al comissari... (pàg. 25, línia final)

Exemples correctes amb li pleonàstic anticipat:

- ¿Li ha passat alguna cosa al meu marit? (pàg. 34, línia 5)
- ¿Què carai li passa, a la Lívia? (pàg. 47, línia 17)
- Segurament es deuen haver afanyat a enviar-li un senyal a ell. (pàg. 220, línia 5 des del final)
- Però el comissari no li donava les gràcies a ell. (pàg. 234, línia final)
- Senyora, ja **li* pot dir al seu marit que allò que esperava va arribar ahir. (pàg. 39, línia 6)

→ Reproduccions de pronúncies col·loquials

- *Perdoni-me*. (pàg. 6, línia 2)
- *Digue-li*. (pàg. 64, línia 4)

Exemples correctes amb el ver *dir*:

- No, digues-m'ho ara. (pàg. 150, línia 13)
- Digues-li que necessites veure'l de seguida. (pàg. 159, línia 11)

→ L'hi per li ho

Sembla que el traductor utilitza sistemàticament *l'hi*, tant per a *li ho* com per a *la hi*, tot i així hi ha algun exemple amb *li ho* correcte:

- Ja **l'hi* he dit. (pàg. 17, línia 16)
- No he pensat a **dir-l'hi*. (pàg. 19, línia 12)
- *L'hi* juro. (pàg. 22, línia 13 des del final)
- Qui **l'hi* pot haver dit? (pàg. 43, línia 17)
- Quan **l'hi* preguntava em contestava que per mirar les musaranyes. (pàg. 37, línia final)
- Sabia que havia corregut la veu i que no havia tingut el coratge de **dir-l'hi*. (pàg. 45, línia 9 des del final)
- La Clementina Basile Cozzo **l'hi* va explicar. (pàg. 54, línia final)
- I jo no **l'hi* vull dir. (pàg. 74, línia 12)
- Quan l'han dut? -Ja **l'hi* he dit. (pàg. 80, línia 4)
- Però jo **l'hi* vaig desaconsellar. (pàg. 80, línia 11 des del final)
- Un dia **l'hi* vaig pregunta.r (pàg. 82, línia 3 des del final)
- És un qüestió de feina, ja **l'hi* explicaré. (pàg. 91, línia 2 des del final)
- Entre altres coses perquè, si **l'hi* demanen, concedeix les seves gràcies a homes madurs. (pàg. 105, línia 3 des del final)
- *Explica-l'hi*. (pàg. 109, línia 8)
- Passi després. **L'hi* demano. (pàg. 115, línia 7 des del final)
- A mi m'ho pregunta? **Demani-l'hi* a ell. (pàg. 154, línia 16)

- De seguida **l'hi explico*. (pàg. 156, línia 20)
- Per **explicar-l'hi va haver de fer servir totes les monedes*. (pàg. 167, línia 2 des del final)
- Però **l'hi diré del cert després de l'autòpsia*. (pàg. 172, línia 14)
- No, no hi aniré. **L'hi agraeixo*. (pàg. 195, línia 16)
- El comissari **l'hi va agrair*. (pàg. 217, línia 14 des del final)
- Més endavant **l'hi explicaré personalment*. (pàg. 221, línia 21)
- Mai de la vida, **l'hi juro comissar*. (pàg. 225, línia 7 des del final)

Exemples correctes:

- En Montalbano li ho va agrair. (pàg. 28, línia 1)
- Feia sis mesos que el tenia i encara no s'havia decidit a tornar-l'hi. (el llibre) (pàg. 72, línia 8)

→ **L'hi per la hi**

- Vaig recuperar la foto i **l'hi vaig donar*. (pàg. 124, línia 15)
- I li va donar la mà. En François **l'hi va estrènyer tot mirant-lo als ulls*. (pàg. 146, línia 5)
- El comissari se li va asseure al costat, li va agafar la mà i **l'hi va estrènyer*. (pàg. 164, línia 5)
- ¿Per què no la conserva vostè, la llibreta i quan arribarà el moment **l'hi entrega vostè mateix?* (pàg. 173, línia 11 des del final)

→ **Li per l'hi**

- Ara [...] **li va sortir falsa*. (pàg. 190, línia 17)
- Al despatx hi havia una carta que **li anava adreçada*. (pàg. 191, línia 8)

→ **L'hi per li i l'hi per li ho**

- *Explica-l'hi tot! *Explica-l'hi!* (pàg. 22, línia 4 des del final)

→ **Verb trucar amb ús transitiu**

En aquesta novel·la no fa l'ús transitiu erroni del verb *trucar* tal com feia a *La veu del violí i La forma de l'aigua*.

- Ja li trucaria més tard, des del despatx. (pàgina 6, línia 11)
- M'he pres la llibertat de trucar-li. (pàg. 56, línia 9)
- Li havia trucat per telèfon. (pàg. 111, línia 19)

→ **Els hi**

No fa servir *els hi* quan només es reprèn un pronom.

- Els dius que vinguin, també. (pàgina 12, línia 21)
- I què els dic? (pàg. 26, línia 3 des del final)

→ **N'hi per li'n**

- A ell **n'hi farem arribar una còpia*. (pàg. 32, línia 13)
- Però en tenia un record confús, en realitat ho sabia perquè la seva mare **n'hi havia parlat*. (pàg. 114, línia 5)
- En comptes de l'home amb qui s'ha de trobar, se **n'hi presenta un altre que li dispara*. (pàg. 128, línia 20)
- Anem fins a la gasolinera més pròxima i **n'hi portem prou per arribar a Vigata*. (pàg. 131, línia 10 des del final)

-O sigui que amb el professor Mandarinò res d'extres? –No, és clar que *n'hi feia. (pàg. 133, línia 11)

-Tirant baix, pel servei a temps complet que en Llovella *n'hi donava vuitanta mil. (pàg. 137, línia 10 des del final)

Exemple correcte:

-Tant se li'n dona. (pàg. 21, línia 13)

→ **Pleonasme de pronom feble + relatiu amb la mateixa funció**

Duplicat de CD

-I com vol que ho fes? No *en tinc ni idea de què es porta entre mans. (pàg. 158, línia 12)

Duplicat de CI

-L'Ahmed, a qui l'espera una trobada important. (pàg. 160, línia 15)

→ **Li per ho**

-Faci'm un favor, no *li digui a ningú. (pàg. 219, línia 3)

6.5.1.4. La forma de l'aigua (2002). Traducció de Xavier Riu

→ **Li pleonàstic anticipat**

-Com si li haguessin explicat a Ritzo que havien trobat un babau qualsevol. (pàg. 19, línia 6)

-La lectura dels dos diaris sicilians [...], l'hi va interrompre a Montalbano, cap a les deu del matí, una trucada del cap de policia que li arribà al despatx. (pàg. 37, línia 12)

-Jo m'he quedat encuriós i li he demanat a la meua mare que em descrivís la persona. (pàg. 92, línia 9 des del final)

-Segurament deu haver-li dit al meu marit. (que han trobat el collaret) (pàg. 175, línia 12)

En aquest cas, si el traductor vol utilitzar el *li* pleonàstic, hauria de ser *li ho* amb pleonasme i *ho* sense pleonasme. Si l'autor vol fer el pleonasme de *l'hi* per a *li ho*, hauria de ser *l'hi*.

-Digui-li a la seva mare que no crec que calgui [...] digui-li que estigui tranquil·la. (pàg. 235, línia 12). En aquest exemple es dona el cas que el primer *digui-li* és un pleonasme però el segon *digui-li* és correcte.

→ **Reproduccions de pronúncies col·loquials**

-Pensem's-ho un moment, pensem's-ho bé, l'ocasió és important. (pàg. 17, línia 3 des del final)

-Permete'm una pregunta. (pàg. 175, línia 16)

Hem recollit també un cas en que no representa la pronúncia col·loquial:

-Reconèixer-lo. (pàg. 143, línia 9)

→ **Verb trucar amb ús transitiu**

-Jo aquell no el telefono, passo, no el conec. (pàg. 18, línia 11)

→ **Pleonasme amb ho**

-¿I ho saps com s'ha mort? (pàg. 25, línia 4 des del final)

→ **Pleonasme amb el**

-Ahir el vaig anar a verue'l. (pàg. 126, línia 1)

Aquest error només sol passar quan hi ha una forma verbal una perífrasi formada per una forma verbal no nominal i l'altra un infinitiu o un gerundi.

-*Quan van fer la paret, després de tancar-la, hi van posar-hi una porteta xica xica...* (pàg. 126, línia 7)

→ **L'hi en comptes de li**

-*L'hi ho podria dir tot, ben bé tot.* (pàg. 182, línia 4 des del final)

-*Jacomuzzi mirava per tot arreu, buscava algú per explicar-l'hi ho fil per randa.* (pàg. 211, línia 5)

-*Ell allà hi era perquè ho havia triat i no perquè l'hi toqués per col·locació jeràrquica.* (pàg. 40, línia 14)

→ **L'hi en comptes de li ho**

-*Explica-l'hi tot!* (pàg. 193, línia 7)

→ **N'hi per li'n o els en**

-*Han aprofitat per netejar dos pisos, de cap a peus. Ja n'hi he enviat quatre dels nostres.* (pàg. 104, línia 11)

-*Atacar sense avisar Montalbano mentre bevien un blanc que era una meravella i que el seu pare havia trobat per al banda de Randazzo. Una setmana abans n'hi havia portat sis ampolles.* (pàg. 114, línia 11)

-*Al cap de la policia n'hi havia cantat només la meitat...* (pàg. 237, línia 2 des del final)

→ **Els hi per els**

-*Aquest mes em sembla que els hi toca a ells.* (pàg. 169, línia 9)

-*Si els hi va al radere, encara és capaç de trobar-los per al carretera.* (pàg. 210, línia 14)

-*Perdoni, comissari, ¿però a aquests testimonis ja els hi ha fet fer una declaració?* (pàg. 221, línia 5)

-*Pensen [...] que qui ha mort en Luparello és la màfia. I jo no els hi he dit el que crec que és la veritat.* (pàg. 240, línia 8 des del final)

6.5.2. Obres de literatura catalana actual

6.5.2.1. Tot això ho faig perquè tinc molta por. Empar Moliner (2016)

→ **Li pleonàstic anticipat**

-*Va *demanar-li al Paco que es tragués de sobre la que tenia, vermella i cantelluda. (la nevera)* (pàg. 28, línia 11 des del final)

-*Però va provar de fer-se'n amiga per *demostrar-li al Paco que ella era més amorosa amb el gos...* (pàg. 78, línia 16)

-*Esclar que dir-li això costa tant com *dir-li ara a l'home que hi ha una dona abans que ell.* (pàg. 78, línia 16)

-*La dona per força *li dirà a l'home que va abans que ell.* (pàg. 80, línia 15)

-*I deixant de banda que si me'n vaig al lavabo *l'hi hauré de dir a l'home, o es pensarà que me n'he anat.* (pàg. 81, línia 3)

-*I ara, despulla't tu. -va *dir-li a la Teresa-* (pàg. 98, línia 14)

-*Tu, lletja -*li va dir a la Teresa- Digue-li a la teva amiga que si no call li tallo el coll.* (pàg. 99, línia 11)

-**L'hi (la pedra) va deixar caure el cap i l'home ja no va moure's més.* (pàg. 100, línia 8)

-*Ens han intentat violar -va *dir-li a l'operadora.* (pàg. 100, línia 5 des de baix)

- Va penar en l'Ainhoa *dient-li al seu home com havia anat tot. (pàg. 105, línia 2)
  - No *li havia explicar res de l'important a Jesús Sanromà. (pàg. 108, línia final)
  - Plorant *li va explicar a en Jesús que no s'havia quedat embarassada. (pàg. 111, línia 7)
  - Corrent, *li deia a la gossa. (pàg. 11, línia 11))
  - Va *dir-li a en Jesús que inscriure-s'hi er molt car. (pàg. 109, línia 12)
  - Va *demandar-li a la minyona. (pàg. 176, línia 18)
  - Potser devia *dir-li a la noia que baixés a poc a poc. (pàg. 191, línia 13)
  - *Li diria al camell que els donés la droga molt pura. (pàg. 195, línia 16)
- Un exemple on el li anticipat és correcte, quan hi ha un pronom personal:
- Vine'm a veure -va dir-li el doctor a ella. (pàg. 168, línia 10 des del final)

Exemples sense li pleonàstic anticipat:

- La Flora Camí va dir a Jesús Sanromà que buscava un home que la fes mare. (pàg. 105, línia 2)
- Va proposar a en Jesús Sanromà que l'acompanyés. (pàg. 117, línia 4)

→ Reproduccions de pronúncies col·loquials

- No ho sé. Digue-m'ho tu... (pàg. 88, línia 9 des del final)
- Digue-li a la teva amiga que si no call li tallo el coll. (pàg. 99, línia 11)

→ Verb trucar amb ús transitiu

- Truca'l, sí. (pàg. 169, línia 7)

→ N'hi per li'n

- La minyona va entrar amb el bol de puré de verdures i ella *n'hi va donar les gràcies. (pàg. 174, línia 16)
- Va comptar els caràcters amb espais. 1529. *N'hi sobraven 16. (pàg. 184, línia 5 des del final)

→ Cal remarcar que en aquest llibre de contes no s'utilitza la combinació els hi per a reprendre dos referents. Alguns exemples:

- Trucaria a les amigues i els diria que al final no es casava. (pàg. 81, línia 6)
- Què els passava a tots? (pàg. 157, línia 10)
- A ella i al seu xicot no els agradava. (pàg. 158, línia 6 des del final)
- Si els fessin cas, no farien res més. (pàg. 175, línia 9)
- Li diria al camell que els donés la droga molt pura. (pàg. 195, línia 16)

6.5.2.2. La senyora Stendhal. Rafel Nadal (2017)

→ No fa servir els hi per reprendre un sol antecedent

- El llibreter els va fer a mans... (pàg. 15, línia 2)
- I si haguessin sabut que l'avi els robava l'aigua [...] L'avi no els tenia por. (pàg. 25, línia 3 des del final)
- No els van sortir les paraules. (pàg. 2018, línia 9)

→ L'hi per la hi

- *L'hi muntaré molt abans. (la fonda a la mare) (pàg. 28, línia 5 des del final)
- En Lluc necessita una família i tu *l'hi pots donar. (pàg. 230, línia 5)
- En època de vacances, m'agradaria *acompanyar-l'hi. (pag. 49, línia 4)

→ L'hi per li ho

- I vaig desitjar que arribés l'hora de tornar a casa, per *poder-l'hi explicar. (a en Dani, el que havien dit a l'escola) (pàgina 82, línia 5)
- Ens veiem sovint a França, amb el seu fill. No *l'hi ha dit mai? (pàg. 247, línia 13)
- Vaig mirar la senyora Stendhal i no vaig poder aguantar-me. Tota la tarda que l'havia estat esperant per *preguntar-l'hi. (pàg. 284, línia 14)

→ No fa servir sistemàticament li pleonàstic anticipat

Tot i així, hi ha alguns exemples:

- Aquest vespre, abans de sopar, resarem per*fer-li saber a la teva mare que en aquests quatre anys t'has convertit en un jove... (pàg. 57, línia 2)
- M'has de jurar que no *li diràs res al Dani. (pàg. 64, línia 7)
- Et donaré un bon consell –recordo que *li vaig a l'Stendhal aquell dia. (pàg. 225, línia 13)
- *Digues-li al pare. (pàg. 109, línia 2)

Exemple sense li pleonàstic:

- Havia donat paraula a la donat i als fills que faria tot el possible. (pàg. 195, línia 12)

→ Pleonasme amb hi

- A l'estiu l'ombra de l'arbreda era magnífica i *hi feia una olor molt dolça. (pàg. 71, línia 8)

→ L'antecedent està massa lluny del pronom

- En Dani era al voltant d'un auto negre, molt elegant, amb dues plataformes laterals, d'aquelles que els guàrdies de les pel·lícules mudes feien servir per enfilars'hi. (pàg. 95, paràgraf final)
- (la gorga) Estava envoltada d'arbredes i a l'estiu, quan baixava el cabal de la riera, l'aigua hi deixava al descobert una petita platja. (pàg. 100, línia 11)
- (font) Es veu que havia baixat amb el gran del Xapo i que s'hi esperava per entregar-se. (pàg. 109, línia final)
- El Xapo va anar a intesar-s'hi. (per en Vador) (pàg. 110, línia 4)

→ Duplicat de pronom relatiu i pronom feble

Exemple correcte de duplicació aparent: *Em recordava el (soroll) de les parades de fusta i verdura que havia vist al mercat de ciutat algun dissabte que *hi havia acompanyat la senyora Stendhal.* (pàg. 136, línia 10)

→ L'hi per li

- L'hi havien posat el nom de Tomàs. (el fill gran dels Sabater) (pàg. 180, línia 3 des del final)

→ Li per l'hi

- Hi ha trenta ampolles de penicil·lina; quan se *li acabín, faci-m'ho saber. (pàg. 249, línia 5)
- Les paraules de la senyora Stendhal tornaven a estar carregades de ràbia [...] però ara *li sortien més lentes. (pàg. 288, línia 2)

→ Omissió de hi

- Es feia baixar la butaca d'orelles al peu de la carretera i *s'adormia maleint la cridòria. (pàg. 217, línia 5)

→ No fa servir reproduccions de la parla espontània

- Digues-li al pare. (pàg. 109, línia 2) (exemple també de li pleonàstic)

→ **Expressions locals**

-I a nosaltres què ens hi fa, si són de missa? (pàg. 214, línia 8)

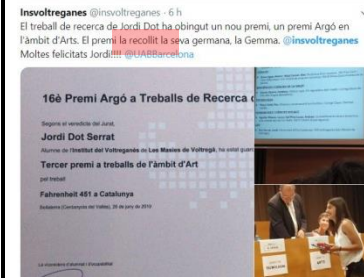

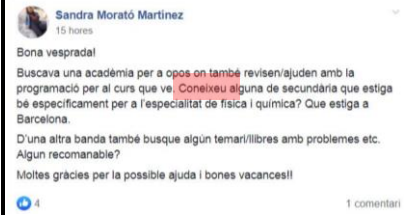

Expressió admissible en l'àmbit local de les comarques de Girona.

→ **En per ho**

-Tots aquests anys t'has pensat que eres fill d'en Ros [...] -I no en soc? [...] -No, no n'ets / per:

No ho soc? -No, no ho ets. (pàg. 291, línia 11)

6.6. Imatges d'exemples d'errors

		
<p>Imatge 1- 3.1.1. D'apòstrofs o guionets mal col·locats</p>	<p>Imatge 2- 3.1.1 D'apòstrofs o guionets mal col·locats</p>	<p>Imatge 3- 3.1.2. De parònims</p>
		
<p>Imatge 4- 3.1.2. De parònims</p>	<p>Imatge 5- 3.2.1. <i>El, la, els, les</i>, en comptes de <i>en</i> CD</p>	<p>Imatge 6- 3.2.2. <i>En</i> en comptes de <i>hi</i> en CRV</p>
		
<p>Imatge 7-3.2.2. <i>Hi</i> en comptes de <i>en</i> en CRV</p>	<p>Imatge 8- 3.2.2. <i>Hi</i> en comptes de <i>en</i> en CRV</p>	<p>Imatge 9- 3.2.6. <i>Li</i> en comptes de <i>hi</i></p>
		
<p>Imatge 10- 3.2.7. <i>Li</i> en comptes de <i>el</i></p>	<p>Imatge 11-3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC</p>	<p>Imatge 12-3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC</p>
		
<p>Imatge 13- 3.3.1.1. Per omisió del pronom <i>en</i> en CC</p>	<p>Imatge 14- 3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC</p>	<p>Imatge 15- 3.3.2.1. Per omisió del pronom <i>hi</i> en CC</p>

	<p>Àlex Rosa Gandia 12 hores</p> <p>Bon vespre; Demà comencen les reclamacions. En el meu cas, hi he d'anar, malauradament. N'estic convençut que la meua nota no és la que pertoca i penso anar a per totes. Ja he estat veient què i com s'ha de fer. Hi ha més gent en la mateixa situació? Per ser més directe, vaig en la via de reclamar que els criteris de correcció que surten de la convocatòria i, per tant, normatius, siguin OBJECTIUS I TRANSPARENTS. Les oposicions NO SÓN una loteria i no es valora si t'agrada més o menys o si ELS AGRADES TU més o menys. Necessito gent per a organitzar.</p>	<p>Magrada Comenta</p> <p>Sheyla Buere En l'aplicació, n'hi ha un model de reclamació. Magrada Respon · 2d</p> <p>Silvia Ferre Sheyla Buere em pots passar enllaç i si plau. No ho trobo. Merci Magrada Respon · 2d</p>
<p>Imatge 16- 3.4.1.1. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CR adjectiu</p>	<p>Imatge 17- 3.4.1.1. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CR adjectiu</p>	<p>Imatge 18- 3.4.1.2. Pleonasme del pronom <i>en</i> en CD</p>
<p>Albano-Dante Fachin @AlbanoDante76 · 7 m</p> <p>Efectivament, com diu @iuforn la violència no forma part de la manera de fer del moviment sobiranista. Dit això: la desobediència civil no és violència. I no podem reunir ser a ella.</p>	<p>Ramón Cotarelo @ramoncotarelo · 29 min</p> <p>La foto és de 2017 a aquest individu. @GabrielRufian segueix reient-se de l'independentisme i viuint d'ell.</p> <p>Xevi #ViaFora II @Xicdevic · 23 h</p> <p>L'estranja costum de Rufian, d'anar arrellegant la primera cosa que</p>	<p>Ramir De Porrata-Doria @ramirp · 2 h</p> <p>Fa uns dies vaig mostrar a uns clients holandesos aquest vídeo dels policies espanyols cantant "a por ellos".</p> <p>Es van quedar esgarfiats.</p> <p>No va caler explicar-les res més. Ho van entendre tot.</p>
<p>Imatge 19- 3.5. Un pronom personal en comptes d'un de feble</p>	<p>Imatge 20- 3.5. Un pronom personal en comptes d'un de feble</p>	<p>Imatge 21- 3.7. <i>Lis</i> per <i>els</i></p>
<p>Delpu @Delpu · 4 h</p> <p>Us imagineu un presentador de TVE dient a les notícies "me se oye?". Doncs això passa a TV3 dia rere dia.</p> <p>JM Virgili i Ortiga @Virgili7</p> <p>El castellanisme del matí a CatalunyaRadio: "la ratlla (de la temperatura) se surt de la pantalla". La presència d'aquest "se" és una castellanada: biblioni.cat/blog/?p=2572</p>		<p>"ESTIC MOLT CONTENT... perquè no m'heu trucat mai, i perquè quan us vaig trucar jo perquè necessitava una pòlissa, m'ho vaig resoldre en quatre dies". Ens entenem, veritat?</p> <p>Amb l'embolicat que està el Josep Maria, per què hauriem de trucar-lo nosaltres, interrompent i molestant, per oferir-nos perquè no ens ha demanat. Aquesta és la nostra manera de fer banca.</p>
<p>Imatge 22- 3.9.1. Transformació d'un verb no pronominal en pronominal</p>	<p>Imatge 23- 3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu</p>	<p>Imatge 24- 3.9.2. Ús d'un verb intransitiu com a transitiu</p>
		
<p>Imatge 25- 3.9.3. Ús de <i>ser-hi</i> per <i>haver-hi</i></p>	<p>Imatge 26- 3.4.7.4. Duplicació d'un pronom feble i un pronom relatiu de CRV</p>	